

לעולם דהא נבאלי כ"ה ט
פ"ז שיעור ט כ"ה ט
ב הבור: ט:

הלופי גרמאות
ב הבור ג"מ בור. לו
ד"מ וד"מ בורמטו ג"מ צ"מ.

תוספות חדשים
פ"ז משנה א [במשנה]
שחררו לו ג' לוגין.
ר"ל שהא דתתקו ח"כ חכר
ג' לוגין וכשתמלאו ח"כ
הכשר המקום ועי' גר"מ:

אליהו רבא

ב ג' ר"ל כיצד הטר
שחברו ובעלו לו שלשה לוגין
והאם נכנסו לו ויזאם
ממנו לשלם הוא נכנסו
עד שאל ממנו מלאו וחד
רש"י ס"ל ח"כ סקן או
עד שיעמיד נח"ל ארבעים
סאה ויסערו העליונים מן
התחתונים. טר שא"ל מלא
מים שארץ לעולם הוא
כשאלו עד שיחשבני שלם
בשתייר מן הראשונים שלשה
לוגין. וגימרא דקמן רבא
ובעריה דכריה רבא
לחזוניהו וחרוניהו לראשונה.
וכי פירוש דמילת ח"ק
סבר א"ל יא ממנו מלאו
ועוד תלין סוף פסולין
שפסולין שכבוד יא
ובכרית מלחם המים
בשתייר צטר והר"מ סבר
אין שולין אלא דלמרי' אימא
מלחם המים יאולו בולס וכבוד
בשתייר אלא ח"כ סקן אלא
המים והח"כ יאולו מן הכור
מלאו ועוד דודאי יאולו מן
הכור. או עד שיעמיד נח"ל
ארבעים סאה הן דברי רבא
שפסולין אלא ח"כ סקן או
עד שיעמיד נח"ל ארבעים
סאה ויסערו העליונים מן
התחתונים. והר"ק קמי טר
מלא מים שפסולין ור"ל כחמה
המים נכנסו ויזאם ממנו
אלא דלא ליהוי ליה לנתיבי
הכא דלמריה קמי דקמייהו
כחמה המים שנכנסו ויזאם
ממנו וכאן שאלו ומלא מים
שארץ הוא נכנסו עד
שיחשבני שלם בשתייר מן
הראשונים ג' לוגין ואילו
ר"ל טרזי כחמה שארץ
יעלמו לא מתי אלא
משתייר

תוספות רע"ק

פ"ז משנה א [אתו]
במשנה ור"כ"א ליהלם
דהא בפסולין עין ברין
פ"ח הרולין במוציא דמפת
הלב שכתב בשם הרשב"ן
דשולחנייהו דר"י ורובים
דכאן היינו א"א אמרי'
ועי' דרובן ס"ל היצ"ג
יעמוד בולם שאובים ע"ש:

תוס' אנשי שם

ת"מ ר"ה ע"ד כ"ו והע"פ
ט'. לכאורה כן הן הכריתים
נעלמן ע"כ כבר נדברו לע"י
ונראה ש' כהנא נכנסו
וכיוצא ב' כהנא רבא
במשנתו ומתקין ליה
רבא ר"ל הלל. ומש"ל דל'ק'
ק' נכנסו כהנא ל' כ'
במלחמה

כ"כ בר"ה וכוף פ"ו [בלנה י'] מה' מקואות: עד שאל ממנו
מלאו ועוד. פ' הר"ב כגון מקוה שהיה בו כ' סאה מים כשרים
ונפלו לתוכו ג' לוגין מים שאובין ונתמלאו ח"כ מי גשמים כ'. וכ"כ
הרמב"ם בפירושו. ובחבורו פ"ה מהלכות מקואות [בלנה ו']. והע"פ
דחכמים אינם סוברים שהג' לוגין
נחשבו מהם בכל טפה וטפה ככברת
רבי יאסע. וה"כ ח"כ' כשאל ממנו
מלאו ועוד עדיין יש לו לומר שאל כל
הג' לוגין נשאר באלו הנשארים ולא
יאל מהם כלום איכא למימר דכולי האי
לא חשו אכל שיערו דכשאל מלאו
ועוד. שא"ל שלא יחסר מקלת מהג'
לוגין עלמס. וכח"ל בזה הרגיש הרמב"ד

במשנתו [דל'ק' כ"מ"ס ש"ס כ"ד] וע' מ"ס בשמו ב"מ"ג [ד"ה עד שיחשבני]: [עד שאל ממנו מלאו ועוד. והע"פ שהמים הלפים ויזאין
מן הכור מעורבין הם יזאין וכשילאו (מ') [כ' סאה [יש בהן] מן הראשונים שנפסלו ויש בהן מן הכשרים היורדים בסוף ח"כ' כשילאו משם
(מ') [כ' סאה ועוד כשר. הואיל ולא נפסלו אלא מחמת שלשה לוגין מים שאובים. ב"י בשם הרמב"ד]: ב' שיעמיד נח"ל כ'. ל' ה"כ

מלאכת שלמה

ועיין גמ' שכתבה בפ"ג דמנחת סוּמ' ד' בשם החו"ס: ב' ונפלו לו שלשת לוגין. ק' ט"ס ר"י א"ל ז"ל: בפי' ר"ע ו"ל דלמרי' גוד אסקי. אמר המלק
ב"מ

בלוג: עד שיצא ממנו מלאו. המים שהיו בו תחלה כשפלו בו
ג' לוגין מים שאובין: ועוד. מעט יותר כדי לחסר מנ' לוגין. כגון
מקוה שהיו בו כ' סאה מים כשרים. ונפלו לתוכו ג' לוגין מים
שאובין. ונתמלאו ח"כ מי גשמים. לשלם הוא נכנסו עד שילאו
ממנו כ' סאה שהיו שם תחלה. ועוד
מעט יותר למעט שלשה לוגין.
ב שיעמיד נח"ל ארבעים סאה.
מקוה כשר למטה מן הפסול ופוחקן
לכשר כדי שיחשבו ויחסר העליון
הפסול מן התחתון הכשר. דלמריין
גוד חסיק. וכ"כ ח"כ הכשר למעלה
והפסול למטה דלמריין גוד חסיק:

מפני שחברו לו שלשה לוגין. ויחבמים
אומרים לעולם הוא בפסולו. עד שיצא
ממנו מלאו ועוד ה': ב' כיצד ט'. הבור
שבחצרו. ונפלו לו שלשה לוגין לעולם הוא
בפסולו עד שיצא ממנו מלאו ועוד ה'. או
עד שיעמיד נח"ל ארבעים סאה ט'.

מלאכת שלמה

ועיין גמ' שכתבה בפ"ג דמנחת סוּמ' ד' בשם החו"ס: ב' ונפלו לו שלשת לוגין. ק' ט"ס ר"י א"ל ז"ל: בפי' ר"ע ו"ל דלמרי' גוד אסקי. אמר המלק
ב"מ

יבין תפארת ישראל בועז

אמנם תמוה מאד לפי רבותיו הג"ל. דמ"ס הוא מילוי ה' ב' כלים
כל א' לוג ומחלה. ונפלו זה אחר זה במקוה החסירה ממ' סאה. ונפילתן ה'
שפסק הראשון קודם שפסק האחרון לכשר (כשלה פרק). וה"כ למה נפסל
הכל כשלא היו ג' המקואות יחד מ' סאה. והו' ובי לאו ק"ו סאה. ומה הם
שהיו ג' המקואות החסירים יחד בשעת נפילת ג' הכלים שכל א' לוג ומחלה.
אם כשרים. מדפלו מכלי ה' אחר שפסק הראשון. כ"ס הוא שכל
לוג לא נומחה ולזה לוג ומחלה. שמתחלה לא באו יחד בג' לוגין. ונשתחברו
בהערבות נחשבו. מ"כ"ס דהול"ץ בש"ר. והר"מ עומד כע"פ רש"י עיני
דואג ומלמד לניקן משדי הורת ד'. ואינו ששמים ברתמו יאור עיני
נחמוק

אחרונה
דכ"ה נוסף תומרה בעלמא הוא. ומ"מ עדיין ל"ב דלפטר דהא דלא נכנסו
המים הנאים אחר הנפילה היכא דהיו שם מים בשעת נפילה ודי בזה שזכרו
שהמים ההם נכנסו להחזיק גזרת שאובין. אבל בשלש לוגין בתחלה שלל היו
מים כלל בשעת נפילה אפשר דנכנס' גזרו גם על הכא"כ ח"כ' שפסלו:
ב' כיצד. הכור שכתב. לשון כיצד כהאן אית מייבז דמאשני שאל לפרש ה'
דלפיל ואינו מפרש כלום אלא כופל את הדבר כליבא דלפיל. ולא עוד אלא
שהר"ס כתב בנתיב' דלפיל בני מילואו ועוד בבבא שח"ל מפרש כיצד ס"כ והדבר
תמוה. ואין לומר משום סיפא דקמי או שפירי נחלו ובי' הני כיצד וכלתו
כיצד יש עוד הקב"ה דמ"מ בבא דרישא מיוהר. ואשכחן פ"ו דלילות מ"כ כיצד
דלא אמי לפרובי אלא דוית בעלמא. ואפשר דכאן ח"כ לאשמועי' דכאן לא מתי
הוסי ביעול אפי' אחר נפילת שלשה לוגין רבו מי גשמים לנקוח אפי' ל' סאה
לא אמרי' דקמי' בעלו כדוכא דלא בעלי עד שיאל מילואו ומשתייר ה' סאה
מנקמי לנפוס הוא נכנסו ללא ה"ל למיטיי הכא לנפוס דמתמי' למיל' משום
דח"כ יאושע דחכר קרסוב כשר שפיר הני לתמיים לשלם הוא נכנסו ולא
מייבטי בקרסוב דלא מודינא דלפי' ילאו הכנה לנפוס פסול. אבל הכא דלא
חייבי ביעול כלל מאי לשלם. וה"ל למיטיי ה"ל נכנסו. אלא קמ"ל דכדא
מאי לא מתיי וייעו דקמי' או עד שיעמיד ארבעים סאה. דלמריין
אחרת דוקא מתיי אכל כדכא במקום זו עממה לא מתיי. ואפשר נמי הא דקמי
הכא לנפוס לא לאשמועי' בין שנפלו ג' לוגין לבור עי' ט' מים וכן כחמה
שלל היו ט' מים כלל נכנסו המים הנאים ח"כ' עד שיאלו והכי מתחם דמתחם
קמי' הטר שכתב בין יש ט' וכן אין ט' וכפי הקב"ה שכתבנו עי' דל'
ט"א

מזה: (ז) דכיון דבלת בלח יש בילה [כרי' י' ב' ורבי לא ה' כאן מהחלה
רק ג' לוגין מזומממים וח"כ כבר היה טפה מהג' לוגין בהקדושה שלקח
ולא נשאר ג' לוגין בהתערבות: ח) דכ"ל דלא לבד שארץ שאל קלה
מהג' לוגין. אלא גם המים שנפסלו מהג' לוגין ר"ק שאלו. דהייט
דכשיתוספו ח"כ' על המים הפסולים מים כשרים כשיעור המים
הפסולים שהי' בגזומא תחלה. ועוד קלה יותר מים כשרים נגד קלה
נהג' לוגין שאובין. וכשילא משם כשיעור זה. או אמריין שהמים
האחרונים דוחין הראשונים לאלת. מיהו זכו דוקא כשגזומא המקוה היתה
מלאה ממים הראשונים. דל"כ הרי יש לחוש ששאר קלת מהמים
הראשונים [ש"ך ר"א קמ"ג]. ואם היו מים הראשונים טולן שאובין או אפי'
הראשונים [במשנה ג']. ונ"ל דה"ע דכיון דטולן או רובן שאובין ק"י
[כ"ס ח"ג]: ט) כ"ל משום דכיון כשפסלו המים הכשרים שצבר ע"י
שתיי יוכשרו כשילא מלאו. אלא שיש חלוק ביניהם כיצד משעריין.
יזאת מלאויו בזה או בזה. ליהי שאל הנגל כיצד משעריין במשורב
בשאובין. וח"כ' במשנה ג' הדר שאל כיצד משעריין יזאת מלאו. בשטולן שאובין. א"ג
הא קמ"ל בך כיצד דלא מצבי בשחילק המים לב' חלקים
ודאי ר"ק שיהי' בחלק אחד מלאו. אלא ח"כ' ביעול לחזק לחיבור לא אמריין דל"כ
שילא מלאו. ונפלו ח"כ' מן לים דלוקי שרי [בזבוח ד' ע"ד וי"ד ס' ק"ו וק"ט]. קמ"ל
הג' לוגין וכשעשת ע"ז או חתיכה הראויה להתכבד שנתערבה בזה. וישקם
דהם בתערובות יבש. אבל הכא בלח בלח יש בילה [כרי' י' ג' ורבי
י' ג' עד שיעמיד נח"ל כשר. כמון לבור הזה עוד מ' סאה מים כשרים. וישקם
להמים הפסולים שצבר ע"י המים שיוצו מהכשרים לחזק הפסולים
או

משה
ט' כדי נכנס שפיין אמרי' חזר ויפור. חבל הכא פחות משלשה לוגין אין פליין
שם אסוקי כלל דלא גזרו אלא בשלש לוגין ונפילה ראשונה הו' חיתר לחזק היכר
הלכן לא שייך כאן תיזר ויעבור דליכא אסוקי כלל ויהייט שאל נקרא עליהם שם פסול:
ור"כ"א לנפוס הוא נכנסו עד שיאל ממנו מלאו ועוד. וזכיר להבין מ"מ דכחמי' הא
ק"ל יש בילה בלח לכ"כ כמ"ס הפוסקים כממה דוכתי ונח"ל סוף ה' משערות
וא"כ שפיר קא"ל יאשע ח"כ נחכר קרסוב חסרו להם משלשה לוגין. ואפי'
אי הוי מספקא לן שמה חסרו הא סקן מים שאובין כשר. ובכמ"ס נחשבו
פ"ה כתב בשלש לוגין שאובין פסולין את המקוה והרי הוא כמו טולו שאוב
פ"ה ובהא ח"כ' דלא כני מה שחסרו להם שלשה לוגין שזריך שילא מילואו שנפסה
כמו טולו שאוב. ומ"מ הו' גופא טעמא בעי מה ראו להחמיר כ"כ. ואפשר
מתמה שראו הכס מוכינין בשאובין לגמרי כמ"ס הר"ב ס"פ דשנת ב"ח דבר
ע"ש ונלמד תלמד להתמיר כ"כ ובל"ח אין להשוות גזרת המים ודכמ"ס מקומות
החמירו ח"כ' במקום סקן פסקא כמ"ס החוס' נגדה דף ל"ג: ב' בוליאן ועוד.
פ' הר"ב המים שהיו שם בשעת נפלו לנתיב ג' לוגין נכנסו אכל המים שברו
ח"כ' לא נכנסו ע"ש ולפ"ו הא דלמרי' למיל' בין בשתלה בין בסוף שיעורו
ג' לוגין. הייט לפנין שפסולין בעוד שלא ילאו כלום. אבל לפנין הכשרת
כשילאו כל בהן כשר דכאן לא שייך מילואו שלל היו עם מים כלל בשעת נפילת
ג' לוגין והנאים ח"כ' לא נכנסו. ואל מתמה שכתביין כשילאו כל סקן. דהא
מדינא לשלם כשר כשחבר אפי' קרסוב כ' יאושע דהא ק"ל יש בילה בלח
אלא דלחמיה בעלמא אמרי' עד שיאל מילואו אפי' כדפי' לפני. וזכר דלמרי' יא'
מילואו משתיירין קן יזאין ויאלו גם מן השמים כמ"ס הרמב"ד ולא חשבונו כיון

אלעזר כ"ג אלעזר - פסק
פ"ג פסק

אלוהו רבא

מתקני המים בשלוחין ופי
הלמה שנתנה לזכא שיהא
לפי ערך המים ילוח מן
הבור עד שלא נשתיר
מן השלוחין שלש לזכא:

חדושי בוריה

פ"ג משנה ב (ה"ג ד"ח)
ויפטרין העליונים
וכו' עד סוף. והנה
לאורה וזה ג"ל דלא קשה
כלל דהבא שאבת דרבנן
ולכן פקילין בוד אחיה
ועם נבי סקה ארבעים
סאה ודא דאורייתא ולכן
לא אמרין גוד אחיה דלא
כ"ד רק אח"כ ראתיה
שה"כ שם ב"ב מ"ז כ"ב
מהלוק במעלה דרבנן וכו'
ע"ש א"ל דהתקשה לאורה
לשם לא נפקינן ג"כ כ"ד
לשעלה דרבנן וצ"ח לחלק
דבשלמא שם חיישנן פני
הרואם שפובלין בפקין
חסר רק ע"י גוד אחיה ולא
ידעו שהיא מוכל למילת
רבנן ויכירו שאפילו
פסוקא לפורה מועיל
אבל כאן נבי מ"ז שאובין
מ"ג כי שרע שנפלו
מ"ז שאובין או הוא ידע
דחשבה אינה אלא
מרבנן ואחרים שראוין
לשפובלין בזה הפקיה ולא
ידעו שהיא כאן מ"ז
שאובין והיה נראה לי
דדוק. אח"כ מצאנו בב"י
כ"ד ס' ר"א שכתב כשה
תראב"ד ז"ל שכתב בספר
בעל הנפש כ"ו אבל פסוקא
למורה ד"ה סמא דלא
אמר' גוד אחיה. ובתוספת'
דפקיות תנא כל וכן
שרגליו של ראשון נגזרת
במים אחד ממלא בבקת
ונתן לחובה ופירא
וספרה דבב"ב א"ל
מפסוקא למורה ד"ה ל"ה
וב"י. ואת כיון דרבנן
לית להו גוד אחיה כי פסוקא
בבקת ונתן לחובה אמאי
אינו נפול בשאובין והלא
פקיה חסר הוא. התם
משום דשאיבה דרבנן היא
והש"ס אמרין גוד אחיה
וחשבנן ל"י פקיה שלש
אבל לענין הפסולה הא
ק"ל דארבעים סאה מן
התורה הם הלכן כי פסוקא
לשעלה דרבנן אמרי רבנן
דלא אמרי' גוד אחיה זכ"ל
וב"ה שבונוני לרעה רבתי
הקדושים ולא ידעתי א"ל
נעלם זה מ"דב ח"ה הלא
בדבור זה מביא דברי ב"י
מ"ש קד"ם לזה כמה שורות
קדם ל"ב ונה לרתי
שעל טעם ל"ב דברי
הר"ב שכתב ש"ב ב"י
תיבה אחר זה שהם כוללים
כל דברי רוב תי"ס:

ר"ב ושחקן. פירשתיו במ"ז פ"ה דתרומוח: וימדרו העליונים מן התחתונים. פי' הר"ב דאמרין גוד חסין וכו'. ומדכח
הר"ב שאין הלכה כר"ב. ע"מ דכ"ק היא הלכה. ותמיהא לי טובא דבפ"ו מ"ו פסק ללא כר"י דס"ל אמרין גוד אחיה. ור"כ כ"ס
דגוד חסין לא אמרין ור"ח ב"מ פ"ה [הלכה ו'] דייק מדרמב"ם העתיק המסנה הזו בלי אחרת. ולא כתב בה שפילו הוא עליון או
החתון. דס"מ דלא ס"ל דאמרין גוד אחיה. וקשה לי על זה דפירושו לא משמע כן ומתאי דיוקא דייקין בדברי הר"ב דהכי איכא נמי
ר"ע מברטנורה

אא"כ פסק. שפסקו מימיו וילאו ממט
מלאו ועוד כדאמרן. ויס (" גורס'
אא"כ פסק כלומר אא"כ סתם על
המקוה אשר עשה עד שלא יגע [אחד] באלה המים. וגירס' ראשונה
ג"ל
(" ד"ו שגורס')

באר עליון ותחתון אבל כ' דמלשוטו שבפ"ח [ה"ח] משמע כן גבי ג' גומות כו' וא"י אומר דגם משם אין הברע שהרי כתב טעם הדבר
שאין המים הגזולין מערבין אא"כ עמדו ואין בל' הזה משמעות דלא ס"ל גוד אחיה וכבר גם הכ"מ עלמו כ"כ ס"ס. ולפיכך אומר אני דרמב"ם
פוסק למתני' דהכא כמות שהיא וכמו שפוסק להיא דפ"ו. ותרווייהו עעמא דתת' לן אפילו גוד חסין ומקפידים לא קשיא כמו שאפרש בס"ד.
והא דבהיא דמתני' ו פ"ו א"ס היו רגליו של ראשון נגזרות במים פסק דלא כר"י דס"ל דהך השני טהור ה"ס עעמא דמ"ס שאין המים הטל
האדם מחוכרים. שבמקלו נגזר. ומלא שפילו חבור. ומה"ט פסק בצגום עבה דמהכח. וכמו שהעלה שם הכ"מ בספ"ח מה"מ [הלכה ו']
ועוד ראיתי להטור דפסק בהיא דלא היו רגליו של ראשון כו' דהך הב' טהור כר' יהודה. ונהלכט מחוד הב' למלאו לו טעם ול"ג דטעמו
כפשוטו משום דכל הגי מתני' ס"ל דאמר' גוד חסין וכו"ס גוד אחיה. להכי פסק כר' יהודה. ולא היה סתם ולא"כ מחלוקת. דהא בזה הכי
סתים לן תנא בצגום עבה כר"י. ובהא פליג הטור עם הרמב"ם דלהרמב"ם היא דבגום עבה [כ"ע היא] דלא [כ"מ"ה הר"ב שם שהיא]
כר' יהודה ומפני כן נריך לחלק בין אדם לבגום ודאדם לא שייך ביה גוד אחיה מהטעם שכתבתי אבל להטור באדם נמי איכא גוד אחיה.
ואה"כ דאמרין ומכשירין ביה. וכן נמי בצגום מכשירין מטעם גוד אחיה והיא סתם שאחר מחלוקת. ולפיכך הלכה כר"י וכת"ק דהכא
וכסתם דפ"ו. כך ג"ל בדעת הרמב"ם והטור ומחייבים כל המשניות הסתומות אליבא דהלכתא: אא"כ פסק. [וכתב הר"ב כלומר אא"כ
כו' עד שלא יגע אחד באלה המים. אלא [באלמנטות] הבור וא"י יהיה הבור טהור. קל לשון הרמב"ם] ונ"א פסק. וכתב הר"ב שהיא ג"ל עיקר.

מלאכת שלמה

כר"מ ס"פ שני דתניגור' יהודה גוד אחיה ס"ל לקמן בפ"ו ס' ו' ולא גוד
חסין וכ"מ"ס: וימדרו העליונים את התחתונים. היא גירסת הרמב"ם
ז"ל בפירושו אבל הר"ס והר"ש ז"ל ויטהרו העליונים מן התחתונים וכמו
שפי' ר"ע ז"ל: ר' אלעזר בן עזריה פוסל. דלית ליה גוד חסין ולפטר

מלאכת שלמה

דאפי' גוד אחיה נמי לית ליה כרבנן דאמרי בתוספתא אין מטבילין לא
בעליונה ולא בתחתונה: אא"כ פסק. היא גרסת הרמב"ם ז"ל כלומר אא"כ
סתם על המקוה העליון אשר עשה עד שלא יגע אחד באלה המים אלא מהטור
וא"י יהיה טהור שאם לא סתם היו כמו שני מקואות זה ב"ד זה אחד כשר
ואחד

דאפי' גוד אחיה נמי לית ליה כרבנן דאמרי בתוספתא אין מטבילין לא
בעליונה ולא בתחתונה: אא"כ פסק. היא גרסת הרמב"ם ז"ל כלומר אא"כ
סתם על המקוה העליון אשר עשה עד שלא יגע אחד באלה המים אלא מהטור
וא"י יהיה טהור שאם לא סתם היו כמו שני מקואות זה ב"ד זה אחד כשר
ואחד

דאפי' גוד אחיה נמי לית ליה כרבנן דאמרי בתוספתא אין מטבילין לא
בעליונה ולא בתחתונה: אא"כ פסק. היא גרסת הרמב"ם ז"ל כלומר אא"כ
סתם על המקוה העליון אשר עשה עד שלא יגע אחד באלה המים אלא מהטור
וא"י יהיה טהור שאם לא סתם היו כמו שני מקואות זה ב"ד זה אחד כשר
ואחד

תוס' אנשי שם
מחוסם משמו וז"ל מ"ס
בשמו נמ"ג כ"ס עד כ"ס
(ש"ס):

ג בור. מ"ה עם פסוק פני
כח ע"ש עם פ"ב

הלופי גרמאות
ג הראשונים ד"ג הראשון.

תוספות חדשים

משנה ג (ח"ט"ט ד"ה) עד
שיחשב כ"ו מפי שהמים
כו. ע"י כ"ס בית דוד
וב"כ י"ד סימן ר"א ויבית
מפי ע"ס ו"ל א"ש כ"ו:

תום אנשי שם

ג ח"ט"ט ד"ה לעולם
ל' ארבעים כ"ה קודם
מזינן כ"ו. כ"ו דקודם
שהתברר בני הנזר א"ש
שח"ח מרוב שהמזינים כיון
דמחלה לא היו מ"ש לעולם
הוא נכסלו עד כ"ו וזה פשוט
אלא שהזכירנו לפרטו לפי
שהב"ד כהן ק"ל שאם אין
מ"ש של האמה מ"ש ה"א
יוצאו מי האמה כל המים
הכפולים שבגרו וכו' ו"כ ולא
דק בדברי ה"ט"ט ש"כ קודם
המזינן. (ע"ג): ד"ה עד
שיחשב כ"ו א"כ מתה על
מתה כ"ו. דע דבר פשוט
הוא שאם המקום הוא שהוא
מלא מים שאובין י"ב כ"ו ד"מ
מ"ש לא יצאו ממנו מ"ש אלא
נכסו ויתרו מ"ש אלהים וכן
א"כ מה שהיה במקום מלא
לא הלא מים כמות הא"י
אם לא יבטו בבור מים
כשיעור הא"י וזה המים
היוצאים מן המקום הוא
מתה מי האמה שנכסין
בבור אין אלו יודעים אם
הם טלם מים המקום או אם
זינן או מחזיקין והוא ממי
האמה כ"ו ה"א יודע לו
שלא נשתייר מן הראשונים
במקום לזה אמר הראשון
דדנין בזה ד"ה מ"ש דה"ס
הד"ה כ"ו שמתכוין לעד
המים שהיו בבור ועד
הנכסות א"ש ד"ה מי האמה
ק"ך א"כ ונמקה מ"ש ויאלו
ממנו מ"ש הוא נמקה כשלא
כמ"ס ש"ל י"ב ב"ה ש"ה
דע"ה ממי האמה וע"כ ד"ך
זו משכין לעולם עד שיהיה
יולא ערך משכין זה כל מה
שהיה במקום ולא ישתירו מן
הראשונים ג' לוגין. וה"ן
רוצה שדדנין זה ע"כ לעולם
א"ך שרוב מי האמה על מי
המקום ויולא מהמקום לעולם
יורה וממנו שאם יש בו מ"ס
ולא יאלו ממנו אלא מ"ש לא
כ"ו להכשירו ויבטלו המ"ס
ש"ה י"ב ב"ה הרבה ממי
האמה וישאלו עדין הרבה
מן הראשונים במקום והמ"ס
שיעור הרבה בני האמה
ויחייב שיהיה לפחות (כ"ס)
(אלו ז' ג"ס) יותר ממי
המקום שאלו י"ב במקום מ"ס
א"ך שיהיה בלתי (ק"ך) [ק"ס]
א"כ יקוצו ויעשו כולם
הון המקום ויאלו ממי דלו
ידוע לנו ש"ה במקום

וכן היא בנוסחת מהר"ם ז"ל: ג והאמה נכנסה לו. פי' הר"ב כגון מי גשמים שבאו מן המדרון. וכו' הר"ש ופי' הב"מ [פ"ה מה"מ סלכה
ו'] כלומר דאלו היתה אמת המים טובעין אפי' אינה אלא כל שזה היתה מטרתה את המים האובין שבבור. וכו' בספרו ב"ו וגם בשם
הראב"ד כ"כ. [וכ"כ הרא"ש בה"מ]: לעולם הוא בפסולו כו'. מיירי שלא היו המים של האמה מ' סאה קודם חיבורן למי הבור.
דל"כ מאי שנא מכשיעמיד בחצר מ' סאה דתקן לעיל דיעהו העליונים מן התחתונים. וקוב מלאתי לקמן בפ"ה מ"ב דמוקי לה הר"ש
למתי' להבא כשאין בה מ' סאה
באמה. עוד ראינו כן להר"ש בפרק
מרוכה [דף סו] דמוקי לה הכי משום
דקשיא ליה ממ"צ דפ"ו: עד שיחשב
שלא נשתייר כו'. מדקתני עד שיחשב.
ולא קתני עד שילא מלואיהן כדקתני
לעיל. משמע שהמים הנפיים ויולאים
משם. לא נמאז אותם כולם מן

הראשונים כמו שחשבנו לעיל [ד"ה עד ש"ה]. אלא לפי חשבון המים שהיו בבור. והמים היורדים בתוכו הם ויולאים. א"כ מחלה על מחלה
(מפני) שהמים היורדים לבור באחרונה קרובים ללאת יותר מן הראשונים שהיו בבור. וכן שנינו בפ"ו [מ"ח] היה בעליון מ' סאה ובתחתון
אין כלום. ממלא בכתף וטמן לעליון עד שירדו לתחתון מ' סאה. והא דלא לאשורי תרווייהו (על התחתון) [העליון והתחתון] ק"ה בעי.
ר"ע מברטנורה
ג בור שהוא מלא מים שאובין (כו). כ"ל עיקר. ואין הלכה כר"א בן עזריה:
והאמה (כו) נכנסת לו ויוצאה ממנו לעולם ג והאמה נכנסת לו. כגון מי
הוא (י) בפסולו. עד שיתחשב שלא
נשתייר מן הראשונים שלשה לוגין (י).
שנים שהיו מטילין למקדה זה לוג ומחצה. וזה לוג ומחצה (י).
הסוחט
הסוחט

האחד פסול ולפיכך אפי' עשה המקום לנועל מן הבור ונקבו אליו פסול עד
שיקום בלתי מן: ג האמה נכנסת לו ויוצאה ממנו. פי' הר"ש ז"ל דהיינו
הרדליה של גשמים כלומר דאלו היתה אמת המים טובעים אפי' אינה אלא כל
שאו היתה מטרתה את אמת המים האובים שבבור ע"כ בבית יוסף ח"י ר"ה

מלאכת שלמה

דף ר"מ ע"ב. ועיין שם בחזקת הרא"ש ז"ל כלל ז"א ס' ד'. וה"ך פי'
תוס' יו"ע עד שיחשב שלא נשתייר וכו' מדקתני עד שיחשב ולא קתני עד
ש"ה מלואיהן כדקתני לעיל משמע כו' הובא עינין זה ג"כ בספר הלבוש סימן
ר"א דיו"ד סעיף ב' כ"א: שלשת לוגין. הגיה ה"ר יוסף ז"ל כ"ו:
מכ"ה

יבין

תפארת ישראל

בו עז

כח"ק [ר"א סכ"ג]: פון) הכא נקט שהבור ה' מלא שאובין ולא לעיל
במ"ב. משום דהתם הרי בעי לאשמעינן נמי שיוכשרו המים הפסולים
ע"י הסקה ובהסקה מה לי אם בור השאובין מלא או אינו מלא. משא"כ
במשנתיה דודאי לא בעי לאשמעינן שלא יוכשרו השאובין בהסקה.
דברי און רה"מ' מים כשרים מ' סאה. רק ס"ד שקלנו הכשר של האמה שבה לתוך השאובין וזוהי אותן לחוף. לפיכך שפיר נקט מלא לרבותא. דע"ג
השאובין כבר מלאו הבור וקרובין ללאת. אפי' לא הוכשרו בהאמה שקלול לתוכן: פון) קלוח של גשמים שיטו מ' סאה. דלילו ה' הקלוח
מי מעיין. בכ"ס היו נכשרים הפסולים כשהושבו יחד. וגם אלו ה' בקלוח גשמים מ' סאה. הרי לת"ק במ"ב' היו מוכשרים בהסקה: (ז) בור
השאובין: (ח) וחמיר הכא ממשנה ב' דהתם כ"ו כשיעור מילואו ועוד מרובין כשרים הן. רק שנפסלו מדגפלו לתוכן ג' לוגין שאובין
שפסולין מדרבנן. דברי אפי' יומא שאובין פסולין מדאורייתא. הרי הנבעלו ברוב כשרים. להכי כ"ו כשיעור מהבור כשיעור המים שנפסלו
כמו שהיו תחלה. ועוד קאת מהג' לוגין. או הוכשרו כולן. דדדדבן תולין וכדאמרן. אבל הכא שהמים שבבור כולו היו כולן שאובין וחל עליהן
איסור דאורייתא. אע"פ דהשתא שנתערבו עם קלוח הגשמים. נתגלגל שוב להיות רק איסור דרבנן. אפי' דיו כאיסור דאורייתא [מדאגבן
דוגמתו כספק איסור דאורייתא ששלו כולי. וזה הכלי מע"ש. דאפי' לא מחשב שהא כספק איסור דרבנן כמשנתנו כ"ו ס"א ק"ן]. להכי משערין ג"כ יפה יפה.
כמה מים שאובין ה' תחלה בבור. וכמה מים כשרים ירדו לתוכו. וכמה מים שוב חזרו. וסעטו ויאלו מהבור. דלמשל אם ה' כ' סאין שאובין
בבור. והאמה מים כשרים היו י' סאין ויאלו מהבור כ' סאין לא תליק שם ה' סאין שאובין שיאלו. אלא משערין דכיון שהכשרים הם
רק חלק השלישי מהפסולים. ובלא בלא י"ב בילה. להכי אמרינן דב' שלישי מהכ' סאין שיאלו היו מהשאובין. וחלק השלישי מהיואלים של מי האמה
הכשרים ה'. נמלא עדיין שאלר בבור חלק שלישי מהכ' סאין הפסולין. וכן חשבין נמי כשהכשרים מרובים מהפסולין. או בשהן מחלה על מחלה. לעולם
מהשבין היואלין לפי השיעור שה' בהכשרים ובהפסולים: (י) והתחיל ה' קודם שפסק הקודם לו. דל"כ לכ"ע כשר [ונמשה ל']. וכמו כן הסוחט וכו':
וכולו

משנה אחרונה

לפונתה התם בעיקר דוכתא ובהא אינה אלא אגב גרר. ואפ"כ למד דוקא
הא דפסקיה משנת ג' לוגין פליג דגזר חי מעתה ע"י מיוצר המקום אפי'
לשאריו נמי כשפלו אפי' מי גשמים פ"ד כהא לאותה מקום כנחה וכבני
דמכשבי נמי בתי' כהא שנתוכה ולא ידעי דנתוכה לא מהני ניסול כלל כדפי'
לעיל. אבל כגולו שאוב לא אפי' למיעטיו כיון דהתם אפי' יאלו מילואה לא
מהני אלא דוקא שיאלו לפי חשבון מילואה ידעי דניסול לא מהני דלפי חשבון
היינו שהיואלין. חשבין גם מהכשרים כמ"ס הראב"ד לקמן אלתא דכשרים לא
מכשלי לכו. וכו' שמתה חיי"ט מההיא דפ"ו דלית הלכתא כר"י דלמתי' גוד
אחות וכו' דלא אמרי' גוד אפי'. למו קרא"ש ה"א דהתם לעינן מקום ההכר
משיעור מ' סאה דמדאורייתא הוא לא אמרי' גוד אחיה דמקום משמע במקום
אחד כדכתיב יקו המים אל מקום אחד. והבא בשאובין דרבנן לכ"כ
אמרי' גוד אפי'. ושוב מלאתי בכ"ו הביא בשם הראב"ד ז"ל בתוספתא תני כל
זמן שרגליו נוגעות במים אחד ממלא בכתף וטמן לתוכו וסאור ואל"ס כיון
דלכתמים לית לכו גוד אחיה אפי' עמוד כשתמלא בכתף והא מקום חסר הוא
ונפסל בשאובין. התם משום דשאיב דרבנן אמרי' בה גוד אחיה. אבל לעינן

ר עובדיה מברטנורה מקראות רבי יוסי פרק ג תוספות יום טוב יד ציונים

פוסקין. מיהו סס ה"ג פול
והוא ש"ס ספיקו הו' ד' סבלי
א' מיהו סס ה"א ס' ו' א"ב
ס' בבל קרי חולה. ג' פון
א' ויחזיקו דבריהם ס' א'
ב' יחזיקו קרובה לנחן משמתי
והשורר. ג' ס' י' מיהו ס' פ'
מלכות ס' א' ה"ג :

תוספות חדשים
[בא"ר] ב"פ' העלה .
וה"פ כחוס' ד"ה דלא נשקול:

אליהו רבא
ג' צדצור. הוא פני
ש"ס לה דרין הכנה והוא
מלאה מים ומן הדדון
מבין הקים נפתו מעט:
ד' בבלו אחד. אהילו
מקומות הרבה כמו מן
הארז ומלמס משנים ושלשה
מזכרין מד' חין מזכרין :

ראשון לציון
פ"ג משנה ד' [בשנה]
וההור שנסלו על
חלו ס' . עיין תימ"ס סוף
מ"א זכוס :

תום אנשי שם

ק"ך לוגין ונכסו בו מ' לוגין
לא יזאו ממנו לשום אלה מ'
לוגין כמו כן אכל סיכוס
מ' וילאו פ' כמו שהיה הוא
א"ל מזהות כלל. (ב"ה) :
בא"ר ואמר' עד יבנו ס' .
לכא' כומר א"ע דסס פ"ז
מ"ה ד"ה ממלא כסף העתק
דברי הר"ב דמקום ש"ס בו
מ"ס כל מים שאובין שבעולם
אין פוסקין אחרו והב"א שס
דברי הר"ב והה"ב ולדבריהם
אל דינמות דלמתי' עד רובו
מיירי בניו ס' ודכנס
האל"ס כפ"ו דב"ק ס"ג ובריש
ס' מקורות וכו' מהה"א
ב"ב ס"ז ע"ב. (הש"ס)
ד' תימ"ס ד"ה בע"ק ס' .
ומק"י כפ"י מי שמתו ס' .
ק"ל לאבוי דלמתי' שס חולה
המרגיל כנריא המרגיל לענין
מ"ס וחולה לאנשו כנריא
לאנשו לענין ט"ק א"כ מהתי'
דכא' ט"ב לאנשו מיירי מתי'
אריא חולה הל"ל הסס כפ"ק
לאנשו . מיירו לוס י"ל דק"ק
חולה דמסתמא לאנשו הוא
אכל לרבה שס דלמתי' הלכתא
כריא המרגיל וחולה המרגיל
מ"ס ובריא לאנשו ט"ק וחולה
לאנשו פטור מכלום קשיא
מתי' הו"א מיירי מהתי' או
בחולה המרגיל הו"א כפי מ"ס
וא"י בחולה לאנשו הוא פטור
מכלום . וא"ל דריבא מיירי
לעלמו ומתי' לאחרי' כריא'
שס כהר הכי' למד מ"ד דהא
רבה סתמא קאמר משמע כין
לעלמו כין לאחרי' או ס' .
לחלק ה"ל לפרש דאמורא
נרין לפרש דנריו ורמי
מחמ"ס דספק כרנא ולא
חילק כ"ל ודאי דלא ה"ל
א"כ סתם משני דלא
כחייבי. וי"ע (הש"ס) :

וא"י ס"ד ללא נפקי כי הדדי . או האי פסול או האי פסול . שהרי כנתן
סאה ועל סאה דמי . והמ"ר' עד רובו . אלמא ש"מ דכי הדדי נפקי .
וש"מ דלא קפדינן כה"ג . אלא דלא נשקול רובו דמקוה . כחייבי' ל'
דחזין כפי' הערל [דף ק"ג פג] . ומת"ס תרזוייהו מהכשרי . וה"ת ונזאי

שנה הכא דתשבי' למוס הלפ"ס ויולאים
לפי תשכון . ובמתני' דלעיל תשבי' לכל
הפוסלי' שהם לפני ויולאים תחלה .
הסס כולהו כשרים ובג' לוגין שאובין
הוא דלפסלו להו . אכל הכא טולה
פסולים . ומת"ס אולי' זהו לפי תשכון .
ב"ג בשם הרשב"ד ועיין בסוף מ"א
דפ"ה [ועוד שס מ"ה ב"ה וטופסיה
ט"ו] : **הסודות** את כסותו . עיין פ"ו
מ"ו : **ודכמ"ס** פוסלים . פי' הר"ב
דכרי ג' כלים מזכרין . כדתנן לקמן
וכן פי' הר"ש . וכו' דג' מחלוקת בדבר .
דלכא נמי רבנן דלמתי' אפי' ב'ל'
וה' כלים פוסלים [וכמ"ס הר"ב כמ"ד
פ"ק דתמורה] ע"כ . ומשום דהכי תנינן
לקמן מג' מזכרין מד' חין מזכרין .
ניחא להו למוקיס רבנן דהכא כי מהתי'

ולא כרבנן דברייתא [וכבר כתב הר"ב בריש מהתי' דלקמן
סיומא דמלתייהו דרבנן הוא . ומ"ס הר"ב לקמן ב"ה ל"א כך כו'
מכלים הרבה . לאו דוקא . אלא לג' קורא הרבה] . ומ"מ לריבין

ה"ג ממקומות הרבה שמכלי א' נמי מזכרין דכך לי מקומות הרבה מכלי א' .
דמורה מ"ד כתבו הר"ב והמ"ב"ס בנ"א' וחמרו חממים כו' איך שהתי' נפילתו ואפי' ממקומות רבים : **ד' ומד'** חין מזכרין . ובפ"ק
דמורה מ"ד כתבו הר"ב והמ"ב"ס דלחין קן הלכה ושם הארבעה בזה בס"ד : **ד' בעל קרי** . החולה שנפלו עליו ט' קבים מים טהור .
ואמרין הסס [ספ"ג דברכות] בתינה אכל לא בטבילה . הר"ש . וה"ל דבספ"ג דברכות תנן דבעל קרי לריב טבילה וטבילה כמ' סאה היא
דגיטין דף טו . אמר רב פפא הרי אמרו בעל קרי חולה ט' . וה"ל דבספ"ג דברכות תנן דבעל קרי לריב טבילה וטבילה כמ' סאה היא
ועיין רפ"ח דמכילתין . הרי"ב שס ומסקין כפ' מ' שמו [דף ק"ב] דעורא תיקן טבילה לכריא המרגיל [ממשך את

הקרי
לפסול את המקוה ושלם מחלוקת בדבר : בעל קרי החולה שנפלו
עליו תשעה קבין . קד הניס ה"ר יהוסף ז"ל : ושהור שנפלו על
ראשו ורובו וכו' . קן הניס ה"ר יהוסף ז"ל :

הסוחט את כסותו . והמים שהיו נבלעים בו תשבי מים שאובים
וכשהוא כוחטן לתוך הבור . הן בלחן ממקומות הרבה שמכלין ומכאן
לכגד : והמערה מן הצרצור . כלי מים שעושין על פיו שבעה כמין
מכבר מעשה רשת . והמערה ממנו ממיל המים ממקומות הרבה :

הסוחט את כסותו ומטיל ס' ממקומות
הרבה . (כא) והמערה מן הצרצור (ב)
ומטיל ס' ממקומות הרבה . רבי עקיבא
מבשיר . וחכמים פוסלין . אמר ר' עקיבא
לא אמרו מטילין אלא מטיל (ג) . אמרו לו
לא כך ולא כך אמרו (ה) . אלא שנפלו לו
שלשה לוגין (ה) : **ד' מכלי אחד** . משנים .
ומשלשה . מצטרפין (ו) . ומארבעה אין
מצטרפין (ז) . בעל קרי החולה (ח) שנפלו
עליו תשעה קבין מים (ט) . ושהור שנפלו
על ראשו ועל רובו שלשה לוגין מים
שאוובין (י) מכלי אחד . משנים . ומשלשה .
מצטרפין . מארבעה אין מצטרפין .
ח"ג . ד' ומארבעה דל"ג מד' .
במה

לוגין מים שאובין . דפוסל את התרומה . כדאמרין פ"ק דשבת
[דף י"ג] הני ג' לוגין מב' או ג' כלים מזכרין מד' חין מזכרין :

לדחוק ולומר דה"ק רבנן דכמו שמו' כלים מזכרין . ה"ג ממקומות הרבה שמכלי א' נמי מזכרין דכך לי מקומות הרבה מכלי א' .
כמו ג' כלים לחדייהו . ו' הרמב"ם בנ"א' וחמרו חממים כו' איך שהתי' נפילתו ואפי' ממקומות רבים : **ד' ומד'** חין מזכרין . ובפ"ק
דמורה מ"ד כתבו הר"ב והמ"ב"ס דלחין קן הלכה ושם הארבעה בזה בס"ד : **ד' בעל קרי** . החולה שנפלו עליו ט' קבים מים טהור .
ואמרין הסס [ספ"ג דברכות] בתינה אכל לא בטבילה . הר"ש . וה"ל דבספ"ג דברכות תנן דבעל קרי לריב טבילה וטבילה כמ' סאה היא
דגיטין דף טו . אמר רב פפא הרי אמרו בעל קרי חולה ט' . וה"ל דבספ"ג דברכות תנן דבעל קרי לריב טבילה וטבילה כמ' סאה היא
ועיין רפ"ח דמכילתין . הרי"ב שס ומסקין כפ' מ' שמו [דף ק"ב] דעורא תיקן טבילה לכריא המרגיל [ממשך את

מלאכת שלמה
ד' מכלי אחד משנים וכו' . סיומא דמילתא דרבנן היא והני רבנן
יוסי בן חוני הרי"ב דבספ"ק דתמורה וכתבו רע"ל הסס כסיון ד'
אכל רבנן פליגי עליה הסס וכו' דלפי' מד' או חמש כלים מזכרין

י ב ין תפארת ישראל בועז

אחיה או אסיק . אכל הכא הרי מחזרין יחד העליון והתחתון ע"י הקלות .
א"ג הסס שנעמד עומד שפ"י נוד יתשב כמחיה . ה"ל לא אמרין . דהרי
ליכא

אחרונה
מזכרו כולה כבונה . וחכמים השיבו דנפלו חקן אפי' שלא כבונה ואין לחלק :
ד' בעל קרי החולה שנפלו עליו . ובגמ' איתא שמתו עליו ולא דוקא שמתו
עליו כבונה דהא טבילה לא בני כונס אלא לתרומה וקדשים אלא נקט נפס
עליו לאפוקי ככל בתשע קבין דלא מהני כדאמר הסס בתינה ולא בטבילה
והיינו דקמתי שנפלו : **תשעה קבין** . כתב מו"מ נשם הראב"ד ספ' קבין
כאין לרבי' כל ה"ק . ובפ"ק דעדות כתב נשם הראב"ד דלמתי' לוגין כאין
בתינה

(ב) הג' לוגין : (א) וטולה או או קמתי : (ב) הוא כלי שעשו בראשו
ענין מחרק סביב לשפת פיו . כדי לסגן המים בהסדקין שבין שני המחרק
[כפ"ג דלוח] : (ג) בלשון זה קבל מרבותיו . דמשמע רק מאלה א'
ובפעם א' : (ד) ג"ל דלהכי קאמרו לא כך ולא כך . דקמ"ל דלפי' לא מטילין לא אמרו .
ובכל אופן שנפלו פוסלין [וראיייהו מעלמן פוסלין] . וגם לרבו"ל [ר"א סק"ד ונש"ד שס סקמ"ו] דדוקא בברי' זירי ה"ס
הג' לוגין פוסלין גם כנפלו שלא כבונה . י"ל למת"ס נקט ולא מטילין . משום דמטיל משמע בידי אדם כבונה . מיהו בלא נפלו רק נגעו . לכ"ע
לא נפסלו הכשרים [כפ"ד מ"ד ופ"ו סמ"ג ו' וי"ד ס' ר"א ס"ו] : (ה) אפי' מטיל מנקבים הרבה : (ו) דדוקא כהי' לוג בכל כלי [ש"ך ר"א סקמ"ו] :
(ז) אפי' כנפלו ביחד מדאין לוג בכל א' [ש"ך שס סקמ"ח] . ולא דמי לנרור וסוחט כסותו לעיל שאין בכל נקב לוג ואפי"ה מזכרין . הסס כל
השאובין מזכרין תוך הנרור והכסות : (ח) שא"ל לעבול לקרוי מחולשתו . והרי קודם שטבל אסור בכל דבר שבקדושה כבדושה וק"ס וכדומה :
(ט) קד היחה תקנת עורא . דכש"ל לו לעבול במקוה הסג' לו להחירו לדבר שבקדושה כשמטילי עליו ט' קבין שאובין [כפ"ג דברכות] . מיהו אח"כ
רמו חממים לבטל חיוב הטבילה ה"ל לגמרי [כפ"א ס' י"ח] . וטע"ג דלחין ב"ד יכול לבטל תקנת ב"ד הקדוש [כגישין ל"ז ב'] . י"ל כך התנו
ב"ד הקדוש שכשראו חממים אחרונים שראוי לבטל התקנה יבעלו [כמ"ד ד"ג ב'] והשתא חלם עלמא . גם ה"ל ביטול תורה עי"ל . א"ג משום שגם בימי עורא
לא ספקה תקנה זו בכל ישראל . ובהק"ב ג' גוויי רשאין האחרונים לבטל תקנת הראשונים [מ"ד ד"ג ב' וע"ז ל"ז א' והא"ש ס"ס מרובס] : (ל) דנעשה עי"ל

דמתמא משני כלים מטילין . וי"ל דלא זו אף זו קמתי . א"כ שנים מטילין
זה אח"י ומכלי אחד : א"ר עקיבא לא אמתו מטילין . כדא"ר דר"פ ס"ל דלא
פסלי ג' לוגין אפי"כ שהאדם מטילין כבונה להכרות מי המקוה והשתא ית לחלק
דשנים המטילין לא שכיח כיון שאשכח . כדאמר חין דרך לפשוטו בבנים וכן ע"י
כסות ונרור חין דרך להכרות מים במקוה מכלים כאלו ובמלתא דלא שכיח לא
בזרי . וסייע דנקט ר"פ שנים עשו מטילין דכבונה תתמע וכן קוהת כסות ומתעס

בריא מיה שם ויהי מיה...
פ"א כהן שם שור ויהי שם...

הלופי גרסאות
במה נדפס הלופי ובמה...

תוספות חדשים
משנה ד (תי"ט ר"ה)
בובי טו' קר פ"ו כ"ג:
וכ"ז כ"ח ר"ה מה"מ:

תוס' אנשי שם
תי"ט ר"ה בובי טו' ולא
יחבר ע"י טיבלי' סי' כ"ב א"כ
מכיון פי' דברים אלו הם
יפולו ע"י שם זו מ"מ וא"כ
מחר להסוף אפי' אף כהן
שאינו ו"ל' במתנין בכל
שם שיעטל בו ויחבר בו
הקרטוב מ"ה המקוה או הוא
פסול אצל א"כ זה לא מקוה
בובי טו' קר פ"ו כ"ג:
לא סייך ה"ו ולא יחבר ע"י
עבילות שיעטל בה דה"ל ככר
הוא חסר. ו"ע" (ק"ס):

משנה אחרונה
לרמיית כהן. ולא פליגי
דלמיה דהרמ"ב הי"ט
לפניו כהן והרמ"ב מירי
לכחון אכר אכר: בזמן
שהתחיל השני פ"ד של
פסק הראשון. וכמה
כ"ג בשם הרמב"ד דוקא
משנים ושגשג כלים אצל
מכיל אחד אין הלכה
ולפולס פסול. ולא פירש
מכיל הא. ולחלו דפי'
כ"ל'ס לפיניו ג' לוגין
לפולס אמרי' קמח קמח
ב"מ משנה דכ"ל'ס אחד
נמי כשן מלאי עומת'
אבל נתכוון לרבות.
שפסק דלמלא עומת
פנתכוון להכרות מים
במקום כמ"ס כ"ג. אכל
הסור וכ"ו ומכ"ס פירוש
שנתכוון לרבות כ"ד
שגשג לוגין. ו"ל' שהביאם
לפסח כן כדפי' כ"ג דגני
שגשג לוגין לא טייך מור
והיסוד ולפולס אמרי' קמח
קמח נבל. והשתא א"כ
לפסח נתכוון עומת
להכרות מי המקום דלמחי
מיד אכל פנתכוון להכרות מי

הקרי עליו שמשמש מתינו] ארבעים סאה ואלו רצין והתקינו לבריה לאנפו ט' קבין. שכן שיעורו לרמיית כל הגוף. וכ"ז בשם הראב"ד
במ"ג פ"ק ד"י"ח]: בזמן שלא נתכוון לרבות. פי' הר"ב כדי להרבות בו מים. שיהיו בו מים בשפע. ולא יחסר על ידי עבילות שיעטלו
בה. כך פי' הר"ב [פי' ר"ה] ותמה על הטור ורבינו ירוחם שהולילו המשנה ממשמעה. ופירשו דנתכוון לרבות היינו שמשעה ראשונה
שהתחיל להטיל בו מים. היה זדעוהו
להטיל שלשה לוגין. ע"כ. ומלמחי
למחר"ס שמשפרש כמו כן כדברי
הטור. שכתב ו"ל' במה דברים
אמורים דד' וה' כלים אינם
מלמחרפים לפסול את המקוה. בזמן
שלא היה זדעוהו לערות יותר.

אבל אם כשעירה עתה לזה היתה זדעוהו לערות למחר או (* ליזמחר יותר) אפילו קורטוב בכל פעם ופעם. מלמחרפין לג' לוגין ע"כ:
(* במ"ס לזמח לאחרא

מלאכת שלמה
עד שלא פסק. מ"מ עד שלא יפסיק: אפי' קורטוב בכל
השנה. דאם בכל השנה לא הטיל בזה אחת כי אם קורטוב עד שהטילים
לכמה פעמים ג' לוגין פסול זה המקוה. ה"ר משמון ז"ל: ברי"א שלא נהבון
לרבות וכו'. פי' אם בשעה שהתחיל להטיל הראשון לא היה זדעוהו לרבות
ונתקן והטיל אח"כ אם עד שלא אכלו הראשון נתקן והתחיל להטיל
השני וכן השלישי מלמחרפין לוגין אכל לא היה התחיל השני עד שפסק
הראשון אפי' משנים ומשלשה אין מלמחרפין ו"ל' דוקא משנים ומשלשה כלים
הוא דלמחר"ס הכי אכל מכלי אחד בין כך ובין כך מלמחרפין הראב"ד ז"ל כספר
בעלי השפס כבתי יוסף י"ד דף ר"מ ע"ב. וכמה עוד שם בבתי יוסף עמוד ג'

יכין תפארת ישראל

שני לטונאה ופסול תרומה בזמנא [כשנת י"ג ז'] (לא) דב' וג' כלים
מלמחרפין לקולא זבבעל קרי. ולחומרא במקוה ובמסור שפלו עליו ג'
לוגין: (לב) וזה אפי' לא הי' דעוהו מתחלה לנספח לשם כל הג' לוגין מלמחרפין: (לג) דד' אין מלמחרפין לפסול המקוה: (לד) שירבו המים בהמקוה.
וי"ל דר"ל שכבנתן מכלי ראשון לא התכוון לערות שם עוד יותר [רי"א שד' סקמ"ט]: (לה) והטילים הכשר מנ' לוגין בשנה שאתיה: (לו) והכי קי"ל
[רי"א טע"ז]. ונקט לשלשה לוגין. לאשמעינן דהא לט' קבין זבעל קרי. אפי' התכוון לרבות אמ"ס:

פרק ג משנה א ב' מקואות שאובין.

שכל א' פחות מ' סאה. ונפל לכל א'
לזו וסחצה. ונתערבו ב' המקואות. או דוקא בשב"ב מקואות
המערבות יחד מ' סאה. כשירה. ולא כשהתערבות אינן מ' סאה. אבל מקוה
שהיא פחות מ' סאה כשירים. שגפול לתוכה ג' לוגין שאובין. אפי' נתחלק לכמה
חלקים כולן פסולין מוכרי נפסלו המים:
משנה ב ג' נוסא שיש בה פחות מ' סאה מים כשירים. ונפלו לתוכה ג' לוגין
שאובין ונפסלו. אם הנוסא טלואה המים שגפלו. וירד לתוכה קלוח
מי נשמים כשיעור המים הפסולין. ועוד קצת יותר כנגד קצת מנ' לוגין שאובין
שגפלו לה. הליגן שהמים ששפסו ויצאו מהנוסא היו המים הפסולים וקצת מנ' לוגין
לוגין. ואם יצא ממנה כשיעור הוא דהי המים ששפסו ויצאו מהנוסא כשירים. וד"ה
אם המים שגפלו הושקו למקוה של מ' סאה כשירים. נכשירה גם זו. ואפילו אם
הפסולין שלמלא הושקו בהשירים שלמשה נבובה הדר. וכ"ש איכא. וברישק
לפניו. א"צ מ"ס במעין והיבשירו. וכל השקה וי"ל היינו אפילו דרוקים זה מזה.
והושקו יחד ע"י קלוח. שירד מו' לו'. אמרינן נד' אריות או אסיק:
משנה ג בור שטלא שאובין. ואם מי נשמים פחות מ' סאה נכנס לתרו' הדיור

יחא דאם נתכוון להרבות עד שיעור שלשה לוגין הרי מהי מהשנתו כאלו הטיל
הכל לאו מנפול איסור הוא דכל פחות מנ' לוגין יחסר הוא כדפי' כ"כ פ':

ציננים

א' התנור. שם פ"ו וביבתינמי
שם. ונמ' כה"ס ר"ה כ"ג
נא. מ"י פ"ד מה"ס ה"ז ופ"א
ה"ל כהן נזיר רוב שור וט"ע
י"ד סימן כ"ז ע"פ ס"א.

הלופי גרסאות
א' הצנור נדפס הצנור לקבל
הין כי נשמים.

אליהו רבא
פ"ד א' אחד כלים
גדולים. הסלון במדא

משנה אחרונה

פ"ד א' המניח כלים
המת הנטר. פי'
כ"ג בלמטר שקבמו ולבסוף
חקקו וכו'. ואמ"ל לנפתין
משהו שא"ס פשו' לקבלה לא תשיב
ביום קבול ולמפני שאיכה לא תשיב
ביום קבול ולבסוף קבמו אינו מקבל
עומתה

מקואות המניח פרק ד

פרק ד א' המניח כלים תחת הצנור. מרוב שמי נשמים
נכנסים בו ויורדים דרך פיו למקוה והבא
מיירי בלטר של עץ שקבצו ולבסוף חקקו. דהואיל ולא היה הורת
כלי עליו כשקבצו. אע"פ שחקקו אחרי
כן לא תשיבי המים שנחטו מים שאובי'
הואיל
מלאכת שלמה ואחד
היא מלוקחת בנות כותים מדות מעריפתם זו ביום גזרו: בפי' רמב"ל לעיקר

פרק ד א' המניח כלים. והיא אחת מ"ח דגרי ולר' יוסי דלמחר עדיין היא מלוקחת בנות כותים מדות מעריפתם זו ביום גזרו: בפי' רמב"ל לעיקר

יכין תפארת ישראל

פ"ד א' ואף על גב דבכל סהם לטר עשוי בתו' בית קבול לקבל לרבות. וכדמוכח במשנה ג' בפרקן. אפילו הכי אין מי נשמים שירדו לתוס'
חקקו וכו'. ואמ"ל לנפתין עומתה אפי' חקקו ולבסוף קבמו אינו מקבל עומתה כדמתן פ"ב דכלים אפי' מקבלין עכו"מין ולא חלקו שם בין קבצו ולבסוף חקקו או מקצו תמלא. המס שפסק'
משהו שא"ס פשו' לקבלה לא תשיב ביום קבול ולמפני שאיכה לא תשיב ביום קבול ולבסוף קבמו אינו מקבל עומתה

ב המניח הלא י"ז ד"ג
 ב"י ו' וי"ז י"ז כ"ז ד"ג
 ג' המניח הלא י"ז ד"ג
 ד' המניח הלא י"ז ד"ג
 ה' המניח הלא י"ז ד"ג
 ו' המניח הלא י"ז ד"ג
 ז' המניח הלא י"ז ד"ג
 ח' המניח הלא י"ז ד"ג
 ט' המניח הלא י"ז ד"ג
 י' המניח הלא י"ז ד"ג

חלופי גרסאות

עוסקת כ"ט
 ב לבזבו מ"ד ו"ז לזבו
 ו"ז כ"ט כ"ט לזבו
 לזבו

תוספות חדשים

גלגל ה' כהן כ"ט כ"ט
 הכתובים. להפטר דלא פליגי
 ל"י ו"מ. ד"י א"ח ק"י
 דלמך ומודים כשוכה כהן
 כ"י ע"ז פליגי ר"י ואמר דלך
 כהן פליגי. והוכחנו
 מההפסוק כהן ומודים בין
 ר"י לר"י ע"כ שיהיה
 ותמתי שיהיה לא ר"י
 הכ"י. (מהרב משה"ל ד"ו
 בערך המהב מהר"ש"ל)

אליהו רבא

רבו אלף עדין מתחלקת
 במקומה עומדת. דלי אשכח
 תהא דקאמר תיק מודים
 קאמר רבי יוסי שמתקן למאי
 ל"מ א"ח מתקן ל"ג כ"ט
 הלכה ככ"ה אלף ארי"א
 דקאמר רבי מאיר ר"ב
 קאמר ר"י עדין במקומה
 עומדת והלכה ככ"ה הלל

תוס' אנשוי שם

בתי"ד ה"ה ה"ה א"ר
 ר"י דלא פליגי ר"י ו"מ כ"י.
 ר"י ד"י יוסי מודה דמנח
 ר"י. ונא פליגי ר"י על הא
 דמודים כהן וזו לא דברי
 ר"י אלא דברי הת"ק דר"מ
 ו"י. ור"י פליגי עליה כהן
 דמנח ור"י פליגי עליה
 כהן מודים. ור"י פסק
 כהן"ס כהן דלמך כ"מ
 מנח דר"י נמי ס"ל כוונה
 מההפסוק כהן ומודים. ופסק
 כהן כהן שחזק שחזק
 כתי"ק דר"י משום דכ"י כהן
 ו"מ נמי ס"ל שחזק וזו
 ר"י חזק לבי"ח. אלא כפי"ח
 ס"ל דר"י ומודים כהן נמי
 דברי ר"י הוא ולפי"ק א"פ
 שגזרו פסק כהן דר"י נמי
 ל"פ עליה כהן פסק כ"י
 ככלל דר"י דר"י הלכה כ"י.
 וזו שחזק כ"י של כהן"ס
 לפרש לדברי כהן דר"י
 ומודים כהן דברי הת"ק
 דר"י ולא דברי ר"י וכ"ה
 תמיהה הפה"י כהן א"ח א'
 א"מ של כהן כהן כהן
 הר"מ כפי"ח והוא"ל לכ"ה
 דברי כ"י של כהן"ס ע"כ:

במקומה עומדת. שלא עמדו למנין על כך ולא רבו תלמידי ב"ש:
 המניח טבלא תחת הצנור. להמשיך המים למקוה: אם יש
 לה לבזבו. שפה סביב מוד' רוחותיה כדי שיהיה לה בית קבול:
 פוסלת את המקוה. דהו' לה מים שאובים. ומאוס לעור לא הוה
 מפסול מקוה. דמיירי בלטר שקבעו
 ולכסוף חקרו כדפרישית: זקפה לידוה.
 כדי שתודח מעטפת שבה: אינה
 פוסלת את המקוה. דלא קיימא כדך
 קבלתה: ה' החוטט בצנור. דך
 לעור להיות פתוח מב' לדידים. ואין פוסל
 את המקוה אלא"כ חקך בו חקך מעט
 כדי לקבל מטרות המעבדים הלך המים
 וכשחקקו
 ומיאו נשתה בגודלן וקטן. כדפי' הר"ב
 במשנה

דבנת ש"מ ד"ל לה' כ"י. וכן דעת הר"ש: ב"אם יש לה לבזבו. פי'
 הר"ב שפה סביב מוד' רוחותיה וכו'. דלי מנ' רוחות א"ן זה בית קבול.
 וז"ל דמס' כלים א"ן לרקדק כלום. דקתני [במ"ג] המטמאים שבכ"ח
 טבלא שא"ן לה לבזבו. דה"ל קתני [במ"ג] המטמאים שבכ"ח טבלא שיש לה
 לבזבו. הר"ש. ועמ"ש במס' כלים פי"ב מ"ו
 [ד"ה שחלקה]. וראיהו ב"ב שכתב בשם
 הרקח דמשמע דדוקא ב"ב רוחות הא'
 דכשר אבל אם יש לו לבזבו מנ' רוחות
 פסול: זקפה לידוה כ"י אינה פוסלת כ"י.
 ומיירי כגון דבלאו הטבלא היו המים
 נמשכים למקוה. דל"ה א"ע' דא"ן המים
 נפסלים ממנת שאובה. מ"מ נפסלים
 מנחם דהויה ע"י טהרה בעינין. כדלי"א
 בפרק [ה'] [במ"ה]. הר"ש: ה' [בצנור. מ"מ הר"ב צנור דסילון ולטר ומרוב אחד הוא. ומיאו נשתה בגודלן וקטן. כדפי' הר"ב במשנה

מלאכת שלמה
 אע"ל להפטר לומר דקאי אהרס וכלים המוגלים שם שכן טורחים א"ס המקוה
 כשר או שעדיין הם שומאים א"ס המקוה פסול. ועיין צנור יו"ד כ"י ר"א בבית
 יוסף דף רמ"ד דשם האריך לתת טעם לנכח א"מלי פסק הרמב"ם ז"ל כ"מ
 ושבך ב"מ דלע"ל דר"מ אמר מנח ור"ב ז"מ ע"כ הא' ר"י יוסי ואמר
 עדיין מתחלקת במקומה עומדת וכל ר"מ ור"י קו"ל דהלכה כ"י יוסי וק"ו
 דבריו דמשום דנגמרא אמרי' דר"מ ס"ל כותיה דר"מ פסק הלכה כ"י מאיר
 אבל האריך עוד להקשות ולהק"ו ע"כ: ה' החוטט בצנור וכו'. ברמב"ם
 שם פ' ש"י כ"י ב'ו' פירש כדפירשו הר"ש והר"מ ז"ל שהחקק צנור הוא
 כ"י

מלאכת שלמה
 אע"ל להפטר לומר דקאי אהרס וכלים המוגלים שם שכן טורחים א"ס המקוה
 כשר או שעדיין הם שומאים א"ס המקוה פסול. ועיין צנור יו"ד כ"י ר"א בבית
 יוסף דף רמ"ד דשם האריך לתת טעם לנכח א"מלי פסק הרמב"ם ז"ל כ"מ
 ושבך ב"מ דלע"ל דר"מ אמר מנח ור"ב ז"מ ע"כ הא' ר"י יוסי ואמר
 עדיין מתחלקת במקומה עומדת וכל ר"מ ור"י קו"ל דהלכה כ"י יוסי וק"ו
 דבריו דמשום דנגמרא אמרי' דר"מ ס"ל כותיה דר"מ פסק הלכה כ"י מאיר
 אבל האריך עוד להקשות ולהק"ו ע"כ: ה' החוטט בצנור וכו'. ברמב"ם
 שם פ' ש"י כ"י ב'ו' פירש כדפירשו הר"ש והר"מ ז"ל שהחקק צנור הוא
 כ"י

בועז

יבין

פ"ד (א) כך כתב הר"ב. ואין להקשות א"כ דר' יוסי רק אהא דקאמר
 ר"מ שרבו ב"ש א"כ פליגי. למה הפסיק מנח בין דבריו לדברי
 ר"מ. ע"כ כנא דמודים. י"ל דכנא דמודים רק לדברי ר"מ נאריך. דמדמ"ל
 דרבו ב"ש והלכתה כוותיבו. שפיר אנטרין למתי דבהאר מודו ב"ש לב"ה.
 ולפי"ק שפיר נער מנח לדברי ר' יוסי לבסוף. דמדמ"ל דלא רבו ב"ש על ב"ה.
 ע"כ לא נריך הו' למתי ומודים. דהרי ב"ש במקום ב"ה אינה משנה (כבינה
 י"א ב'). וגם רב"א זוק"ל פירש כנפיו לפרש כה"ר"ב. וכ' דמוכח כ"י. דלי
 אפ"ש. דהיינו אמודים פליגי ר' יוסי וקאמר שמתקן. ע"כ ר"י נמי מתקן
 והרי קו"ל כ"ה. ואני כריה קלה כמות שהיא לא הנגמתי דברי ר"י בזה
 דהרי אי נימא דר' יוסי רק אמודים קאי. א"כ דלי מודה לר"מ דרבו
 ב"ש א"כ. אלא דר' יוסי ס"ל דגם בשוכה כהן פליגי. ואכולה מלתא דהיינו
 בסילון ובתגר רבו ב"ש א"כ. וכן פי' הרמב"ם בלמח' הכל דר' יוסי רק
 אמודים פליגי. ונ"ל דמה"ס פסק הרמב"ם (פ"ד דמקראות ה"ד) גם
 בשכח בתגר כב"ש. משום דר' יוסי נמוקו עמו (בגניטין דף ס"ו א'). ואי
 הרי ס"ל דגם בשוכה כהן פליגי ר' יוסי ור"י א"כ. והבהיגו ארכ"ל שם.
 למה הוצרך להתנגל הרמב"ם מדברי כ"י של הרמב"ם שכתב שאפשר דר'
 יוסי אמודים קאי. עכ"ל רבינו. ומה אפשר והרי הרמב"ם כאן כתב בפירות כן:

מחשבתו כשהתפזרו העצים: (א) ארישא קאי וס"ל דלא רבו (א):
 (י) להטבלא: (יא) שפה מוד' רוחות. וי"א דסג' בשפה רק מנ' רוחות:
 (יב) זירוד ג' לוגין מים מהסילון על גבה להמקוה גשמים שא"ן זה מ'
 סאה: (יג) ובלבד שסולק ידו מהדף בשעה שהמים מתקלחין עליו דהי'
 מקבל עומאה. ונמלא ש"י תמיכת דבר המקבל עומאה נעשה המקוה:
 (יד) שהודה הטבלא תחת הלטר ממימי הלטר. ושהודח דנקט לאו דוקא.
 אלא דקמ"ל אף שההכוון שיבואו המים לתוך חללה. אפ"ה לא מחשבו
 שאובין: (טו) דהרי כשעומדת בזקופה לא בוא מימי הסילון לתוך הכלי
 דרך קבלה ולא נעשו שאובין. ויהיה מיירי דגם בלא הטבלא היו המים
 יורדים למקוה. דאל"כ אף שלא תקבל המים בכלי. עכ"ל מ"מ
 להטבלא שפה יהי' הוויית המקוה ע"י כלי המקבל עומאה. ומ"מ זו
 מהומכה ביד לעיל ולהכי פסולים [ר"א ס"מ]. ומה"ע אפי' כשבאו המים
 דרך אחורי הטבלא שא"ן הם ב"ק כלל. עכ"ל כ"י שהטבלא בת קבלת
 עומאה היא. וא"ל להמים לבוא לתוך המקוה רק דרך הטבלא נפסלו
 רק כשעיקר פסול המים רק מדההויה הוויית המקוה ע"י כלי המקבל
 עומאה. לפי"ק אם קבע הטבלא בצרין אפי' היתה של מתכות
 לא היתה מק"ט. ולפי"ק לא נפסלו המים שבאו ע"כ להמקוה. אפי' א"ל המים
 כשיושבת על מוכנה. אפי' קבעה בקרקע פסולה. משום שאובין ככל חקקה
 ולכסוף קבעה. ואם א"ן הטבלא קבוע בקרקע. אף שא"ל שירוד המים
 לתוך המקוה רק דרך אחורי הטבלא. רק שא"ן המים כבאים מאחורי הטבלא
 על הארץ בשפה המקוה. ומשם מתקלחין להמקוה כשרים [ר"א ס"מ]. וי"א דכל שפסול
 המים ממתקלחין על ידי כלי המקבל עומאה. עכ"ל א"ס המים שירוד על גבי הכלי
 הם צבת אחת ארבעים סאה מי גשמים. או שכן מי מעין אפי' פחות
 מארבעים סאה כשרים ויש שא"ן מתקלחין צדק [ר"א ס"מ]:

אחרונה

משנה

בין שרתי לקבל פוסל. ודע דהא דליש פוסל אם אין לה לבזבו. חוקא שפלו
 המים למקוה מעלמן אבל אם אדם הבני' העבול ועיסה למקוה פוסל דכל
 מפיסס יד אדם פוסל כמו מולג העיס דפ"ב: זקפה לידוה. אבל הינה לידוה
 מיקרי שאיבה כיון שמתקבלו כדך קבלמן וכשעת הכנה דע שייכחו שם המים:
 בין כך ובין כך אינה פוסלת. וכזה הר"ש דמיירי שיכולין המים לנא למקוה
 בלא הטבלא דהיינו ע"י עהרס בעינין ע"כ. כפ"ו דפרס מ"ד כהננו שם מתוקת
 מגדולי הפוסקים כזה ויש מהסבורים שבמקום לא נריך הויהו בעהרה אלא
 במשין. אע"ג דקבל במקום כ"י. אלא שבמקום דלף נבוקה הדין כן.
 ומ"מ מ"ש דמיירי שיהו יכולין המים לנא בלא הטבלא. לל"ש מין זו שא"ס
 יכולין לנא כשר מ"מ עכשו מיהא לא בוא ע"י עהרס וממשנתו א"ן ראייה
 דקתני אינה פוסלת דבדין. שאובין מיימי וממנת שאובה אינה פוסלת א"פ
 שפסולה מלא בוא בעהרה. וכו"מ דמשום שאובה פוסל לא מי המקוה עד בינה
 מילואו ופוד וכהיינו בעהרה לא איממ: ה' החוטט צנור. וכו'. הר"ש שא"ס א"ן

בין שרתי לקבל פוסל. ודע דהא דליש פוסל אם אין לה לבזבו. חוקא שפלו
 המים למקוה מעלמן אבל אם אדם הבני' העבול ועיסה למקוה פוסל דכל
 מפיסס יד אדם פוסל כמו מולג העיס דפ"ב: זקפה לידוה. אבל הינה לידוה
 מיקרי שאיבה כיון שמתקבלו כדך קבלמן וכשעת הכנה דע שייכחו שם המים:
 בין כך ובין כך אינה פוסלת. וכזה הר"ש דמיירי שיכולין המים לנא למקוה
 בלא הטבלא דהיינו ע"י עהרס בעינין ע"כ. כפ"ו דפרס מ"ד כהננו שם מתוקת
 מגדולי הפוסקים כזה ויש מהסבורים שבמקום לא נריך הויהו בעהרה אלא
 במשין. אע"ג דקבל במקום כ"י. אלא שבמקום דלף נבוקה הדין כן.
 ומ"מ מ"ש דמיירי שיהו יכולין המים לנא בלא הטבלא. לל"ש מין זו שא"ס
 יכולין לנא כשר מ"מ עכשו מיהא לא בוא ע"י עהרס וממשנתו א"ן ראייה
 דקתני אינה פוסלת דבדין. שאובין מיימי וממנת שאובה אינה פוסלת א"פ
 שפסולה מלא בוא בעהרה. וכו"מ דמשום שאובה פוסל לא מי המקוה עד בינה
 מילואו ופוד וכהיינו בעהרה לא איממ: ה' החוטט צנור. וכו'. הר"ש שא"ס א"ן

הוא, עמ"ס: ע"כ על פסוק: יצאנו ממצרים וכו'... וכו'... וכו'...

אגו ק"ו עמ"ס: יצאנו ממצרים וכו'... וכו'... וכו'... וכו'...

אגו ק"ו עמ"ס: יצאנו ממצרים וכו'... וכו'... וכו'... וכו'...

ע"ל

לשאלו

ע"ל

שאלה: מהו פסוק זה? תשובה: כוונתו היא...

הוא, עמ"ס: יצאנו ממצרים וכו'... וכו'... וכו'...

הוא, עמ"ס: יצאנו ממצרים וכו'... וכו'... וכו'...

הוא, עמ"ס: יצאנו ממצרים וכו'... וכו'... וכו'...

הוא, עמ"ס: יצאנו ממצרים וכו'... וכו'... וכו'...

הוא, עמ"ס: יצאנו ממצרים וכו'... וכו'... וכו'...

הוא, עמ"ס: יצאנו ממצרים וכו'... וכו'... וכו'...

הוא, עמ"ס: יצאנו ממצרים וכו'... וכו'... וכו'...

הוא, עמ"ס: יצאנו ממצרים וכו'... וכו'... וכו'...

הוא, עמ"ס: יצאנו ממצרים וכו'... וכו'... וכו'...

הוא, עמ"ס: יצאנו ממצרים וכו'... וכו'... וכו'...

הוא, עמ"ס: יצאנו ממצרים וכו'... וכו'... וכו'...

הוא, עמ"ס: יצאנו ממצרים וכו'... וכו'... וכו'...

הוא, עמ"ס: יצאנו ממצרים וכו'... וכו'... וכו'...

הוא, עמ"ס: יצאנו ממצרים וכו'... וכו'... וכו'...

הוא, עמ"ס: יצאנו ממצרים וכו'... וכו'... וכו'...

הוא, עמ"ס: יצאנו ממצרים וכו'... וכו'... וכו'...

הוא, עמ"ס: יצאנו ממצרים וכו'... וכו'... וכו'...

הוא, עמ"ס: יצאנו ממצרים וכו'... וכו'... וכו'...

הוא, עמ"ס: יצאנו ממצרים וכו'... וכו'... וכו'...

הוא, עמ"ס: יצאנו ממצרים וכו'... וכו'... וכו'...

הוא, עמ"ס: יצאנו ממצרים וכו'... וכו'... וכו'...

הוא, עמ"ס: יצאנו ממצרים וכו'... וכו'... וכו'...

מקואות המניה פרק ד

ניקבה. פ' הכח"ז ריש כולל נא:

חלופי גרסאות
ניקבה דל"ז וד"ז ניקבה וכו'
גמ"ג

תוספות חדשים

משנה (תי"ט ד"ה) וכמה
ט' דל"ז הקשה כלל אהבה.
ד"ל דתי' שוקת הוי חזק
שחי' משבילין בחוכה לא היה
כה מ' אלא אלא ע"י עירוב
עם מקוה שגזירה ע"י נקב
שביניהם. ועוד שוקת אהבה
שחי' הוי משבילין בה ויודיעין
למקוה ועשו בה נקב לפטלה
מתורה כלי. ע"ל כהני' מס:

תוס' אנשי שם

ד' תיר"ס ד"ה וכמה טו'
ואיכה למתמה טו'. לא בנינו
הא ודאי אפכה משמע אלא
כפי שיעור עכ"ל שר"י שיהא
בנקב עד שלא יקבל מים כ"ש
ובמחצית שיעור של כשפופרת
הטו' אלא הוא כזה או איש
יכול לקבל מים כ"ש. ואיכה
קבר כ"ש אפכה קאי וליכא
אלא מים כ"ש קאמר וק"ל.
(ה"ט). וז"ל הניד פי'
ניקבה מלמטה בשוליים או מן
הד' ואיכה יכולה לקבל מים
כ"ש שאיך סמוך לשוליים
ואיש גבוה מזה כלל כהנה
ואתרוי' ליה למיתני ואיכה
יכולה לקבל מים כ"ש דאי
יכולה לקבל מים כ"ש און
הנקב עומד כלל ואפילו הוי
יותר משפ"ו והרד כפי ומה
יהא נקב טו' כ"ל נ"ד
הרמב"ם ודלא כהנ"ל ע"ד
דל"ש ד"ס דתיק' לדידה
ואצ"ל. דבמקומה שביה
התי"ט משמע דלמטה בשוליים
לא בני' אלא נקב כ"ש מים
הרמב"ם פסק כשפופרת דמתי"ט
ושק' הסוכתא ועוד
דהסוכתא היא מיתנייה
ביתויה דרז"ל אחרת
ואש"י דית' הנהא כותיה
ואצ"ל דל"ז חזירי יס'
חזירי' ס"ל להרמב"ם דר"ן
לכתי' ממני זה סתם משחינו
ע"כ

משנה אחרונה

ובתו המים אח"כ לשוקת
אין מקדשין בה. והא דלא
קמי' כתי' שאין מקבלת
סומאה דבבלי אכן ליכא
סומאה אפי' בהלשון:
ואינה פוסלת את
המקוה. לפי מה שפירשנו
דהנא בשוקת כסלם
במחבר מעיקרו איירי

עדיף ה"ל למיתני אפילו
דכפ"ק דידים תני גמי' כל בני
דמיתני' שאין דברין אלא ככלי
מימי' שבתתן כהו' נקבה כהו'
שפ"ו ח"ה פ' קטע ס"ז בהגה
אין יקבול ידים מחמתן אגזים
הקדשין בכותל ובעה להם בית
קבול וזכרא. אכל אש הוי כלי
מתלה ומכר' לטל' המקוה משום
דשארין דרנבן כ"ג כ"ג דרנבן
עכ"ל ומתני' בנדרה' אלא לא
אח"כ הוי חזירי' וכו' אפי' קבשו
ולבסוף הקרו' גמי' ולבלי' כהננו
כיה. ובתיק' קושיותו לענין נתי"י
נ"י נ"י דהקילו בשארין כשפולו
למקוה דדיסנד אכל לכתולה
וא"ל יוכל לישול במים אחרים
ואין בכ"ה פסק: ד"ל ג"ג בני
ספק סומאה ברה"ל דאי וכו' אתו
לקמי' דל' יבאי' אחר זילו עובלו
וכ"ל הרמב"ם פ"ד מהא"ש אחרים
לו אש עבלת און בקב' הפסק
ונ"ל מדלא קמי' אינה פוסלת
אלא לשון כהנה לשמועין דהיא
עלמה כהנה למקוה לעטול כהנה
אש י"ש בה כשיעור וכ"ל הרמב"ם
במחברו פ"ו בדיאל' וכ"ל הטור.
וניחא סתמא וכמה יהא ככלי
אחר וזו שכתבנו כה המפרשים
דשיעור כשפופרת לא אחרת
אלא לענין עירוב מקואות. אכל
אי מיידי גמי' לענין לעטול כהנה
במחברו כ"ה המפרשים כמה
יהא נקב אלעיל קאי ונפ"ו כהנה
לדי' דמתי"ט לא כגל' כלי צביר
משפ"ה. והא קמ"ל און יוכל
לקבל כ"ש. אכל לפי מה שפסקנו
הר"ם והנ"ס ע"ה הוספתא דמן
הד' כפי' און למתק' קמי' כמלא
מתח' און לפי' אש דל' ג"ס זה
און יוכל לקבל

כתב הר"ב לפי שאינה חשובה כלי אלא כבור וזוהי. כדתנן פ"ה דאהלות מ"ו: [או מן האד. עומ"ס ס"ס במס' פרה [ד"ה מן האד]:
ובמה יהיה נקב. פירש הר"ב לכתולו מחורת כלי שלא יפסול את המקוה מטעם שאינה. ואיכה למתמה דל"כ היכי קמי' מעיקרא ואינה
יכולה לקבל מים כל שהם. דמשמע ודאי שא"ל שיעור נקב. אלא בכל שהוא מבטלו מחורת כלי. ועוד קשה דבסמוך בשוקת יהא מפרש
לענין עירוב מקואות. אבל אין זה כי אש עירוב פירושים שהר"ם וכן הרא"ש הביאו סוגית הגמ' דספ"ק דיבמות [ד' טו.]. דמוכח מיניה דהיא
דשוקת יהא לענין עירוב מקואות היא
שטיה ומאוס קך פירשו דהך דכמה יהא
בנקב מנתא בחפשיה נפשה היא ולא קאי
ארישא אבל ניקבה דרישא לא בני'
כשפופרת הטור. כיון שהנקב הוא למטה
בשוקת ואינה יכולה לקבל מים כל שהוא.
כתבטלה מחורת כלי. ובחוספתא פליגי
חזאי' בהא וכו' והרמב"ם בפ"ו מה"מ
[הלכה ג'] נראה מדבריו דמפרש דקאי אדכוליק מיניה. דהיינו לענין לכתולו מחורת כלי שלא יפסול המקוה מחמת שאינה. קאמר כמה יהא
בנקב כשפופר' הטור. ולפי זה גם כן דשוקת יהא לענין נקב המבטלה מחורת כלי מהניחא ולא לענין עירוב מקואות. וכבר פירש הר"ם לחותה סוגיא
דיבמות דלא הקשה כלל אהבה. והנה יבא לנו עירוב הפירושים. שמתחלה מפ' הר"ב כפירושו הרמב"ם. דכמה יהא נקב בנקב קאי אלעיל מיניה.
ולדידה שוקת יהא גמי' כהנ"ל. והדר מפרש שוקת יהא לענין עירוב מקואות שהוא כפי' הר"ם והרא"ש. ולדידהו כמה יהא נקב גמי' לענין עירוב
מקואות ולא קאי אלעיל מיניה. אבל יתכן שהר"ב אע"פ שפי' כמה יהא נקב כדברי הרמב"ם. לא היה נראה לו לפרש שוקת יהא כהנ"ל גמי'.
כיון דפשטא דסוגיא דיבמות משמע מיניה דלענין עירוב מקואות שניהו. וקסבר הר"ב דהך עובדא דשוקת יהא אע"ג שאינה ענין לביטול תורת כלי.

במלאכת שלמה
לפי סוגיית הגמרא דכפ"ק דיבמות לא קאי ארישא אלא מילתא באפי נפשה
היא וקיימא לעירוב מקואות וכו' הר"ם והרא"ש ז"ל לכאורה משמע דקאי
ארישא כמה יהא נקב לכתולו מחורת כלי שלא יפסול את המקוה מטעם
שאינה

מחובר בה בלמ"ס. וכבוד וזוהי המטוסים [אכלת פ"ה מ"ז]: (ס) אש
ירדו להוכיח מי מעין או מי גשמים. וכלנו מתוכה למקוה חסירה.
לא פסולה משום ג' לוגין שאובין. וה"ל דבהוה עגמה מותר לעטול במי'
הנ"ל. ואפ"ה לא נקט הכי מדסה שוקת קטנה ואינה מחזקת מי
האה: (מ) שחקק חלול באבן תלוש. אע"ג שאח"כ חברה בסוד
בקרקע עולם: (בב) דלכולה מיני כהנשה דיינון לה בין לקולא בין
לחומר: (ג) השוקת האשה ככלי תלוש. וכ"ש כלי תלוש ממש
שנתקב זה או זה בשוליו כבונם משקה [וע"ה פ"ה מ"ו]: (ד) ג"ל
דרק בנקב מן האד לר"ך הנחא לפרש שאיש מקבל מים כ"ש. דהיינו שאקב
דדופן סמוך מאד לשולי הכלי שאינה מקבלת מים כ"ש. דהיינו נקב
שדופן [וע"ה ח"ט ג"ה] וכמה מה שהניח בחימה. שפי' הנהא לא פי' [ן]:
(ה) ג"ל דמדלא חזירי שאלה זו כמה יהא נקב לעיל במסכת פרה
[פ"ה מ"ו] וכ"ל לא הני' התם כי הכא ניקב' למטה או מן האד ואינה יכולה
לקבל מים כ"ש. אלא ודלוי דהא דקמי' הכא ניקבה מלמטה או מן האד
ואינה יכולה לקבל. עד סוף משמתי. לא קאי אהך כולא דלעיל.
אלא רק לענין מקוה קאמר. דאילו לענין חטאת והלל' למ"ס. ח"ט
שהי' איש יכול לקבל כ"ש למטה מהנקב. דאפי' מקבלת למטה מן הנקב לענין מי חטאת היינו שולי כלי שפכולי' לחטאת. ולענין למ"ס

בועז
חוקת מים כשרים מטעם בני תערוכות. ודו"ק [וע"ה פ"ב מ"ה]: (ה) וכן
מוכח. דהרי לענין חטאת אמרינן [שבת ז"ה ב'] דבשניקב כבונם משקה
פסול לחטאת. והיינו לפע"ד. משום דמיוחד לתת לחובין מי חטאת שכן משקה.
להכי כ"י בשניקבו כבונם משקה. ובלימוד פתיל אמרינן [ספ"ט דכלים] דיש
חילוק בין שמיחה לאוכלין. דלא שיעור נקיבהו כמזויא זית. ובמיוחד למשקין
שיעור נקיבהו כבונם משקה. דזבה ובמה טוב אינו מניל. באהל המת [וע"ה
לעיל פ"ה משה ז']. וכן מוכח גמי' מהרמב"ם. דהרי [בפ"ו מפרה
ה"ו] פסק דבניקב כבונם משקה נפסל לפרה. וכ"כ כתב [בפ"ב ממו"מ ה"ו]
דבניקב כמזויא זית או כבונם משקה. אינו מניל בלימוד פתיל. רק בנסתה
הנקב. ובשניקב כמזויא רימון או אפי' נסתה הנקב לא מהני ליה. אכל רבינו
בעצמו [בהלכות מקואות פ"ו ה"ג] פסק לענין מקוה. דבין שניקב מן האד או
בשולי הכלי לא כתבטל מחורת כלי עד שניקב כשפופרת הטור. והיינו מבוס
לענין מקוה לא כפי' בשהבטל מהדבר שנתן ממש להמקוה שם כלי ובאישו
מקבל סומאה. דהרי אפי' אינו כלי ואין מקבל סומאה. כיון שיש לו בית
קיבול תורה שאובין עליו. דהרי בריש פרקן אמרינן דאפי' כלי גללים וכלי אדמה
שאינן מקבלין סומאה אפי' כיון שיש לו בית קיבול מחכבו מים שבתוכו
שאובין. אלא לענין פסול מקוה. לא בשאינו מקבל סומאה תליא רק בשאין
מקוה

מקואות המניח פרק ד

לכטלו מתורח כלי שלא יפסול את המקוה מטעם שאינה :
 כשפופרת הנגד . ושיעורו [שיהיו] שתי אלצעות של יד הסמוכות
 לגודל חוזרות ברחבן כריח ברוך הנקב : שוקת יהוא . כך היתה
 נקראת : וכל מהירות של ירושלים נפגלים על גבה . שמתבילים
 בצוכה ועושים טהרות . ולא היה
 בשוקת מ' סאה אלא מקוה שלם היה
 בלדה . ומי השוקת מתערבים בו
 דרך נקב כשפופרת : עד שתפחת
 רובה . אפילו יש נקב כשפופרת
 הגאה . לעולם תורח כלי עליה עד
 שתשבר רובה :

כשפופרת הנוד . אמר רבי יהודה בן
 בתירא . מעשה בשוקת יהוא שהיתה
 בירושלים והיתה נקובה כשפופרת הנוד .
 והיו כל המהרות שבירושלים נעשות על
 גבה (ט) . ושלחו בית שמאי ופחרתו (ט)
 שבית שמאי אומרים עד שיפחתו רובה (ט):

אפילו הכי מיייתי לה הכא . משום דמייא לשיעורא דשפופרת הטד .
 ובאמת אע"פ שהכ"מ מפרש לשוקת יהוא לדברי הרמב"ם דמייירי
 לענין ציטול תורח כלי מדנפשיה הוא דמפרש כן . לפי שנראה לו
 לפרש הכל בענין אחד . אבל מדברי הרמב"ם עלמנו אין הכרע .
 ואפשר שיפרשו לענין עירוב מקואות
 וכדפרישית לדעת הר"ב . ומ"מ לישאל
 דכל שהס . דקוקא לפירוש הר"ב
 והרמב"ם . אבל בתוספתא והב"ה
 הר"ם והרא"ש איתא בד"א מן הגל .
 אבל מלמטה אינו פוסל את המקוה .
 אם הי' מקבל כל שהוא מן הנקב
 ולמטה פוסל את המקוה . ופירש דה"ק
 ולא הי' מקבל כל שהוא . פירוש נקוב
 גמרו אקו מקבל כל"מ מן
 הנקב וממטה ובתפ"ל
 איתא היכא מוכח ולא
 גמרו . והרמב"ם סתמו
 לא מייק וכתב ב"ן
 מלמטה וב"ן מן הגל
 נריך כשפ"ל ולא העמיק
 שאינה יכולה לקבל כל"מ :
 שב"ש אומרים פד
 שיפחתו רובה . פי' הר"ב
 דבבבלי מוכנס לא בעלה
 מתורת כלי פ"ל ומשמע
 דשוקת יהוא היתה כלי
 ובבלי שייך נמי פירוש
 מקואות ולפי מלי דק"ל
 פירוש מקואות כשפ"ל
 לא כמי' שאינה יכולה
 לקבל מים כ"מ . אפי'
 הנקב מן הגל דלענין
 פירוש מקואות די כשפ"ל
 כל היכא דאיתא ולא
 בענין נקב למטה או מן
 הגל לא בענין שאין
 יכולה לקבל דכשפ"ל
 לקבל לית לן בה דכשפ"ל
 מתרבו עם המקוה .
 אבל הר"ם והר"ב גר"פ
 ללקחו פסלי כלי הסמוך
 למעין אפי' תמוזב
 למעין כשפ"ל אסור
 לעבול בחור הכלי ואפי'
 היוצאין חוץ הכלים
 פסולין אם לא הבטירו
 פ"ג השפא . דלחנה סברי
 דבבלי לא שייך פירוש
 מקואות ללל ועולם
 אסור לעבול ככלי אפי'
 הנקב למטה או מן הגל
 ואינו יכול לקבל כל"מ
 כחנן לפול ושוקת יהוא
 לא היתה כלי אלא סגוע
 מחובר מעוקרו . וכך
 הפלה הר"ב דב"ן גינת
 סקטו בחנן דב"ן והב"ה
 שם עבדו נחלקו הרב"ב
 והרא"ש . ולפ"ל הר"ב
 שפירש בד"א ללקחו
 כשפת הר"ב לל דמה
 שהבטירו שוקת יהוא
 נקב כשפ"ל שיהיה
 ל"ל בענין שאינה יכולה
 לקבל כל"מ מן הנקב ולמטה :

בד"א דבעינן כשפופרת הנוד מן הגל . אבל אם ינקב בשוליו אינו פוסל אפילו ינקב כמלא מחט . ואם הי' [מקבל] כל שהוא . פירוש נקוב
 מן הגל כשפופרת . גובה מטעם מן השולים ומקבל מן הנקב ולמטה מים כל שהוא . פוסל המקוה . ע"כ . נמצינו למדין עכשיו דאין מלמטה ומן
 הגל שווים דברים . דאע"פ דלמטה סגי בנקב כל שהוא . בזמן הגל בעינן כשפופרת . ושאין יכול לקבל ממנו ולמטה מים כל שהוא . ואיכא
 למימר השחא דוכמה יהיה בנקב כ' קלי' אמן הגל . וכן מלאהי' צב"י גבי מה שכתב הטור ודבר זה שיה' מציין ומקוה כ' סס כתב . בשם
 הר"ר יוסף טאייט"ק שהלריך בד"ן זה . וכתוך הדברים כתב דוכמה יהא בנקב . קלי' אמן הגל . אחרי שחלוקים הם נקב שבשוליה .
 נקב שמן הגל וכדפרישית :

מלאכת שלמה

עמוד ג' . ומתוך מה שכתב נבחרר שריך להיות במשנה מעשה [בשוקת] יהוא
 וכן היא בפ"ק דיבמות דף ס"ו אלא שבית יוסף צו"ד סימן ר"א דף רל"ה
 עמוד ד' כתב דל"ל שאותה היא צריחה ומ"מ מודה הוא ז"ל דגם ככלן גרסי'
 בשוקת יהוא ותרי שוקת יהוא הו' בירוסלם : ושלחו ב"ש ופחרתו שב"ש
 עד שיפחת רובה . ק' ל"ל פי' אבל צ"ה סבירא ליה בנקב כשפופרת
 הטור סגי . ועיין בבית יוסף י"ד ס' ר"א דף רל"ה ע"ד ובדף רל"ו
 עמוד ג' ד' משא ומתן ש"ס מי שסובר ששוקת יהוא היתה כלי ויש מי שסובר
 שצלטע היתה שאינה כלי :

עמוד ג' . ומתוך מה שכתב נבחרר שריך להיות במשנה מעשה [בשוקת] יהוא
 וכן היא בפ"ק דיבמות דף ס"ו אלא שבית יוסף צו"ד סימן ר"א דף רל"ה
 עמוד ד' כתב דל"ל שאותה היא צריחה ומ"מ מודה הוא ז"ל דגם ככלן גרסי'
 בשוקת יהוא ותרי שוקת יהוא הו' בירוסלם : ושלחו ב"ש ופחרתו שב"ש
 עד שיפחת רובה . ק' ל"ל פי' אבל צ"ה סבירא ליה בנקב כשפופרת
 הטור סגי . ועיין בבית יוסף י"ד ס' ר"א דף רל"ה ע"ד ובדף רל"ו
 עמוד ג' ד' משא ומתן ש"ס מי שסובר ששוקת יהוא היתה כלי ויש מי שסובר
 שצלטע היתה שאינה כלי :

יכין

סמוך לשולים ולא יפסלו מים שבתוכה משום שאובין . דאע"פ דכבר
 יהבינן לעיל שיעורא להנקב שאין מקבל מים . היינו בדופנו של כלי .
 שלא ישר בהדופן למטה מהנקב כדי לקבל מים כ"ס . אבל כמה הי'
 גדול חלל הנקב ומשיב כשפופרת הנוד . והוא כרוחב צ' אלצעות
 שסמוכים לאגודל כשהן חוזרות ברווח סביב חוץ הנקב . דכשהנקב
 גדול כל כך הויק כשישן לתוכו מים . יורבו מיד לחוץ בשטף מים רבים .
 ואז אינה נחשבת בית קבול צ"ן שהנקב בשולי הכלי או בחופן הכלי
 סמוך לשוליו . אבל כשהנקב קטן מזה אף שאפשר שנתבטל ממנו של
 כלי כשהוא כזית או כסוגם משקה . אפ"ה לא נתבטל עם בית קבול
 מיהו . א"כ ל"ל לעולם לענין מקוה נמי בשניקבה בשולי הכלי או סמוך
 לשולים נמי סגי בשניקב כסוגם משקה . מיהו זה דוקא בשנהנקב הכלי
 כשהוא תלום . וצ"ה לא איירי תנא הכא . אלא צ"ה דניקבה מלמטה
 או מן הגל דקתני הכא קלי' ארישא בהיתה כלי וחיצרה בסיד דקאמר
 ממלאין בה וכו' . ועלה הדר קתני ניקבה מלמטה . ר"ל ואם לאחרי
 שחיצרה בסיד דחשבת לה ככלי חור וניקבה למטה בשוליו' או מן הגל
 סמוך לשולים בחופן שאינה יכולה לקבל מים מתחת נקב כשיר' ועלה
 הדר הו' ושואל וכמה שיעור בנקב ומשיב כשפופרת הנוד . דדוקא
 כשהנקב הכלי בשעה שהיה תלום סגי בשנהנקבה כסוגם משקה .
 שחשבו שנתבטלה עם כלי ממנה . אבל הכא בשעה שקבעה וחיצרה
 בצרין הי' עליה עם כלי ורק כשכבר היתה מחיצרת בצרין ניקבה .
 הרי גם עתה כשניקבה מקבלה מים יפה שהעפר סוהה הנקב . להכי
 לא נתבטל ממנה עם כלי עד שהנקב כשפופרת הנוד [חדו] עיין
 החילוק של' ה"ש [ר"א אפי'] בשם רב"י לישג דברי הרמב"ם צ"ה . וחדו כונה פירוש שפתיה נחזירי הקוים בס"ד] . אולם בש"ע [ר"א ס"מ] פסקין דבניקב
 כשפופרת הנוד . או אפי' לכתחלה הו' לא מחשבו מים שבתוכה שאובין לפסול מקוה חצירה . ובניקבה רק כסוגם משקה . או רק בדיעבד
 מהכי טבילה בשתערב מים שבה במקוה החצירה : (מו) שהטבילו בה כלים להשתמש בהן טהרות : (מו) ששברו משפחה רוב אורח גובה השוקת :
 (מח) כסוגיה דיבמות [ד' טז א'] אמרי' להדיא . דרך לענין עירוב מקואות הי' פלוגתייהו דב"ש וצ"ה בשוקת יהוא . וכגון שהי' בהשוקת
 רק פחות מנ' סאה . והיתה מחיצרת למקוה שלימה של מ' סאה דל"ה סגי במחצירים יחד כשפופרת הנוד . ולכ"ס נריך שיהיו מחצירים ע"י
 פחת רוב אורח ורוחב הדופן שביניהן (ו) :

ישראל

לו בית קבול (ושי' רמב"ם פי"ו ופי"ו ופי"ה מכלים) : (ך) ולפ"ו י"ל דר"י בן
 בחירא לא אחא לאשמיטיק . דב"ש וכו' פליגי בשיעור הנקב כדי לנצל
 מהשוקת עם כלי . אלא י"ל לנצל מיהו עם כלי גם ב"ש מודו דכני בנקב
 כשפופרת הנוד . דלא ודאי נחשבה מלהיות כלי . וגם אין לה או חו' בית
 קבול . בשניקב כן בשולים או סמוך לשולים . ורק לענין עירוב מקואות לחודא
 פליגי . ולפ"ד הוכיח ה"ס כן . דלא ציטול עם כלי פליגי . וכו' ס"ד
 דנ"ש אף בשניקב בשוליה כשפופרת הנוד תחשב עוד כלי עם בית קיבול .
 רק דקשה למה לעולם ציטול כלי פליגי . רק דנ"ש כיון שרק במחובר
 תחשב כשפופרת הנוד . עדיין תחשב כלי עם שיפחת רובה . ואל תחמה
 דברי מלניו גדולה מזו . דהרי משום דניקב כשפופרת הנוד שהוא כלי אלצעות
 חוזרות . אינו גדול כל כך כרוחב בינה . כמו שיראה לעין . והשיעור צמזויא
 רימון . הרי הוא ודאי גדול מכבינה . כדמוכח מכלים (פי"ג מ"ה ו' ח') .
 דכל היותר גדול הזכירו תנא מקודם . והרי גם בשניקב צמזויא רימון . שגדול
 הרבה משפופרת הנוד אפי' אמרינן (בשבת דף ל"ז א') דעדיין מחשב כלי
 להציל צמזויא פתיל עד שיפחת רובו . וא"כ מב"ש שאפשר שסיר לומר דגם
 לנ"ש לענין שאובין . אם עכ"פ נתקב במחובר כשפופרת הנוד . דעדיין מחשב כלי
 מחשב כלי עד שיפחת רובו . וי"ל החם בשנהנקב כרימון דדופן הכלי רחוק
 מהשולים . וכדמוכח מחום' (שבת ל"ה ב' ד"ה יקב) . משא"כ הכא הרי ע"כ
 איירי בשנהנקב כשפופרת הנוד בשולי הכלי או בדופנו סמוך לשולים . וצ"ה
 לא ס"ד שיתחב עוד כלי לנ"ש . דאי"ל דעמתייהו דב"ש מדנכחם בנקרקה .
 ליתא דא"כ מה יועיל שפחת רובו . הרי גם הפחת ההוא נכחה בנקרקה .
 אע"פ דסתימת קרקע רשיה אינה סתימה . א"כ צמזויא רימון נמי . אלא ודאי
 דלענין עירוב מקואות לצד פליגי :

מקשה בשוקת . יתום טו .
 ושלחו ב"ש . וישאלו כפ"ק
 ויפסול ופי' קדושין וכו'
 כפ"ק על ד' סימן פ' :

הלופי גרסאות
 יהוא גל"ג ור"י ג' ור"א
 גמב"ג . שהר"ה בירושלים
 גמ"ל ג' . נקובה כ"י נגמז
 נקבה לנקרה וכל מהרות
 שהיו בירושלים עשים .
 ופחרתו נגמז והה"ה וכו' .
 שיפחתו גל"ג שיפחת וכו'
 גמב"ג ור"י . שיפחת
 וניגמז . שתפחת ברובה .

משנה אחרונה
 לקבל כל"מ כמו מלמטה
 ולמה נחמיר בזמן הגל
 יותר . ובמה מן הגל
 גמרו אקו מקבל כל"מ מן
 הנקב וממטה ובתפ"ל
 איתא היכא מוכח ולא
 גמרו . והרמב"ם סתמו
 לא מייק וכתב ב"ן
 מלמטה וב"ן מן הגל
 נריך כשפ"ל ולא העמיק
 שאינה יכולה לקבל כל"מ :
 שב"ש אומרים פד
 שיפחתו רובה . פי' הר"ב
 דבבבלי מוכנס לא בעלה
 מתורת כלי פ"ל ומשמע
 דשוקת יהוא היתה כלי
 ובבלי שייך נמי פירוש
 מקואות ולפי מלי דק"ל
 פירוש מקואות כשפ"ל
 לא כמי' שאינה יכולה
 לקבל מים כ"מ . אפי'
 הנקב מן הגל דלענין
 פירוש מקואות די כשפ"ל
 כל היכא דאיתא ולא
 בענין נקב למטה או מן
 הגל לא בענין שאין
 יכולה לקבל דכשפ"ל
 לקבל לית לן בה דכשפ"ל
 מתרבו עם המקוה .
 אבל הר"ם והר"ב גר"פ
 ללקחו פסלי כלי הסמוך
 למעין אפי' תמוזב
 למעין כשפ"ל אסור
 לעבול בחור הכלי ואפי'
 היוצאין חוץ הכלים
 פסולין אם לא הבטירו
 פ"ג השפא . דלחנה סברי
 דבבלי לא שייך פירוש
 מקואות ללל ועולם
 אסור לעבול ככלי אפי'
 הנקב למטה או מן הגל
 ואינו יכול לקבל כל"מ
 כחנן לפול ושוקת יהוא
 לא היתה כלי אלא סגוע
 מחובר מעוקרו . וכך
 הפלה הר"ב דב"ן גינת
 סקטו בחנן דב"ן והב"ה
 שם עבדו נחלקו הרב"ב
 והרא"ש . ולפ"ל הר"ב
 שפירש בד"א ללקחו
 כשפת הר"ב לל דמה
 שהבטירו שוקת יהוא
 נקב כשפ"ל שיהיה
 ל"ל בענין שאינה יכולה
 לקבל כל"מ מן הנקב ולמטה :

מקואות המניח פרק ד

כללא דפרק ד משנה א כל כלי שיש לו בית קבל. אפי' נעשה מדבר שאינו מקבל פומא. כגון טאבנים ואדמה המים שבתוכה שאובין. ולפיכך אם העמיד כלים כאלו בשעת קישור עבים בחצר. וכ"ש תחת פה הצנור. אפילו קבעו ולבסוף חקקו לצנור. ונתמלאו הכלים מי גשמים. מחשבו שאובין גמורים. ולא מהני להו שבירה או כפייה רה בשמשיך המים ע"ג קרקע למקוה. דאליב ג' לוגין מהן פוסלין מקוה חסירה. והיה בשבט להכליל בהצנור או אצל היצנור בשעת קישור עבים. כך ריגן. אבל בהניחן שם בשעת פיזור עבים. אפי' התכוון שמה ירדו גשמים ויתמלאו ונתקשרו אח"כ העבים ונתמלאו. או אפילו הניחן בשיבירה או בכפייה. כדי שירדו מים שבין למקוה החסירה. ובלבד שלא יגביהו וכלי המהני. דאין ריגן תחת פה הצנור כיון שנתפרו העבים. בפלה מחשבתו הראשונה. והלכה יכול להכשירן בשיבירה או בכפייה. כדי שירדו מים שבין למקוה החסירה. ובלבד שלא יגביהו וכלי המהני. דאין ריגן גשמים שקלחו למקוה חסירה. מעל גבי פבלא שיש לו ר' שפיות. שאובין הן. אע"ג שהבית קבול מופס. אבל בקלחו לשם אפילו דרך הבית קבול. רק שהיה עוסד וקוף. וא"א לקבל. אינו שאובין. ואפ"ה בשביל המקוה עשוי ממים כבאילו אסיר לשבול בהן. משום דהויתיה המקוה ע"י דבר המקבל פומא. רק בשבירה אפשר שירד קלוח ותשמיש להמקוה גם בלי הפבלא. או שקבעו הפבלא בקרקע. כשרים המים למקוה.

משנה ג צנור שפתחו רק מב' פיותיו. אינו בית קבול. אבל בשעשה באמצע חללו נוסף קפנה לקבל הצנורות שמתגלגלים עם המים הוחליון. כלו מחשב ככלי בית קבול. אינ' שהבית קבול קפן מאד. והרי הוא גם עשוי להמלאות בצנורות. מיהו כשהסילון של חרס. צריך שהבית קבול שבתוכו יחזיק רביעית. אם הבית קבול שבהצנור נתמלא מהצנורות. דוקא במהרדקן בתוכו נתבטל הבית קבול. ואלו שבטבול באמצעו. לא מחשב בית קבול מראינו עשוי לקבל.

משנה ד המשכה ע"ג ארץ באורך ג' פסחים. מסתה שאובין. אבל רק כשיש בהמקוה רוב המ' ושלא יקרמו לכשירים השאובין שהומשכו להמקוה. או מהני ההמשכה אפי' ע"ג ג' פסחים שבטובה כותל המקוה. וא"צ רק שלא יקרמו הגשמים להכשירם. אבל אם באין הכשירים מעורבין בשאובין יחד למקוה בהמשכה אם רק הרוב כשירים כשירת המקוה. אבל אם קלחו כל א' לעצמו ובלו המשכה. צריך שישוער שקרמו במקוה ארבעים סאה כשירים קודם לשלישה לוגין שאובין.

משנה ה אם עשה בית קבול בקרקע עולם. פסול למילו. קדוש. הוי' של מי הפאת. וכשהבית קבול באהל המבטני לה נכסיו לבד להציל על מה שבתוכה. וא"צ צמיד פחיל. ואם ירד לחובו מים כשירים. אינן פסולין כשירדו שבתוכו למקוה. אבל כשהיתה בת קבול פסולת. אפי' חברה אח"כ בקרקע עולם בסדר. מחשבה כלי לכל הנ"ל. כלי שנתקב בשוליו או ברפג"ט סמך לשוליו מאד. כהונם פסקה. שוב אינו כלי לכל הנ"ל. ואפ"ה לענין שלא יחשבו מים שבתוכו שאובין. אף שאינו כלי. ע"כ מחשבה ב"ק. עד שיהא הנקב גדול שיכול לסבב בתורו ב' אצבעות שסמכות לאגודל. ב' מקואות שא' מהן מ' סאה וא' מהן פחותה מ' סאה. ואפי' החסירה היא משאובין. אם יש נקב ביניהן שקלוח מים שעובר בו עניו ורחבו כב' אצבעות חתורות. והכשרו שניתן. אפי' חזרו ונתפרדו.

ציונים

א. מעין. ה"ל"ט ע"ג ד"ל"ט
ב. סגן ונתמלאו כולו
ג. מ"ח פ"ט מה"א ח"ט
ד. פור ור"ט י"ד סימן כ"א
ה. פ"ט ח:

תוספות חדשים

פ"ה. מ"א [תי"א ר"ה]
פסול טו' אכל כלי המתכבד
כו'. והקשה כ"י בית דוד
דכפ"ה חק לעיל בשוקת
י"ה

אליהו רבא

פ"ה א. כשד מואה לו.
כיון שהמים טע"ג
השם הוא כמעין מטבחה את

תוספות ר"ע

פ"ה משנה א [א"ה ת"א]
ד"ה פסול. ו"ב ב"י
עוד בשבו ש"י דהא דתנן
ב"ז מ"ה) ודא דלא מפ'
דהתם אירי שניקב למשה

משנה אחרונה

פ"ה א. מעין שהענינו
כ"ג השוקת.
פ"ה כ"ב ט"ה כלי ומימי
שיא שמה וא"צ בה נקב
ומי המעין וירדיו לפיה
וב"כ ה"י דלולו ה"י כ"ה
נקב משכחת לה שאין
בפסליו המים שבתוכה
אם נקב למטה או מן
הלד כשפ"ה"ג א"י יכולה
לקבל מים כ"ש כדאמרי'
כ"פ דלעיל בתיבת ה"ה.
וה"ה ד"ה ב' תוספתא מעין
שהענינו פ"ג כלי מים
אלא דאי הוה תני ה"י
ה"ה דפסליו המים דמקבל
עומתה וא"ז בעיני הויסה

תוספות יום טוב מקואות מעין פרק ה ר' עובדיה מברטנורה

פרק ה א פסול ותמה הר"ם [במתניתין ללקמן] אמאי פסול כיון דמי השוקת מחוברין למעין דמסתור בכל שהוא. והגן בפ"ק מעין שממיו מועטין ורבו עליו מים שאובין טה למעין להטביל בו ככ"ס.

ועוד דמטבילין כלים בתוך כלים. [כדתנן בפרק דלקמן מ"ג] ומחלק בין כלים החלושים דכרי. לכלים הקצתים.

דלוחא למגור א"ז בשאין בהם כשפופר' הגוד. אבל הר"ם כתב (דלק') [ד"ל"ק] מ"ד. כיון דכלי מפסיק בין מים שילאו חון לשוקת ובין המעין. לא מיקרו מחוברים. ולא דמי למעין שנתן לחובו מים שאובין דשם מעין לא בטיל מיניה אע"פ שנתנו לחובו מים שאובין הרבה. מ"ד יהיה המקוה שיש בו מ' סאה שאינו נפסל אפילו נתן לחובו חלק שאין מים שאובין.

והא דאפילו בכלי עגמו מטבילין. לא דמי דהתם הכלי הפנימי הוא נטבול בתוך המקוה. כיון דפי החיטון כשפופרת הגוד. אבל כלי המחובר למעין או למקוה שיש בו מ' סאה. אין להטביל בתוכו גזירה דלמא חזי להטביל בכלי שיש בו מ' סאה בלא חיבור הלכך אסור להטביל בשוקת ובמים הנמשכים ממנו. ע"כ [והא דאין מטבילין בכלי כחצתי הטעם בפ"ג מ"ג [ד"ה ש"ס]] וכתב ב"י עוד בשמו שכתב דהא דתנן בפ"ז מ"ה השדה והסביבה שנים אין מטבילין בהם אלא"כ היו נקובים כשפופרת הגלד שאני התם שהים מקיפן. אבל אם היו עומדים על שפת הים ומחוברים לים כשפופרת הגלד לא: ב"ש חוליה לה. לשון הר"ב כשר להטביל במים שעל שפת השוקת או חוליה לה. וזה לשון הר"ם

מ"ד. כיון דכלי מפסיק בין מים שילאו חון לשוקת ובין המעין. לא מיקרו מחוברים. ולא דמי למעין שנתן לחובו מים שאובין דשם מעין לא בטיל מיניה אע"פ שנתנו לחובו מים שאובין הרבה. מ"ד יהיה המקוה שיש בו מ' סאה שאינו נפסל אפילו נתן לחובו חלק שאין מים שאובין.

והא דאפילו בכלי עגמו מטבילין. לא דמי דהתם הכלי הפנימי הוא נטבול בתוך המקוה. כיון דפי החיטון כשפופרת הגוד. אבל כלי המחובר למעין או למקוה שיש בו מ' סאה. אין להטביל בתוכו גזירה דלמא חזי להטביל בכלי שיש בו מ' סאה בלא חיבור הלכך אסור להטביל בשוקת ובמים הנמשכים ממנו. ע"כ [והא דאין מטבילין בכלי כחצתי הטעם בפ"ג מ"ג [ד"ה ש"ס]] וכתב ב"י עוד בשמו שכתב דהא דתנן בפ"ז מ"ה השדה והסביבה שנים אין מטבילין בהם אלא"כ היו נקובים כשפופרת הגלד שאני התם שהים מקיפן. אבל אם היו עומדים על שפת הים ומחוברים לים כשפופרת הגלד לא: ב"ש חוליה לה. לשון הר"ב כשר להטביל במים שעל שפת השוקת או חוליה לה. וזה לשון הר"ם

מ"ד. כיון דכלי מפסיק בין מים שילאו חון לשוקת ובין המעין. לא מיקרו מחוברים. ולא דמי למעין שנתן לחובו מים שאובין דשם מעין לא בטיל מיניה אע"פ שנתנו לחובו מים שאובין הרבה. מ"ד יהיה המקוה שיש בו מ' סאה שאינו נפסל אפילו נתן לחובו חלק שאין מים שאובין.

והא דאפילו בכלי עגמו מטבילין. לא דמי דהתם הכלי הפנימי הוא נטבול בתוך המקוה. כיון דפי החיטון כשפופרת הגוד. אבל כלי המחובר למעין או למקוה שיש בו מ' סאה. אין להטביל בתוכו גזירה דלמא חזי להטביל בכלי שיש בו מ' סאה בלא חיבור הלכך אסור להטביל בשוקת ובמים הנמשכים ממנו. ע"כ [והא דאין מטבילין בכלי כחצתי הטעם בפ"ג מ"ג [ד"ה ש"ס]] וכתב ב"י עוד בשמו שכתב דהא דתנן בפ"ז מ"ה השדה והסביבה שנים אין מטבילין בהם אלא"כ היו נקובים כשפופרת הגלד שאני התם שהים מקיפן. אבל אם היו עומדים על שפת הים ומחוברים לים כשפופרת הגלד לא: ב"ש חוליה לה. לשון הר"ב כשר להטביל במים שעל שפת השוקת או חוליה לה. וזה לשון הר"ם

מ"ד. כיון דכלי מפסיק בין מים שילאו חון לשוקת ובין המעין. לא מיקרו מחוברים. ולא דמי למעין שנתן לחובו מים שאובין דשם מעין לא בטיל מיניה אע"פ שנתנו לחובו מים שאובין הרבה. מ"ד יהיה המקוה שיש בו מ' סאה שאינו נפסל אפילו נתן לחובו חלק שאין מים שאובין.

והא דאפילו בכלי עגמו מטבילין. לא דמי דהתם הכלי הפנימי הוא נטבול בתוך המקוה. כיון דפי החיטון כשפופרת הגוד. אבל כלי המחובר למעין או למקוה שיש בו מ' סאה. אין להטביל בתוכו גזירה דלמא חזי להטביל בכלי שיש בו מ' סאה בלא חיבור הלכך אסור להטביל בשוקת ובמים הנמשכים ממנו. ע"כ [והא דאין מטבילין בכלי כחצתי הטעם בפ"ג מ"ג [ד"ה ש"ס]] וכתב ב"י עוד בשמו שכתב דהא דתנן בפ"ז מ"ה השדה והסביבה שנים אין מטבילין בהם אלא"כ היו נקובים כשפופרת הגלד שאני התם שהים מקיפן. אבל אם היו עומדים על שפת הים ומחוברים לים כשפופרת הגלד לא: ב"ש חוליה לה. לשון הר"ב כשר להטביל במים שעל שפת השוקת או חוליה לה. וזה לשון הר"ם

מ"ד. כיון דכלי מפסיק בין מים שילאו חון לשוקת ובין המעין. לא מיקרו מחוברים. ולא דמי למעין שנתן לחובו מים שאובין דשם מעין לא בטיל מיניה אע"פ שנתנו לחובו מים שאובין הרבה. מ"ד יהיה המקוה שיש בו מ' סאה שאינו נפסל אפילו נתן לחובו חלק שאין מים שאובין.

והא דאפילו בכלי עגמו מטבילין. לא דמי דהתם הכלי הפנימי הוא נטבול בתוך המקוה. כיון דפי החיטון כשפופרת הגוד. אבל כלי המחובר למעין או למקוה שיש בו מ' סאה. אין להטביל בתוכו גזירה דלמא חזי להטביל בכלי שיש בו מ' סאה בלא חיבור הלכך אסור להטביל בשוקת ובמים הנמשכים ממנו. ע"כ [והא דאין מטבילין בכלי כחצתי הטעם בפ"ג מ"ג [ד"ה ש"ס]] וכתב ב"י עוד בשמו שכתב דהא דתנן בפ"ז מ"ה השדה והסביבה שנים אין מטבילין בהם אלא"כ היו נקובים כשפופרת הגלד שאני התם שהים מקיפן. אבל אם היו עומדים על שפת הים ומחוברים לים כשפופרת הגלד לא: ב"ש חוליה לה. לשון הר"ב כשר להטביל במים שעל שפת השוקת או חוליה לה. וזה לשון הר"ם

מ"ד. כיון דכלי מפסיק בין מים שילאו חון לשוקת ובין המעין. לא מיקרו מחוברים. ולא דמי למעין שנתן לחובו מים שאובין דשם מעין לא בטיל מיניה אע"פ שנתנו לחובו מים שאובין הרבה. מ"ד יהיה המקוה שיש בו מ' סאה שאינו נפסל אפילו נתן לחובו חלק שאין מים שאובין.

והא דאפילו בכלי עגמו מטבילין. לא דמי דהתם הכלי הפנימי הוא נטבול בתוך המקוה. כיון דפי החיטון כשפופרת הגוד. אבל כלי המחובר למעין או למקוה שיש בו מ' סאה. אין להטביל בתוכו גזירה דלמא חזי להטביל בכלי שיש בו מ' סאה בלא חיבור הלכך אסור להטביל בשוקת ובמים הנמשכים ממנו. ע"כ [והא דאין מטבילין בכלי כחצתי הטעם בפ"ג מ"ג [ד"ה ש"ס]] וכתב ב"י עוד בשמו שכתב דהא דתנן בפ"ז מ"ה השדה והסביבה שנים אין מטבילין בהם אלא"כ היו נקובים כשפופרת הגלד שאני התם שהים מקיפן. אבל אם היו עומדים על שפת הים ומחוברים לים כשפופרת הגלד לא: ב"ש חוליה לה. לשון הר"ב כשר להטביל במים שעל שפת השוקת או חוליה לה. וזה לשון הר"ם

מ"ד. כיון דכלי מפסיק בין מים שילאו חון לשוקת ובין המעין. לא מיקרו מחוברים. ולא דמי למעין שנתן לחובו מים שאובין דשם מעין לא בטיל מיניה אע"פ שנתנו לחובו מים שאובין הרבה. מ"ד יהיה המקוה שיש בו מ' סאה שאינו נפסל אפילו נתן לחובו חלק שאין מים שאובין.

והא דאפילו בכלי עגמו מטבילין. לא דמי דהתם הכלי הפנימי הוא נטבול בתוך המקוה. כיון דפי החיטון כשפופרת הגוד. אבל כלי המחובר למעין או למקוה שיש בו מ' סאה. אין להטביל בתוכו גזירה דלמא חזי להטביל בכלי שיש בו מ' סאה בלא חיבור הלכך אסור להטביל בשוקת ובמים הנמשכים ממנו. ע"כ [והא דאין מטבילין בכלי כחצתי הטעם בפ"ג מ"ג [ד"ה ש"ס]] וכתב ב"י עוד בשמו שכתב דהא דתנן בפ"ז מ"ה השדה והסביבה שנים אין מטבילין בהם אלא"כ היו נקובים כשפופרת הגלד שאני התם שהים מקיפן. אבל אם היו עומדים על שפת הים ומחוברים לים כשפופרת הגלד לא: ב"ש חוליה לה. לשון הר"ב כשר להטביל במים שעל שפת השוקת או חוליה לה. וזה לשון הר"ם

מ"ד. כיון דכלי מפסיק בין מים שילאו חון לשוקת ובין המעין. לא מיקרו מחוברים. ולא דמי למעין שנתן לחובו מים שאובין דשם מעין לא בטיל מיניה אע"פ שנתנו לחובו מים שאובין הרבה. מ"ד יהיה המקוה שיש בו מ' סאה שאינו נפסל אפילו נתן לחובו חלק שאין מים שאובין.

והא דאפילו בכלי עגמו מטבילין. לא דמי דהתם הכלי הפנימי הוא נטבול בתוך המקוה. כיון דפי החיטון כשפופרת הגוד. אבל כלי המחובר למעין או למקוה שיש בו מ' סאה. אין להטביל בתוכו גזירה דלמא חזי להטביל בכלי שיש בו מ' סאה בלא חיבור הלכך אסור להטביל בשוקת ובמים הנמשכים ממנו. ע"כ [והא דאין מטבילין בכלי כחצתי הטעם בפ"ג מ"ג [ד"ה ש"ס]] וכתב ב"י עוד בשמו שכתב דהא דתנן בפ"ז מ"ה השדה והסביבה שנים אין מטבילין בהם אלא"כ היו נקובים כשפופרת הגלד שאני התם שהים מקיפן. אבל אם היו עומדים על שפת הים ומחוברים לים כשפופרת הגלד לא: ב"ש חוליה לה. לשון הר"ב כשר להטביל במים שעל שפת השוקת או חוליה לה. וזה לשון הר"ם

מ"ד. כיון דכלי מפסיק בין מים שילאו חון לשוקת ובין המעין. לא מיקרו מחוברים. ולא דמי למעין שנתן לחובו מים שאובין דשם מעין לא בטיל מיניה אע"פ שנתנו לחובו מים שאובין הרבה. מ"ד יהיה המקוה שיש בו מ' סאה שאינו נפסל אפילו נתן לחובו חלק שאין מים שאובין.

והא דאפילו בכלי עגמו מטבילין. לא דמי דהתם הכלי הפנימי הוא נטבול בתוך המקוה. כיון דפי החיטון כשפופרת הגוד. אבל כלי המחובר למעין או למקוה שיש בו מ' סאה. אין להטביל בתוכו גזירה דלמא חזי להטביל בכלי שיש בו מ' סאה בלא חיבור הלכך אסור להטביל בשוקת ובמים הנמשכים ממנו. ע"כ [והא דאין מטבילין בכלי כחצתי הטעם בפ"ג מ"ג [ד"ה ש"ס]] וכתב ב"י עוד בשמו שכתב דהא דתנן בפ"ז מ"ה השדה והסביבה שנים אין מטבילין בהם אלא"כ היו נקובים כשפופרת הגלד שאני התם שהים מקיפן. אבל אם היו עומדים על שפת הים ומחוברים לים כשפופרת הגלד לא: ב"ש חוליה לה. לשון הר"ב כשר להטביל במים שעל שפת השוקת או חוליה לה. וזה לשון הר"ם

מ"ד. כיון דכלי מפסיק בין מים שילאו חון לשוקת ובין המעין. לא מיקרו מחוברים. ולא דמי למעין שנתן לחובו מים שאובין דשם מעין לא בטיל מיניה אע"פ שנתנו לחובו מים שאובין הרבה. מ"ד יהיה המקוה שיש בו מ' סאה שאינו נפסל אפילו נתן לחובו חלק שאין מים שאובין.

והא דאפילו בכלי עגמו מטבילין. לא דמי דהתם הכלי הפנימי הוא נטבול בתוך המקוה. כיון דפי החיטון כשפופרת הגוד. אבל כלי המחובר למעין או למקוה שיש בו מ' סאה. אין להטביל בתוכו גזירה דלמא חזי להטביל בכלי שיש בו מ' סאה בלא חיבור הלכך אסור להטביל בשוקת ובמים הנמשכים ממנו. ע"כ [והא דאין מטבילין בכלי כחצתי הטעם בפ"ג מ"ג [ד"ה ש"ס]] וכתב ב"י עוד בשמו שכתב דהא דתנן בפ"ז מ"ה השדה והסביבה שנים אין מטבילין בהם אלא"כ היו נקובים כשפופרת הגלד שאני התם שהים מקיפן. אבל אם היו עומדים על שפת הים ומחוברים לים כשפופרת הגלד לא: ב"ש חוליה לה. לשון הר"ב כשר להטביל במים שעל שפת השוקת או חוליה לה. וזה לשון הר"ם

ב מעין . פ"י . ע"פ ס"א

הלופי גרסאות

ב עליו נ"ג עליו ונ"ג
ג' ונ"ג ונ"ג

תוספות חדשים

משנה ג [בהר"ב ס"ח]
ריבה כו' וזתיל ס"ס.
מדקטו סתמה סתמה אטילו
לא נתנו גרסאות המעין
עמון. אלא שנתנו לחוק המים
הנגרים מן המעין. וע"פ
בכ"מ פ"ט מה' מקואות:
[בהר"ב ד"ה] מעין טו' כמו
פ"ט הרמב"ם. ודעת הרמב"ם
פ"ט הלכה י"א איך כן אלא
דאיטו מטהר צותתילס אלא עד
מקום שיהי יכול להלך
בתחלתו. והביא רמב"ם
מהחומס"א. וכ"כ הר"ן
לדעת הרמב"ם איך דלא
מפליג צווייטו בדירא דתב
סתמה ס"ה כמעין. מ"מ
אשר לומר דקמ"א דריבה
עליו מים שאובין אפי"ן לא
צתילס המעין שהם מתחלה
וצתילס והרי הוא כמו
שהם מתחלה וע"פ בכ"מ:

ראשון לציון

ל"ו שכתב ע"ז. ועיין
בתשובה שנתפס סוף מחנה
עיקר סימן ג' וס' מ"ה
שכתבנו נגד התי"ע
בפולמוס אריכא:

אליהו רבא

ב מעין שהו מושך כדל.
שתייב המעין במקומות
הרבה נהגו והולך פסקו
פסקו במקומות הנמוכים:
ריבה עליו והמשיכו. שריבה
עליו מים שאובין עד שהשיכו
לכל הפלגים על פניו של הנהר
ועיין אחר דר"י הוא כמו
שהם. האולי ומעין ס"ה
מושך מעמנו. גמה שריבה
והמשיכו לא צתלו ממה שהיה
ומטהר צותתין וצבל ש"א:

חדושי מהר"ח

כ"ו שאוב כשר מן התורה
לאיפיו הבא לובן וכו' הוא
מן התורה בעיניו מים חיים
או צירוף לשער ריקא
שיצאו כל הראשונים:

גזירה שמה יעביל בכלים. ו"ל הרא"ש גזירה אטו תוך כלי. ע"כ. ולרבותא לא מהדר אלא ספסל דאע"ג דאין לו חוך אפי"ן גזרינן. משום
דדמי לכלי הוואיל וראוי למדרס. כדחנן במ"ג פכ"ב דכלים. ויש לכ"מ פ"א מהלכות מקואות. וכן בב"ב סו' קנ"ח שני פירושים אחרים
בדקדוק זה דלא קמני בדר' יוסי אלא ע"ג ספסל. אבל הנה הנס לשטת הרמב"ם דמוקי למחני' בכלים שאין להן בית קבול. ולא זוהי שטת
הרא"ש והר"ב. ולכך לא העתקתי: ב מעין שהוא משוך כדל ריבה עליו והמשיכו. כתב הר"ב בפ"א שהרחיב הבריכות שהיו מושכות
ר"ע מברטנורא

ג שהוא מושך כדל. שממיו ב מעין שהוא משוך כדל (כ). ריבה עליו
זתילס במקומות הרבה. כשרן זה (המשיכו נ). הרי הוא (ה) כמו שהיה (ה).
שמרבה רגלים וקורין לו בלע"ז
(ה) לנטופיד: ריבה עליו מים שאובים עד שנמשכו ונתדלו המקומות
שממיו וזתילס סס: הרי הוא כמו שהיה. המקומות הללו מטהרים
(ה) (באודשטעטס) איין אפגעיל.
צותילס

ומפרש דסיפא היה עומד וכו' היא המעלה הרביעית [משש] שצמקוה דבפ"ק. ובב"ב כתב בשם הרא"ש כמו שפירש הרמב"ם.
[שנתן טעם לדבר שכיון דבלאו הכי היו זתילין באתן המקומות. אלא שעתה נמרה זתילין]. ודמסיים אסיפא דהיינו הא דהתן
בפ"ק. למעלה מן מעין שממיו מוטעין שרבו עליו מים שאובין וכו': כדל. ל' הר"ב כשרן זה שמרבה רגלים דקיס. הרמב"ם:
רבי

שאלמה
קבול אבל ע"ג אחורי כלים שיש להם בית קבול הרי הוא כמות שהיה וגם משבילין
על גבן ומטעמא דפרישות ורישא נקט ע"ג כלים לומר דר' יהודה מזהו ע"ג
כלים וע"ג ספסל אבל לר' יוסי לא אינטידיך למקטע ע"ג כלים לגבי ספסל דהא
מוחלקים הם לגמרי ולשיטה זו ויתא שלא כתב רבינו דין העבירו ע"ג כלים
שיש להם בית קבול לעיני דהרי הוא כמקוה כמו שכתב בע"ג ספסל וע"ג כלים
בקיעור. ועי' בהר"ן ז"ל בסוף הלכות נדה בפ' שני דשבושת דף ס"ח ע"א ש"כ
שדקדק מכלן הראב"ד ז"ל שאם עבדה ע"ג כלי עין אפילו דיעבד לא עלאה לה
עבדה דהא תמן הכא ובלבד שלא יעביל ע"ג ספסל אלמא כל שהוא למדרס
כספסל וכן נמי שאר כלים שמקבלין טומאה לא מהיטב צרו עבילה משום גזרה
מתחלואת דליכא לנימיר דטעמא נהיט דבעינא דהא לאו צדאס עסקינן הכא
אלא בכלים אבל ע"ג כ"ח שאינו משמח מגבו ולא חיי למדרס דליכא משום גזרה
מתחלואת או ע"ג בקעת עבה דלאו בה קבולי טומאה לכתחלה לא תשבול משום
דבעינא כדאיתא בגמ' אבל אם עבדה דיעבד פיר דמי ע"ג בשתי לשון קתת:
ג שהוא מושך כדל. כך מ"מ: ריבה עליו והמשיכו וכו'. כך ז"ל:
הרי הוא כמות שריבה. שהרי אין כאן תוספת שמי רק שמתחילה היו
הכלים דקים כרגלי הגדל ועתה הם נחלים וזתילס בדרבו ושפע אבל אם מתחלה
לא היה המעין וזתל כלל והוא ע"ג הבאת המים שאובים גרם לו להיות נמשך
אינו מטהר צמקוה וזתילו חו הוא שטינו בפ"ק צמעלה רביעית מעין שממיו
מוטעין וכו' והוא פ"י הרמב"ם והרא"ש ז"ל והוא פירוש ראשון שהיה ע"ג
אבל פ"י שני שהביא הוא ז"ל הוא פ"י הר"ם ז"ל שסובר דלאו שריבה עליו מים
שאובים

תפארת ישראל

כ"ג ע"ג שיהיה בית קבול בעבר השני עכ"פ. ונ"ל דבבא ז' ד"ה היא.
דאע"ג שהמים שצברו עליה לא נעשו שאובין. ולר' יהודה משעברו
עליו דין מעין להן. אפי"ן על גבה גזרינן אטו יס להן בית קבול.
סידו כל שצבל על אחורי כלים שריבה יס להקל [רא"ש ט"ז סקליה]: (ב) מל הוא מל דהיינו שה' נמשך קודם שריבה עליו שאובין. והיינו להיפך מסיפא
כך מעין זה היו נמשכות מכל שפחותיו נחלים דקים סביבו. ומקטע הכל מל דהיינו שה' נמשך קודם שריבה עליו שאובין. ועי"ן התפסטר והיינו הגדל טפי
שה' מתחלה עומד וט"י ששפך נהיטו שאובין נמשך כדל: (ג) שריבה מי המעין ע"י ששפך נהיטו שאובין. כשרי הוטררו השאובין כשהשקי המעין.
להלן: (ד) המעין לאחר שזומשך להלן עם כל התפסטרותו סביב: (ה) ומטהר טולו גם צותילין. כשרי הוטררו השאובין כשהשקי המעין.
וכ"ל

משנה
למקוה בלא הכלים דל"כ בלא"ה פסולין דהיינו על ידי טהרה שניט
ע"כ ולא ראה דברי הרא"ש והטור דנמתיק מן המעין לא לרין הויתו צהרה
וב"ל למאי דפי' לפי' דפלוניתא דתנאי דסבא כדן מלחא גופה. ועיין מ"ס גיה
פ"ד מ"ג גבי זקפה ליוח: ג ריבה עליו והמשיכו. פי' ראשון שכתב הר"ב
שריבה עליו מים שאובין הוא פ"י הרמב"ם והרא"ש ז"ל והרי הוא כמו שהי' דקמתי
היינו לגמרי כמו שהי' שמתערב צותילין בכל מקום שנתחבר ונתפשט אף במקום
שלא הי' זתל מתחלה מלחן חלקו צד דמתחלק בתוספתא וכו' דמתני' פלוגא
אמוספתא דהכי הוא כמו שהי' משמע טולו כדפי' וכ"כ הבי"ש שכל דרמב"ם
ויאח"ש. וכפי' פירושא דמתני' צריכה עליו מים שאובין הסכימו כל המפרשים.
אבל א"כ כתב דמתני' לאו צריכה שאובין דא"כ לא הי' מטהר צותילין כדחנן
לפי' ספ"ק אלא טעמה צריכה וכו' כתי"ש הר"ב בפ"י השני ומשמע דס"ל להר"ב
דצריכה שאובין אינו מטהר צותילין אפי"ן הי' המעין זתל מתחלה נפסל כדל
שאובין דל"כ מה ראי' מהיאה דפ"ק דלמא ה"מ מימי שהמעין הי' עומד
מתחלה וכפי' דמתני' דהכא. אלא דמתני' ה"מ סתמא ולא קמני עומד
המעין דאפי"ן זתל נפסל. כן נראה דמת הר"ש ז"ל. אבל קשה לומר דשאובין
מפליג את המעין דמי סיי דאין ציטול למקום שיש בו מ' סאה דכל מים
אחרונה
שאובין שצטולס אין פוסלין איתו הי"ג מעין כל שהוא אין לו ציטול לעולם וכו"ל
הקשה ב"י על הר"ן. וכן משמע ממהני' דר"פ סבזיטו ע"ג שפס כל שהוא כשר
מו"ה לה. וסתמא משמע דכשר כדן מעין לטהר צותילין אע"פ שמתערבין
עם השאובין המדובין שבאו מתוך השוקת. והא דתני התם העבירו ע"ג גריכה
והפסקיו הרי הוא כמקוה. היינו משום שהפסק מחיבתו אינו תשוב מעין.
ואפי' להרמב"ם שמתפרש שערין מוזהר הא דלמי הרי הוא כמקוה היינו
לדין מים חיים לפסול לזנין וכו' שלענן זה בעל המני תערוכה מי נגשים אין
עליון עם מים חיים אבל לטהר צותילין לא בעל דכפי' לעיל. אבל בש"פ פסק
לדמטעין שרבו פסול לטהר צותילין וכו'. וכו"ש הר"ב בפ"י השני הרי הוא כמו
שהיה במקומות שהי' זתל מתחלה מטהר צותילין וכן הלכדין לא וכו"ש הר"ם ולשון
המשנה לא משמע שהי' זתל מתחלה מטהר צותילין וכן משמע. אבל הר"ן מפרשה
בדיווח דריבא עליו והמשיכו שמתחלה הי' מושך מעט כדל וריבה עליו בשפך
שהי' משיכתו חזק כצומו מקום ולא התשיכו הלכדין הרי הוא כמו שהי' שהרי
כצומו מקוה הי' זתל מתחלתו. וסיפא הי' עומד עלה הי' נמשך כדל וריבה
פלו והמשיכו להלן ממקומו. שני דריבא יס בו. שיה למקוה לטהר כשהשקי
היינו המקום שנמשך להלאה שלא הי' מתחלה עם. ולמעין להעביל בכ"ש הי"ס
א"ת

מקראות מעין פרק ה

פשיעו דאיכ יפלו כל
הנרות סי או כמה לדיוקא
איתקרי דיוקא רב. אבל
לא רב לא. ולא איתקרי
קמח קמח בעיל הוהיל
ודרין גב. (הרש"ם)

אליהו רבא

ה סוכך אפילו מקל אפילו
קנה אפי' זכ וזה. אפי' זכ
וזכה סוכך את המקל וזה
הקנה והחול את הטעמן
ע"ה המקל והקנה טעמן
זמלן והע"ה טע"ה המקל
והקנה מזמלן טעמ טעב
זמלן והע"ה טעב וזה
זמלן וזהו הוה הוה
ע"ה טעמן :

תוס' אנשי שם

פ"ה דה"ת פ"ה ונוכפין
כו ועוד דשנינו בפ"ה
ט"ו ג"ה דההיא לק"מ ד"ה
דשני

משנה אחרונה

והרמב"ם מפרש לה כמסין
בשם הוסיפין תן כמסין
ב"ש. ולפניו חז"ל
דלכו ס"ל דמקום אפי'
היונו ע"ה פהרה כתיב
לשון ח"ב ו"מ לשון
ששאלו זמלן לטני
הפירושים לא מתוכם.
דפ"ה הר"ם והר"ב שפירן
מחלו ומהו ששאלו
והרמב"ם מני ששאלו
ז"ל טעם לפשוטו זמלן.
וזכ מ"ה הרמב"ם דמקל
וקנה מקבלין עוממה
כפשוטו כלי ע"ה. לא משמע
כן כמח' ג"ס דמקל ו"מ
קנה ע"ה כעלמא הן ואין
עליהן אפי' תורה פשוט
וב"מ פ"ה דכלים מ"ה
ובפ"ה דקפוחין זמלן.
אמרי' דאפי' במקדש
אסור לטעול המקלות
ז"ל וזהו תורה כלי עולין
לאו מוקדשין הו. ועוד
קשה לפי הרמב"ם לרי'
יהודה דמתיר מקל וקנה
המקבלין עוממה ע"ה ז"ל
דעיה ליה כלל דהא
דחייבו ע"ה פהרה תהא.
ובמח' פהרה הני לה כקמח
ולא אשכחן דפליג בה
כ"ה. אם לא שפלאג דס"ל
לרי' דהשבור תן הוהיה
מיקרי הוהיה כההרה
אפי"פ שמתא מדרכן
והניו נמחוקת פתאים
פ"ה דהרה מ"ג. ולפי'
הר"ב והר"ם יתא דלר'
יהודה מה שמונח החוליה
אין זו הוי'. ועוד מ"ה
הרמב"ם דקתני כהא זכה
למשמטין קלה כגד
לפניו עוממה ועברה כשר
אלא חף נעולים עוה
להכשירה לנפלה כשר וכן
הטעמן הרמב"ם בשמו.
ולא אורלי הנין זמל
דלפניו פתוח מת"ה כשר
דאפי' להניו זמילה הפתח
שאר חף בששטין :

מפסולו ע"ה דבר טמא. ועוד דשנינו בפ"ג בור שמלא מים שאובין והאמה נכנסת לו ויואלה הימנו. לעולם הוא כפסולו עד שיתחשב בו. ומשמע דלאחר שיתחשב שלא נשאר בבור שלשה לוגים. אפי"פ שהאמה עדיין נכנסת לו ויואלה ממנו. כשר. [ועוד הקשה מסוף מחנה' דלקמן וסם כהבתי בזה]. וגראה לי לפרש טעמים ששאין וחולים. כלומר טעמים שקיפו למקום א' והחולין להוליכן לתוך גומא אחת לעשות מקוה. סומך אפילו מקל ואפילו קנה [ואין פשוטו כלי ע"ה]. והא דקתני ואפילו. משום דמגן בפ"ה דפרה [מ"ד] נזון ידו כו' עלי קנים] כו'. [וקאמר לא מיבעיא עלי קנים ועלי אגוזים. דלוינס ראוים לקבל עוממה כלל. אלא] אפי' [מקל וקנה שאם] עשה להם בית קבול [מקבלים עוממה. מחולין זו]. ואפילו זו וזכה סומכים המקל והקנה. לא פוסלתן. אלא היכא דנתן ידו או רגלו והמים עוברים דרך גופו כההיא דפ"ה דפרה. אבל אם הוא סומך המקל והקנה שהמים עוברים דרך עליהן אין צדק כלום. מיהו דהוי אפילו קנים ועלי אגוזים שהוא סומך שם. והמים עוברים עליהן. ור' יוסי קאמר לא מיבעיא זו וזכה. אלא אפי' טבור. כיון דבר קבולי עוממה הוא. לא יסומך במקל. וההוא דעלי קנים ועלי אגוזים. מיירי שנתנו [האדם העלים] קם טרם בואו המים. ולא היו צידו כשעברו המים. ע"ה. [ועדכור דלקמן תמלא פ"ה]

סוגל נס במים העליונים שהן זמלן. והנכון יותר לפי דמירי שלא יסאר במקוה מ' סאה אם לא שיכנסו החוליה והסאה יתחל דפוסל ר' יוסי משום דשיעור הכשר מקוה נעשה ע"ה דבר המקבל עוממה הכל אם יסאר במקוה מ' סאה ואינו סוחם אלא להרבות המים לא מיקרי הווינו ע"ה עוממה. ולכן פירושא אם יסאר במקוה מ' סאה לא יעבור מותר לטבול בו כו' כשהוא זמל מלמעלה כיון שיעקר המקוה אינו זמל ולא פליגי אלא במקוה שלא יסאר בו מ' סאה אחר שיאלו הזמלן דר' יוסי סבר דבר שמקבל עוממה אין מחולין בו כלומר אין מעמידין בו החוליה כיון דסתמייה זו גורמת הכשרו של מקוה ועמא כדתנן בפ"ה שני דפרה נתן ידו או רגלו וכו' ומש' עממא בפ"ה שני דבזחים דאמר קרא מקוה מים יהיה סבור הווינו ע"ה פהרה תהא ור' יאודה סבר דיוכל לכמוך בקנה או במקל ואפילו כלי כלים כממחים וכן זו וזכה כותמין ביד או ברנל נעבד החוליה והשאר דר' יהודה מודה כההיא דפרה דשאלו הנה שחמיהו כשר וע"ה דבר המקבל עוממה הוא מונע שלא יפסול ולישאר דטעמים ששאין למקוה כשר וע"ה דבר המקבל עוממה לא עשאה אלא מעממו נפרץ המקוה על שפתו וגם לשון אין מחולין קנה לפרשו מיעית החוליה ועוד עממא דר' יוסי לא מסתבר כלל דל"ה להיחל דפרה כיון שהמקוה כשר ומונע פסולו ע"ה דבר עממא ויותר מזה אמרי' בשליה פירקין ומודים שגורד כלים וטובל בהן. וז"ל לפי' נוספים שקיפו למקום אחד ששאין זמלן להוליכן למקוה נעשה אפי' מקל אפי' קנה ואפי' זו וזכה סומכין המקל או הקנה שיעברו המים למקוה כי מקל וקנה הם פשוטו כלי ע"ה ע"ה סומך המקל או הקנה בידו נעשה שהמים עוברים קרינן ביה הווינו ע"ה ע"ה סומך המקל או הקנה ע"ה ידו כדאמרי' פ' שני דפרה עלי קנים ועלי גפנים כשר ור' יוסי קאמר ל"מ זו אלא אפי' טבור כיון דבר קבולי עוממה הוא לא יסומך במקל וההיא דעלי קנים מיירי כשתן האדם העלים לשם קודם בואו המים ולא היו צידו נעשה שעברו המים. והרמב"ם ז"ל פ"ה הוחלן היים הנכרות והיארים המושכים מן המעינות יש להם דין מעין לכל דבר הנעשה ע"ה שפוחים טעם פורדות כמורה הקף נולדן טעם ספין למטה כפסולי הרה אפי"פ שפוחים טעם פורדות כמורה הקף זו אחר זו כיון שאינו זמל אלא יורדין בהפסק יש להם דין מקוה ובעי מ' סאה ואינם מסהרין בחוליה וסולין לזבין ולמזערין ולקדש בהן מי חסאת והעיד ר' דוק שאם ירבו הזמלן על הנוספין שחזרו לדין מעין. נוספים ששאין זמלן כלומר אם ירבה לעשות זמלן סומך אפי' מקל אפי' קנה שהן כלים כדי שיעירו המים דרך קנה ומקל בלי הפסק וזו יעבולו בו אפי' זו וזכה דמים חיים ניטבו ואבן זו קטן זכה דזכה לא נעשה מים חיים ועוד השמיטין ר' יאודה דלא לענין עוממה וסברה בלבד אנו מכשירין אלו אלא חף לענין איסור והיתר ואפי' הזכה שהיא ערום עד שתסובל טובלת בו ומותרת לנפלה. ופי' זה נכון דלפי' רבינו שמשון ז"ל לתא קורא למי גשמים נוספים ועוד למה תולה מי גשמים במקוה והלא עיקר מקוה ממי גשמים הוא נקוה ומה שאין מי גשמים מטהרין בזמלן היינו קודם שבאו למקוה ועוד לשון הזמלן שרבו על הטעפין לא נהירא כי הוחלן

שלמה

קדמו והל"ל בעוד שלא רבו הנוספים כשרים עכ"ל הר"ם ז"ל. והביאה בהשבותיו כלל שלשים ס' ג' ד'. ועי' במ"ה בפ"ה דמסכת עדויות ס' ג'. ומתוך מה שכתבתי הבורר להרמב"ם ז"ל גרים יורד ועובל בלא וי"ו ולא יסאר המפרשים נרסו' ויורד ועובל וי"ו. וכתוב בב"י סימן ר"א דיו"ד דף רמ"ו שש"פ שבינו אחר ז"ל ישר בעיניו פ"ה הרב רבינו משה בר יעקב ז"ל למתני' מ"מ בהשבוה ס' ד' לא כתב אלא פירושא אבל רבינו יעקב בנו בעל הטורים ז"ל הביא שם לפסק הלכה כשני הפירושים משום דטוונת שניהם להחמיר נקט כחומרי נטיהם דבמילתא דאיסורא דאורייתא ספקא לתומרא ע"כ בקיור מופלג. עוד כתוב שם שהרמב"ם ז"ל בפ"ה שני מלכות מקואות כ' כלו שלא נעשה לקבלה אפי"פ שהוא מקבל אינו פוסל את המקוה כיון הסולמות שהמים נמשכין מהם בין שהיו של מתכת או של חרס וכן כתב ג"כ בפ"ה המסא' פ"ד ולא חילק בין אם הוא מחובר לקרקע לאם אינו מחובר ובין אם הוא מקלה לאויר המקוה או לא משמע שסובר שאפי"פ שמקבל עוממה כיון שאין לו בית קבול כשר ושעמו מפני שהוא מפ' מתנייתו דטעמים ששאין זמלן קדמי' ארישא דקתני הוחלן כמעין והנוספים במקוה וכו' וכשם שכתבתי לעיל גבי מעין שזרד מן הסה ריפין ספין בהפסק ולא איירי לענין הווינו ע"ה מים חיים אלא בענין הווינו ע"ה פהרה אלא לזכ ומאורע וקדוש מי חסאת דבעי' בהו מים חיים אלא בענין הווינו ע"ה פהרה אלא לזכ בעין מים חיים אפי' הווינו ע"ה דבר המקבל עוממה' כשר וזכה אלא יהיה לו בית קבול הישעו לקבלה ויש הוכחה לדעתו מדקתני במסכת פרה ההיא דנתן ידו או רגלו או עלי ירקוח כדי שיעברו המים לחבית פסולין וכו' ולא קתני לה במסכת מקואות זמ"מ כיון שהר"ם ז"ל כתב שאינו ראוי לעשות מעשה להקל וגם כתב בהשבוה שגדולים החמירו לפסול וגם רבינו שמשון ז"ל פ"ה דמזמלן ע"ה דבר המקבל עוממה פסול חף לטבילה הסמחים אין להקל בדבר אלא נקט' כדברי הר"ם ז"ל הלכה למעשה ע"כ. עוד כתוב שם שכתב רבינו יעקב ז"ל וכן סילון של אבר או של מתכת אסור להעביר בו מים למקוה שמקבל עוממה כלומר שאפי"פ שהסלון אין לו בית קבול אם הוא של מתכת מקבל עוממה דפשוטו כלי מתכות מקבלין עוממה וזה על פי מה שכתבתי שדעת הר"ם ז"ל לפסול מקוה שהווינו ע"ה דבר המקבל עוממה וכן דעת הרשב"א ז"ל בהשבוה גם בהשבוה להרמב"ם ז"ל וראיה ממתינו דהבא וכלמ' עממא בפ"ה שני דבזחים וכן כתב המרדכי בשם הר"ם ז"ל בשבועות דבעין הווינו ע"ה פהרה ע"כ בקיור מופלג. וע"ה אי טסה דעת הר"ם ז"ל הכוזב בקנה לדעת הרמב"ם ז"ל. ורש"י ז"ל נראה מלבוש ז"ל שם בזחים שזושה לדעת רבינו שמשון והר"ם ז"ל. עוד כתוב שם ומה שכתב רבינו יעקב ז"ל שאם הסלון מחובר לקרקע שאלו אינו מקבל עוממה ספיר דמי כך כתב הר"ם ז"ל בהשבוה ובסוף גדה והביא ראיה מדתנן בפ"ה דכלים כל כלי מתכות שיש לו שם בפני עצמו עמא חוץ מן הדלת והגג והמגעול וכו' שישעו לקרקע וכן הני סילונות כיון שגששו להיות מונחים שם תמיד השמיטין עם הקרקע ואין מקבלין עוממה וכן שכתבתי

יבין
שהיו כנוסין בגומא ועשה סדק או נקב בפתחי מקוה זאת לנרד מה. והרי בשלא יסאם הנקב והסדק יחולו מי המקוה לתוך. ולא יסאר בתוך הגומא מ' סאה. לפיכך היתק כשניכר קלוז חזילה המים לתוך. חף שיש עדיין בגומות המקוה מ' סאה כולו ממשב זמלן ואסור לטבול. ולהכי כשיראה לטבול בבורו סומך מקל וכו' במקום הנקב כדי לשתמו בשעת טבילה. ור"ה דאפי' לא הפסד שיסארו המ' סאה כשמקוה ע"ה וזכה המים מהנקב. וכגון שמתה הנקב נשאר עוד מ' סאה אפי"פ ממשב עיקר מקוה ממי גשמים הוא נקוה ומה שאין מי גשמים מטהרין בזמלן היינו קודם שבאו למקוה ועוד לשון הזמלן שרבו על הטעפין לא נהירא כי הוחלן

תפארת ישראל
טעפין לא קרי' לאשמיטין לפסול. דפשיטא דמדירו בני הפסק פסול. וי"ל דר' לרוב נקט רבו לדיוקא. הא מתנה על מהנה אסור. דאפי' דמנד דרין הו"ל לאשבורי. דהרי בסוגיא (שבת ס"ה ב') רק לרבו טעפין על הזמלן חייטיק. אפי"פ מדאי אפשר לנמס דבבר לא אסור. כך כתב רבינו ב"י בשם הרשב"ד (בסור י"ד ר"ה ד' קע"ט ד'). ואין להקשות עכ"ה

בועז
שחמך

עשוי ושלם. ע"כ [ולתראש] כבר נתבאר דודאי ללא פליג הסם. עיין [מ"ט] במ"ח פרק דלקמן [ד"ה מניא]: ׀ גל שנתלש. פי' הר"ב מן הס. והעמא כר"י דמטרה ליה בזוהלין. הרא"ש. וכתיב צ"י בשם מהר"ק ארש קט"ו דק"ל מדרים פירקין העבירו ע"ג בריכה והפסיקו הרי הוא כמקוה. ופשיטא שאין לך הפסקה מן המעין גזילה מזו שנתלש הגל מן הים והולך למרחוק. וכן אין לך זחילה גדולה מזו שאין כאן אצטרובן כלל. וניחא ליה דהא שהפסיקו הרי הוא כמקוה היינו דוקא היכא שנתו המים במקוה. וכבר נעשו אצטרובן. אבל ר"ע מברטנורא

מטרה והלכה כרבי יוסי: ׀ גל שנתלש (ו) ובו ארבעים סאה. ונפל על האדם ועל הכלים (ה). מהורים (ט). כל

חיותן ומייהו. ע"כ: ובו ארבעים סאה. המיהני למחי דפרישית בפ"ק מתני' ז דמעין לא בעינן מ' סאה אלא כל שגופו עולה בו בצב אחת הגדול לפי גדלו והקטן לפי קטנו. למחי נפקא מיניה מנריך הכל טיהא בו מ' סאה. והרא"ש כתב בשם ר"י דאף מעין אינו מטרה בכל שהוא אלא לכלים. אבל לא לאדם. ולעולם בעינן מ' סאה אפי' בקטן. ומביא ראיה מדאמר'י בפ' חומר בקדש [דף כג] ארעא הלחוי מחלחלא ובעינן מ' סאה. ובמקוה לא שייך למר הלחוי מחלחלא. אלא במעין שגדי המים מתחברים תחת הקרקע וקאמר דבעינן מ' סאה וכתיב שגדאין דברי ר"י כי אין להשיב על ראיה שהביא. וגם מהפסד הואיל ושיערו חכמים מי מקוה אמה על אמה כו' מים שכל גופו עולה בהן. לא פלוג באדם לשער בכל א' לפי גופו ע"כ לשונו. ובעיני יפלא שלא הביאו ראיה ממשתניו. לפי שהיא נראית ראיה גדולה דמנריך ארבעים סאה אפי' במעין והיינו לטבילה אדם. וכ"ש דנפלאחי על הסוברים דאין לרדך מ' סאה לטבילה אדם שבמעין ולרדך עינין. וע' עוד מזה בסוף פ"ז: מהורים (ט). פי' הר"ב לחולין בלנד וכו' אבל למעשר שני וכו'. ע' מ"ט בזה במ"ו פ"ב דתגיגה: המעורבת

מלאכת שלמה

הרמב"ם ז"ל כ"ע נמי אחיז ע"ט. ודעת הרב בעל העור ז"ל כדעת אביו ז"ל שקד כתב סם ביו"ד סימן ר"א דף ר"ל כל הימים יש להם דין מעין לפי ש צמחה הלכך גל שנתלש וכו' וכן העתיקו בספר שלהן ערוך וזו ראיה קת"ב לומר דגם הוא הרב בעל העור ז"ל גרים מתני' דהוחלין פמוכה למתני' דגל שנתלש

תפארת ישראל

למטה משתמח בסוף הן מוחלין והולכין לפיכך כשילתה לתקן אלו המים שלמטה להכשירן לטבילה גם לזב. סימך מקל או קנה במקום שירדו המים הטופים שיגיע ראש הא' של קנה למעלה במעין וקנה הכני של הקנה למטה הוך המים שמתכנסין. כדי שיחלו על המקל כל המיפין המטפטפין בלי הפסק ועי"ז יתכבו גם המים שלמטה כמעין. ואע"ג שהמקל והקנה דקין וגמלה שקלות המים שירד עליהן מועט ודק. אפי"ה מתכבו ע"י חבור הקלות הדק שהוא גם המים שלמטה כאלו מחוברין להמעין שלמעלה ויהי' גם הם דיון כמעין וכשרין לזב שרריך טולין דוקא אפי"ה כשהדק שלמטה עומדין עכ"פ מי מעין הן שוחלין. והא למה זו דומה לזב שטובל בשפת הכרה במקום שאין שם זרע שותף. וכשיכירן גם לזבה אף כשהן שוחלין וטובלה עכ"פ הכך דיון גם למטה כמעין ממש דהמחוברין אצטרובן לטבילה עכ"פ הכך דיון גם למטה כמעין ממש דהמחוברין ע"י הקלות הדק שפי"ג המקל. והוא דנקט זבה ה"ה טמאים אחרים. אלא איירי דנקט זב וקט נמי זבה. מיהו מדקאמר ר' יהודה אפי' מקל או קנה שהן דקין. משמע דכ"ש דף רחב דמהני שעי"ז מחוברין המים שלמטה עם מי המעין שלמעלה בזרם רחב שיחיל על הדף. ושהמא' אפי"ג שמויחד לשייבה. או אפי"ג ע"י טובל שיש לה לזב. דלעיל פוס' כה"ג [נפסי' מ"ג] היינו רק ההם שח"א למי האטר לזבא להמקוה רק ע"י הכלי. והרי הוויי המקוה אסור להיות ע"י דבר המקבל עומאה וכדאמרן. משא"כ הכל. ותו דהכל מהוכשרו המים שלמטה בהשקה להמעין שלמעלה ס"ל לר' יהודה כמו דמהני השקה ע"י כלי המקבל עומאה לטוהר מים טמאים [נפסי' י"ז ב']. ה"ל מהני להו השקה כזאת ע"י דבר המקבל עומאה להכשירן לטבילה. ותו דהרי י"א דרק צמי מ' סאה מנריך קרא הוויית מים ע"י טהרה [נפסי' י"ז ב']. ועי' לעיל משנה ט' ס' ה' [ד"ה]. משא"כ הכל הרי הכל דיון כמעין. ועל זה פליג ר' יוסף וקאמר כל דבר המקבל עומאה אין מוחלין בו. דאם הדבר שחול בו הוא דבר המקבל עומאה וכטבול שיש בו לזב דכן משמע דברך דמהני מדקאמרתי אפי' מקל וכו'. אפי' אומר דלא מהני דכל המקבל עומאה אסור לעשות על ידו השקה להכשיר המים לטבילה [מ]: מר) מהים שהולך וסוער (מה) שהיו טמאים ומשכחה לה שיתלש הגל מהים. כגון שהיו האדם והכלים ביבשה. וכשצאו מימי הגל עליהן. כבר נחלש הגל מהים: (כו) ואע"ג דרק יס דיוו כמעין [כ"ה] והרי הכל לא הוטבלו הטמאים רק בדרך נפילה הגל ומיד שנגע בהן הגל שטפו עליהן על הבריכה והוספק לרדך אצטרובן דוקא [נפסי' מ"א]. והרי הכל לא הוטבלו הטמאים רק בדרך נפילה הגל ומיד שנגע בהן הגל שטפו עליהן וזעזע והלם להן. וא"כ אין לך טבילה דרך זחילה ויהר מזו ולא הוטבלו באצטרובן. י"ל דעכ"פ כל זמן שלא נח הגל דיוו כמעין לפי ש גם בזוהלין.

חדושי מהרי"ח

משנה ו (תי"ט ד"ה) ובו מ' סאה תחבירי כו' דבפ"ק לא בעינן מ' סאה כו' עכ"ל. ז"ב לא ידענא מאין סביקא ל' ליהב דאיירי במעין דהרי פירש הר"ב שחיל' בחלש מן הים והלא לרי' בס"ד שחלבה כמותרו כל המים פסולי' לזב רק שפיריין בוחלין הוואי וקאן רבתינו מקוה וכו' אפי"ו צריך דוקא מ' סאה דבמעין שיקראו רבתינו כל היים אין צריך מ' סאה כו' שמיא רב ה"ה פ"א מ"ז ע"ש ולכן אין סמאן דהא שפיריין צריך מ' סאה ז"ל ועיין בשו"ע י"ד סי' ר"א ע"ה מ"ט שם שם ב"ז והשך וחזרו זה התיר"ם ע"ש:

תוספות רע"ק

משנה ו (תי"ט ד"ה) ובו מ' סאה תחבירי כו' דבפ"ק לא בעינן מ' סאה כו' עכ"ל. ז"ב לא ידענא מאין סביקא ל' ליהב דאיירי במעין דהרי פירש הר"ב שחיל' בחלש מן הים והלא לרי' בס"ד שחלבה כמותרו כל המים פסולי' לזב רק שפיריין בוחלין הוואי וקאן רבתינו מקוה וכו' אפי"ו צריך דוקא מ' סאה דבמעין שיקראו רבתינו כל היים אין צריך מ' סאה כו' שמיא רב ה"ה פ"א מ"ז ע"ש ולכן אין סמאן דהא שפיריין צריך מ' סאה ז"ל ועיין בשו"ע י"ד סי' ר"א ע"ה מ"ט שם שם ב"ז והשך וחזרו זה התיר"ם ע"ש:

משנה אחרונה

׀ ונפל על האדם... ח"כ לטולין דלא נפי כוונה. לקטעה דדיחא כתיב טא. אבל ממתי' ליכא למתעב דלדמי נתי' ספ"ג דתגיגה דלויכא לאוקמי ביושב ומתעב אימתי יתלם הכל. ובה"ב י"ל מ' סאה תחבירי ע"ש למ' ג' מ' סאה תחבירי ע"ש משהר בכל שהוא. דליכא (נפסי')

בו עז

למטה משתמח בסוף הן מוחלין והולכין לפיכך כשילתה לתקן אלו המים שלמטה להכשירן לטבילה גם לזב. סימך מקל או קנה במקום שירדו המים הטופים שיגיע ראש הא' של קנה למעלה במעין וקנה הכני של הקנה למטה הוך המים שמתכנסין. כדי שיחלו על המקל כל המיפין המטפטפין בלי הפסק ועי"ז יתכבו גם המים שלמטה כמעין. ואע"ג שהמקל והקנה דקין וגמלה שקלות המים שירד עליהן מועט ודק. אפי"ה מתכבו ע"י חבור הקלות הדק שהוא גם המים שלמטה כאלו מחוברין להמעין שלמעלה ויהי' גם הם דיון כמעין וכשרין לזב שרריך טולין דוקא אפי"ה כשהדק שלמטה עומדין עכ"פ מי מעין הן שוחלין. והא למה זו דומה לזב שטובל בשפת הכרה במקום שאין שם זרע שותף. וכשיכירן גם לזבה אף כשהן שוחלין וטובלה עכ"פ הכך דיון גם למטה כמעין ממש דהמחוברין אצטרובן לטבילה עכ"פ הכך דיון גם למטה כמעין ממש דהמחוברין ע"י הקלות הדק שפי"ג המקל. והוא דנקט זבה ה"ה טמאים אחרים. אלא איירי דנקט זב וקט נמי זבה. מיהו מדקאמר ר' יהודה אפי' מקל או קנה שהן דקין. משמע דכ"ש דף רחב דמהני שעי"ז מחוברין המים שלמטה עם מי המעין שלמעלה בזרם רחב שיחיל על הדף. ושהמא' אפי"ג שמויחד לשייבה. או אפי"ג ע"י טובל שיש לה לזב. דלעיל פוס' כה"ג [נפסי' מ"ג] היינו רק ההם שח"א למי האטר לזבא להמקוה רק ע"י הכלי. והרי הוויי המקוה אסור להיות ע"י דבר המקבל עומאה וכדאמרן. משא"כ הכל. ותו דהכל מהוכשרו המים שלמטה בהשקה להמעין שלמעלה ס"ל לר' יהודה כמו דמהני השקה ע"י כלי המקבל עומאה לטוהר מים טמאים [נפסי' י"ז ב']. ה"ל מהני להו השקה כזאת ע"י דבר המקבל עומאה להכשירן לטבילה. ותו דהרי י"א דרק צמי מ' סאה מנריך קרא הוויית מים ע"י טהרה [נפסי' י"ז ב']. ועי' לעיל משנה ט' ס' ה' [ד"ה]. משא"כ הכל הרי הכל דיון כמעין. ועל זה פליג ר' יוסף וקאמר כל דבר המקבל עומאה אין מוחלין בו. דאם הדבר שחול בו הוא דבר המקבל עומאה וכטבול שיש בו לזב דכן משמע דברך דמהני מדקאמרתי אפי' מקל וכו'. אפי' אומר דלא מהני דכל המקבל עומאה אסור לעשות על ידו השקה להכשיר המים לטבילה [מ]: מר) מהים שהולך וסוער (מה) שהיו טמאים ומשכחה לה שיתלש הגל מהים. כגון שהיו האדם והכלים ביבשה. וכשצאו מימי הגל עליהן. כבר נחלש הגל מהים: (כו) ואע"ג דרק יס דיוו כמעין [כ"ה] והרי הכל לא הוטבלו הטמאים רק בדרך נפילה הגל ומיד שנגע בהן הגל שטפו עליהן על הבריכה והוספק לרדך אצטרובן דוקא [נפסי' מ"א]. והרי הכל לא הוטבלו הטמאים רק בדרך נפילה הגל ומיד שנגע בהן הגל שטפו עליהן וזעזע והלם להן. וא"כ אין לך טבילה דרך זחילה ויהר מזו ולא הוטבלו באצטרובן. י"ל דעכ"פ כל זמן שלא נח הגל דיוו כמעין לפי ש גם בזוהלין.

תוספות חדשים

משנה ו (תי"ט ד"ה) ובו מ' סאה תחבירי כו' דבפ"ק לא בעינן מ' סאה כו' עכ"ל. ז"ב לא ידענא מאין סביקא ל' ליהב דאיירי במעין דהרי פירש הר"ב שחיל' בחלש מן הים והלא לרי' בס"ד שחלבה כמותרו כל המים פסולי' לזב רק שפיריין בוחלין הוואי וקאן רבתינו מקוה וכו' אפי"ו צריך דוקא מ' סאה דבמעין שיקראו רבתינו כל היים אין צריך מ' סאה כו' שמיא רב ה"ה פ"א מ"ז ע"ש ולכן אין סמאן דהא שפיריין צריך מ' סאה ז"ל ועיין בשו"ע י"ד סי' ר"א ע"ה מ"ט שם שם ב"ז והשך וחזרו זה התיר"ם ע"ש:

תוספות חדשים

משנה ו (תי"ט ד"ה) ובו מ' סאה תחבירי כו' דבפ"ק לא בעינן מ' סאה כו' עכ"ל. ז"ב לא ידענא מאין סביקא ל' ליהב דאיירי במעין דהרי פירש הר"ב שחיל' בחלש מן הים והלא לרי' בס"ד שחלבה כמותרו כל המים פסולי' לזב רק שפיריין בוחלין הוואי וקאן רבתינו מקוה וכו' אפי"ו צריך דוקא מ' סאה דבמעין שיקראו רבתינו כל היים אין צריך מ' סאה כו' שמיא רב ה"ה פ"א מ"ז ע"ש ולכן אין סמאן דהא שפיריין צריך מ' סאה ז"ל ועיין בשו"ע י"ד סי' ר"א ע"ה מ"ט שם שם ב"ז והשך וחזרו זה התיר"ם ע"ש:

תוספות חדשים

משנה ו (תי"ט ד"ה) ובו מ' סאה תחבירי כו' דבפ"ק לא בעינן מ' סאה כו' עכ"ל. ז"ב לא ידענא מאין סביקא ל' ליהב דאיירי במעין דהרי פירש הר"ב שחיל' בחלש מן הים והלא לרי' בס"ד שחלבה כמותרו כל המים פסולי' לזב רק שפיריין בוחלין הוואי וקאן רבתינו מקוה וכו' אפי"ו צריך דוקא מ' סאה דבמעין שיקראו רבתינו כל היים אין צריך מ' סאה כו' שמיא רב ה"ה פ"א מ"ז ע"ש ולכן אין סמאן דהא שפיריין צריך מ' סאה ז"ל ועיין בשו"ע י"ד סי' ר"א ע"ה מ"ט שם שם ב"ז והשך וחזרו זה התיר"ם ע"ש:

תוספות חדשים

משנה ו (תי"ט ד"ה) ובו מ' סאה תחבירי כו' דבפ"ק לא בעינן מ' סאה כו' עכ"ל. ז"ב לא ידענא מאין סביקא ל' ליהב דאיירי במעין דהרי פירש הר"ב שחיל' בחלש מן הים והלא לרי' בס"ד שחלבה כמותרו כל המים פסולי' לזב רק שפיריין בוחלין הוואי וקאן רבתינו מקוה וכו' אפי"ו צריך דוקא מ' סאה דבמעין שיקראו רבתינו כל היים אין צריך מ' סאה כו' שמיא רב ה"ה פ"א מ"ז ע"ש ולכן אין סמאן דהא שפיריין צריך מ' סאה ז"ל ועיין בשו"ע י"ד סי' ר"א ע"ה מ"ט שם שם ב"ז והשך וחזרו זה התיר"ם ע"ש:

מקואות מעין פרק ה

כל מקום מ"ה שם פ"ד ה"א
 פתח ספר ופ"ד שם פ"ד ה"א
 חסדיהו"ן מ"ה שם פ"ד ה"א
 פתח ספר ופ"ד שם פ"ד ה"א
 מ: ב"ש"א. עמ"ס פ"ד ה"א

הלופי גרסאות
 ובג"מ נ"ל ו"ל ובג"מ נ"ל
 ו"ל בג"מ נ"ל

משנה אחרונה

לאוקמי בזה שישק ומלפס
 דכ"ג מי בשמים מקבלין
 כותמא דתתן ס"ד
 דמכשירי הו"לן שידו
 פלין גשמים אפ"פ
 שכו עמלון שהגשמים
 פלמס נעמלו וכן כהננו
 ברפ"ק לשעם הרמב"ם
 דמתברין גמי מקבלין
 שוממא דגלון. והשאה
 אי הו פחות מת' סאה
 לא תשכרי שארדכה
 שמה מעמא פוחס. אבל
 מ' סאה לעולם און
 מקבלין שוממא: כל
 מקום שיש בו מ' סאה
 מובלין ומטבלין. קמס
 ה' המנהל לה בפ"ק מקום
 שיש בו מ' סאה מובלין
 ומטבלין וה' מ' סאה
 לי. ואפשר דתני כל מקום
 לאחויין בין חפירה שהיא
 נכשית מלחי כגון עמקי'
 שבצדו ובין נעשה ידיו
 דהם והיהו דפ"ק אבנאי'
 קאי שפכו מכלה ולא
 ידו ארס והכא קמ"ל כל
 מקום אפי' נעשה ידיו
 ארס דלא תימא ידיו
 ארס פקוליס דהא אחמי'
 מה מעין ידיו שמים אף
 מקום ידיו שמים קמ"ל
 דהתם לענין המים
 שנתפסו הוא ששם גאו
 ידיו ארס פקוליס אבל
 בחפירה אפי' ידיו ארס
 כשהי'. והוא הדבר אשר
 טבא שהי' בשם מהיריק
 בצלוחת הבבוי ידיו ארס
 והמים טבלין בהן דין
 מעין גמור יש לו אפ"פ
 דלמחי' מעין ידיו שמים
 לא קאי בחפירות אלא
 פל כותמא המים וכו' וכו'
 ולפ"ו נראה דכל מקום
 דקאמר היינו בין מעין
 ובין מקום וממס מובלין
 וכו' ולעובדא ארס א"כ
 המעין לרין מ' סאה
 וכמ"ס הפוסקים והביאם
 מו"ל. עמ"ס פ"ד ה"א
 במטבלין. במטבלין
 יבגמלין. פ"ה הר"ב מילין
 תניס ומנוגעין כמעשה
 ונענין לקבלין מלמטה
 ורחבים כגמול פ"ב וכו'
 בפ"ה דב"ק מ"ה מגמלא
 דהתם. אלא דלפ"ו לא

בלבד. דחולין לא צבו כונה. אבל למעשר שני ולתרומה. לא מרר המובל עד שיסוין: טובלין. במקום שרין טבילה ידים. כגון לקדם דלא סגי בנטילה: חריצין. רחבים ומרוצעים כמעשה. מלמטה ורחבים מלמעלה: פרסת חמור. והא דקין פרסת כל בהמה: המעורבת בבקעה. תוספות יו"ט

המעורבת בבקעה. שנתקבלו בבקעה מ' גשמים של ארבעים סאה. הר"ס. והוא שכתב הר"ב מעורבת למקוה וכו': בחדריות. לכן הר"ב כמו הדרלית. והומר זו התי"ת במקום ה"א. הרמב"ם: שגודר

כל מקום שיש בו ארבעים סאה (טו). טובלין (טז). ומטבלין (טז). במטבלין (ג) בחריצין (ג) ובנעצים (ג) ובפרסת החמור (ג). המעורבת בבקעה (ג). בית שמאי אומרים מטבלין בחדרלית (ט). שולמה

איש ואשה: ומטבלין. כלים או ידים. אלא שאין מקורין: ונעיצים. קלרים גומא שנעשה בקרקע ע"פ פרסת רגל של בהמה. ונתקבלו בה מים. והיא מעורבת למקוה של מ' סאה על ידי קב כשפפרת הגוד. מטבלין בה: הדרלית. כמו הדרלית. זרס מים הבאים מדלוי של הר. פ' מגובה ההר. ואפי' אין מתחלקן ועד כוון אלא מ' סאה

חלט. ופי' הר"ס ז"ל על כרחין צ"ש קסברי דקפפרס חמור וקסברי דטופסיס מעשרין בזוחלין ומיאו אפשר שיש אלא הדרלית פרסת בהמה שהמים עומדין לתוכה ומעורבת לחדלית כשפפרת הגוד. ובה"א אין מטבלין דקפפרס אינו חמור

מלאכת שלמה בית

יבין תפארת ישראל

והרי כשטוף על גופן אחתי לא נח עד שיגיע לארץ. מיהו אפי"כ לרין מ' סאה אפי"כ דשאר מעין מעשה בכ"ס [גמלא מ"ה] היינו במקום חיבור המעין. משא"כ הכא כשהגיע הגל לגוף הממא כבר היה נחלש מיהו [ש"ך ר"א סקין]. א"כ להבי נקט מ' סאה מדנקט ארס דמסתמא לרין מ' סאה לכסות כל גופו [פתיחה י"א א'] (ו). מיהו הכא מיירי רק ביושב הממא ומלפס שיפול הגל עליו. דל"כ רק לחולין מהאי טבילה בלי כוונה. אבל למעשר שני ולתרומה או לקודם לרין כוונה לעבילה. וכו"ב בהטביל בהגל בעודו באויר קודם שנגע ראש הגל בחרץ אף לחולין לא מהאי הטבילה [כחולין י"א ב'] (ז). ויודע שאין שואבין [פ"א מ"ד]: (ח). הארס א"ע: (ט). כלים. אפי"כ דלכלי במעין א"כ מ' סאה [פרשו"י ר"י ר"א] היינו בודאי מעין ולא במסופק כי הכא. וכו"ב דמש"ה נקט כל מקום לאחתי אף שאין המ' סאה מכוונין יחד באופן שיטביל בהן אם לא שיסתמא כל גופו אפי"כ [פ"ד ר"י ר"א]. וההגה רק בא"י קאי [שנת ע"ג ב'] להכי ספיר קאמר בכל מקום [ועי' לקון ר"ח ודוק]. וכו"ב עוד דמכאן מוכח דכל שאר מעין גם לכלי לרין מ' סאה [ועי' רשו"י י"ד ק"ב סק"ג ור"א סק"ג]. דל"כ כלי בכדי נקט. אפי"כ דבא לאשמעין דאף דלכלי במעין א"כ מ' סאה אפי"כ במסופק אם הוא מעין לרין מ' סאה: (ג) כלים. דאילו ארס א"כ שיטביל בגומא קטנה כהך דהשיב ומה"ט נקט הכא רק מטבלין אבל לא מובלין: (ג) גומא מרובעת: (ג) גומא שקצרה למטה ורחבה מלמעלה. ואפשר לפ"ו דקמ"ל דלע"ב דארס כה"ג אינו ראוי לטבול עם דמדין רלפת הקרקע שיה ורואי יוכל למעוד עם ספיר חיישינן שלא יעבול כראוי. אפי"כ בכלים לא נזריקן אשו ארס. ולרמב"ם נענין היינו גומות שנעשו ע"י שהסב משם דבר הנעוץ בחרץ: (ג) גומות שנעשו ע"י דריות פרקות רגלו בחרץ תחום. וה"ה פרסת רגלי בע"ח אחר. רק נקט חמור מדחוא בהמה מלוי: (ג) ר"ל אם יש כמה גומות כאלה בבקעה שדרבו בה החמורים במרעה וכשירדו גשמים נחמלחו כולם. דלע"ג שהמים שכל גומא מטענין הן אפי"ה כיון שכל מימי הגומות מעורבין הן כל אחת מהן עם הצירחה שצדדה כרוחב שפופרת הגוד בגובה קליפת השם [פ"ד ר"א סק"ג]. מלטרפין כולן יחד למ' סאה לטבול בכל א' מהגומות כלים (א): (ג) בקלות גשמים שורד מההר וא"כ אשכורן. וכו"ב דמדנקט

תפארת ישראל בועז

הרמב"ם ז"ל. שהוא פ' דנקט זה. לאשמעין דאף שגלגל שוממא ופורה. יש בה נ"כ איסור ערוה לבעלה. ולאפירוח ערוה כמוני החוס' תחת לא כפי רביו. דחיקא לי מלמא לפרש הכי. דהיין מלוינו חילוק בין טבילה לשוממא. לטבילה של איסור ערוה. ומ"ס דלשמעין תנא הכא הך רבוחא ולא בשאר מקום דלאמי טבילה. וגם בה שניתי מדברי רבנו ז"ל. שכתב דר' יוסי גס במוחיל כהקל פליג. ומשום דמקל מקבל שוממא דרבנן עכ"ל הסבור. אולם הך יבוי דייקתא דמין. דהרי בפירוש אמרינן (כלים פ"ו מ"ו) דדוקא מקל שיש לו ב"ק מקבל שוממא. ומאן ח"ל לר' יוסי דר' יהודה גס כהקל שיש לו ביה קבול מיקל. והו הרי רבנו בכבודו ובעמלו בחיבורו (רפ"ד מכלים) כתב דשטופי כלי עץ אין מקבלין שוממא מדרבנן רק כשהן מיוחדין לתשמיש ארס וכלים. אבנבם לאשר חלוינו הר"א"ס בפירושא. אף קלסיה לך פירושא דהרמב"ם. לכן אנו בעניי ילק פשט ויעף. הכרעותא. אף עממי ידיו יד כהה. בחווק נכס שט"ג עק. בעודי טומד ומשמש לפני רביו הרמב"ם. לבלק מעליו כל ערעוריו וטופן כדי לפרש דבריו יפה יפה. ולנקות דברי קדשו מכל פקוק ויולנו"ו: (י) ובתוס' חרדים כתב דהרמב"ם ס"ל דלכלי ערד לו מ' סאה משום דהגל זס אין דיו כמעין עכ"ל הסבור. ובמב"ב אי אפשר לומר כן. דל"כ אף יתסבורו העמאים הללו שלא טבלו בהגל באשכורן רק דרך נפילה וכלעיל. והו דבש"ע (י"ד ר"א ס"ס) קאמר. יש לומר כמעין לטהר בחילה. הלכך גל שנתלם וכו'. אלמא גל שנתלם דיו כמעין לטהר בחילה. אפי"כ לענין מ' סאה דיו כמקוה: (א) כך נראה לפי ע"ד פ"ה המשנה. אולם רבוחיו הר"ס והר"ב פירשו דמייירי במעורבת למקוה שהיא מ' סאה. ומחזירין יחד בנקב כשהי". והס דברי התוספתא דמכילתן (רפ"ה). שגם הרמב"ם הביאה פ"ח ממקולות (ב). וגם בש"ע (ר"א פ"ו) הובאה חוספתא זו. אולם לאישות ברית שאין לה עינים כמוני. דחיקא לי לומר דמשנתיו מיירי כהך דתוספתא כסמוכה למקוה. דמקוה מאן דכר שמה משנתיו. אבל שני הדינין דמשנתיו ודחוספתא. אלו ואלו דברי אלוקים חיים. והדין דין אחת. אלא הך דחוספתא שסמוך למקוה. מיירי שמחזירין יחד ע"י נקב שבסתל כשימיין. להכי לרין שהי" קלוח המים שמחזרין כעובי חלל שפופרת הגוד (כ"ד ר"א כ"ב). אבל משנתיו דמייירי שמוסקים יחד בגלוי כל הגומות הקטנים שעל פני הבקעה. כה"ג סגי במוסקים יחד כרוחב שפופרת הגוד על עובי קליפת השם. וכן פסקין באמת (ב"י ר"א ס"ד). וכבר ידעש מ"ס רבוחיו בעלי התוס' (חגיגה ד' כ"א ב' ד"ה כעוביה) דג' חלוקים יש בעירוב מקולות. (א) במטבלין דרך נקב שבסתל לרין קלוח שמערבין שהי" בו עובי חלול שפופרת הגוד. (ב) ובמחזירין למעלה מהסוה. כג רוחב שפופרת הגוד על עובי קליפת השם. (ג) ובאין כותל מפסיק

בועז

הרמב"ם ז"ל. שהוא פ' דנקט זה. לאשמעין דאף שגלגל שוממא ופורה. יש בה נ"כ איסור ערוה לבעלה. ולאפירוח ערוה כמוני החוס' תחת לא כפי רביו. דחיקא לי מלמא לפרש הכי. דהיין מלוינו חילוק בין טבילה לשוממא. לטבילה של איסור ערוה. ומ"ס דלשמעין תנא הכא הך רבוחא ולא בשאר מקום דלאמי טבילה. וגם בה שניתי מדברי רבנו ז"ל. שכתב דר' יוסי גס במוחיל כהקל פליג. ומשום דמקל מקבל שוממא דרבנן עכ"ל הסבור. אולם הך יבוי דייקתא דמין. דהרי בפירוש אמרינן (כלים פ"ו מ"ו) דדוקא מקל שיש לו ב"ק מקבל שוממא. ומאן ח"ל לר' יוסי דר' יהודה גס כהקל שיש לו ביה קבול מיקל. והו הרי רבנו בכבודו ובעמלו בחיבורו (רפ"ד מכלים) כתב דשטופי כלי עץ אין מקבלין שוממא מדרבנן רק כשהן מיוחדין לתשמיש ארס וכלים. אבנבם לאשר חלוינו הר"א"ס בפירושא. אף קלסיה לך פירושא דהרמב"ם. לכן אנו בעניי ילק פשט ויעף. הכרעותא. אף עממי ידיו יד כהה. בחווק נכס שט"ג עק. בעודי טומד ומשמש לפני רביו הרמב"ם. לבלק מעליו כל ערעוריו וטופן כדי לפרש דבריו יפה יפה. ולנקות דברי קדשו מכל פקוק ויולנו"ו: (י) ובתוס' חרדים כתב דהרמב"ם ס"ל דלכלי ערד לו מ' סאה משום דהגל זס אין דיו כמעין עכ"ל הסבור. ובמב"ב אי אפשר לומר כן. דל"כ אף יתסבורו העמאים הללו שלא טבלו בהגל באשכורן רק דרך נפילה וכלעיל. והו דבש"ע (י"ד ר"א ס"ס) קאמר. יש לומר כמעין לטהר בחילה. הלכך גל שנתלם וכו'. אלמא גל שנתלם דיו כמעין לטהר בחילה. אפי"כ לענין מ' סאה דיו כמקוה: (א) כך נראה לפי ע"ד פ"ה המשנה. אולם רבוחיו הר"ס והר"ב פירשו דמייירי במעורבת למקוה שהיא מ' סאה. ומחזירין יחד בנקב כשהי". והס דברי התוספתא דמכילתן (רפ"ה). שגם הרמב"ם הביאה פ"ח ממקולות (ב). וגם בש"ע (ר"א פ"ו) הובאה חוספתא זו. אולם לאישות ברית שאין לה עינים כמוני. דחיקא לי לומר דמשנתיו מיירי כהך דתוספתא כסמוכה למקוה. דמקוה מאן דכר שמה משנתיו. אבל שני הדינין דמשנתיו ודחוספתא. אלו ואלו דברי אלוקים חיים. והדין דין אחת. אלא הך דחוספתא שסמוך למקוה. מיירי שמחזירין יחד ע"י נקב שבסתל כשימיין. להכי לרין שהי" קלוח המים שמחזרין כעובי חלל שפופרת הגוד (כ"ד ר"א כ"ב). אבל משנתיו דמייירי שמוסקים יחד בגלוי כל הגומות הקטנים שעל פני הבקעה. כה"ג סגי במוסקים יחד כרוחב שפופרת הגוד על עובי קליפת השם. וכן פסקין באמת (ב"י ר"א ס"ד). וכבר ידעש מ"ס רבוחיו בעלי התוס' (חגיגה ד' כ"א ב' ד"ה כעוביה) דג' חלוקים יש בעירוב מקולות. (א) במטבלין דרך נקב שבסתל לרין קלוח שמערבין שהי" בו עובי חלול שפופרת הגוד. (ב) ובמחזירין למעלה מהסוה. כג רוחב שפופרת הגוד על עובי קליפת השם. (ג) ובאין כותל מפסיק

ביניהן. רק מחזירים יחד ע"י קרקע שיה. סגי במחזירין כפופה ע"מ להספיק. דהרי אין כותל מפסיק בין גומא לחבירה. אלא דאין קי"ל דלא מהני פופה ע"מ להספיק. וכו"כ מהני לענין נמי. כגמול וחור וגמל השאר מהיד שלא נפל בנטילה כשהוא. וענין ה"י מנסילה הראשונה פופה ע"מ להספיק (כ"ח ק"ב ס"ג). מוכח דגם נטילה ידים הוא רק מדרבנן. אבל לענין לרין מ' סאה. שהוא מדאורייתא. אין לו. וכו"ב

אבל הכא מיירי בחריצין שמתמידין בהן מים ממקום למקום שצדו ודרכן סוף ארובים כמו ארבעים ותשעים אמה ורחבן איש א"ה אמה והיינו אמה המים דהגן כגמה דוכחי. וכן נענין דהכא עמוקין הרבה וקלרים ג"כ כרוחב אמה או פחות. וקמ"ל דלפ"י שאין מ' סאה במקום אחד אלא במשך כל אורך החריץ ובמשך כל עומק הנענין מלפניו מלפניו לארבעים אמה. המקוה כשהי" כמו פרסת החמור ולשון המשנה דמעורבת בבקעה קאי אפרכה החמור למד ומיאו מדברי הר"ס פ"ו מ"ב מ"ב נראה מ"ס דגמל דמטבלין דמכשירי הו"לן שידו פלין גשמים אפ"פ שכו עמלון שהגשמים פלמס נעמלו וכן כהננו ברפ"ק לשעם הרמב"ם דמתברין גמי מקבלין שוממא דגלון. והשאה אי הו פחות מת' סאה לא תשכרי שארדכה שמה מעמא פוחס. אבל מ' סאה לעולם און מקבלין שוממא: כל מקום שיש בו מ' סאה מובלין ומטבלין. קמס ה' המנהל לה בפ"ק מקום שיש בו מ' סאה מובלין ומטבלין וה' מ' סאה לי. ואפשר דתני כל מקום לאחויין בין חפירה שהיא נכשית מלחי כגון עמקי' שבצדו ובין נעשה ידיו דהם והיהו דפ"ק אבנאי' קאי שפכו מכלה ולא ידו ארס והכא קמ"ל כל מקום אפי' נעשה ידיו ארס דלא תימא ידיו ארס פקוליס דהא אחמי' מה מעין ידיו שמים אף מקום ידיו שמים קמ"ל דהתם לענין המים שנתפסו הוא ששם גאו ידיו ארס פקוליס אבל בחפירה אפי' ידיו ארס כשהי'. והוא הדבר אשר טבא שהי' בשם מהיריק בצלוחת הבבוי ידיו ארס והמים טבלין בהן דין מעין גמור יש לו אפ"פ דלמחי' מעין ידיו שמים לא קאי בחפירות אלא פל כותמא המים וכו' וכו' ולפ"ו נראה דכל מקום דקאמר היינו בין מעין ובין מקום וממס מובלין וכו' ולעובדא ארס א"כ המעין לרין מ' סאה וכמ"ס הפוסקים והביאם מו"ל. עמ"ס פ"ד ה"א במטבלין. במטבלין יבגמלין. פ"ה הר"ב מילין תניס ומנוגעין כמעשה ונענין לקבלין מלמטה ורחבים כגמול פ"ב וכו' בפ"ה דב"ק מ"ה מגמלא דהתם. אלא דלפ"ו לא ידע"ו חיי קמ"ל הכא ובגמלא שמתמידין בהן מים ממקום למקום שצדו ודרכן סוף ארובים כמו ארבעים ותשעים אמה ורחבן איש א"ה אמה והיינו אמה המים דהגן כגמה דוכחי. וכן נענין דהכא עמוקין הרבה וקלרים ג"כ כרוחב אמה או פחות. וקמ"ל דלפ"י שאין מ' סאה במקום אחד אלא במשך כל אורך החריץ ובמשך כל עומק הנענין מלפניו מלפניו לארבעים אמה. המקוה כשהי" כמו פרסת החמור ולשון המשנה דמעורבת בבקעה קאי אפרכה החמור למד ומיאו מדברי הר"ס פ"ו מ"ב מ"ב נראה מ"ס דגמל דמטבלין דמכשירי הו"לן שידו פלין גשמים אפ"פ שכו עמלון שהגשמים פלמס נעמלו וכן כהננו ברפ"ק לשעם הרמב"ם דמתברין גמי מקבלין שוממא דגלון. והשאה אי הו פחות מת' סאה לא תשכרי שארדכה שמה מעמא פוחס. אבל מ' סאה לעולם און מקבלין שוממא: כל מקום שיש בו מ' סאה מובלין ומטבלין. קמס ה' המנהל לה בפ"ק מקום שיש בו מ' סאה מובלין ומטבלין וה' מ' סאה לי. ואפשר דתני כל מקום לאחויין בין חפירה שהיא נכשית מלחי כגון עמקי' שבצדו ובין נעשה ידיו דהם והיהו דפ"ק אבנאי' קאי שפכו מכלה ולא ידו ארס והכא קמ"ל כל מקום אפי' נעשה ידיו ארס דלא תימא ידיו ארס פקוליס דהא אחמי' מה מעין ידיו שמים אף מקום ידיו שמים קמ"ל דהתם לענין המים שנתפסו הוא ששם גאו ידיו ארס פקוליס אבל בחפירה אפי' ידיו ארס כשהי'. והוא הדבר אשר טבא שהי' בשם מהיריק בצלוחת הבבוי ידיו ארס והמים טבלין בהן דין מעין גמור יש לו אפ"פ דלמחי' מעין ידיו שמים לא קאי בחפירות אלא פל כותמא המים וכו' וכו' ולפ"ו נראה דכל מקום דקאמר היינו בין מעין ובין מקום וממס מובלין וכו' ולעובדא ארס א"כ המעין לרין מ' סאה וכמ"ס הפוסקים והביאם מו"ל. עמ"ס פ"ד ה"א במטבלין. במטבלין יבגמלין. פ"ה הר"ב מילין תניס ומנוגעין כמעשה ונענין לקבלין מלמטה ורחבים כגמול פ"ב וכו' בפ"ה דב"ק מ"ה מגמלא דהתם. אלא דלפ"ו לא ידע"ו חיי קמ"ל הכא ובגמלא שמתמידין בהן מים ממקום למקום שצדו ודרכן סוף ארובים כמו ארבעים ותשעים אמה ורחבן איש א"ה אמה והיינו אמה המים דהגן כגמה דוכחי. וכן נענין דהכא עמוקין הרבה וקלרים ג"כ כרוחב אמה או פחות. וקמ"ל דלפ"י שאין מ' סאה במקום אחד אלא במשך כל אורך החריץ ובמשך כל עומק הנענין מלפניו מלפניו לארבעים אמה. המקוה כשהי" כמו פרסת החמור ולשון המשנה דמעורבת בבקעה קאי אפרכה החמור למד ומיאו מדברי הר"ס פ"ו מ"ב מ"ב נראה מ"ס דגמל דמטבלין דמכשירי הו"לן שידו פלין גשמים אפ"פ שכו עמלון שהגשמים פלמס נעמלו וכן כהננו ברפ"ק לשעם הרמב"ם דמתברין גמי מקבלין שוממא דגלון. והשאה אי הו פחות מת' סאה לא תשכרי שארדכה שמה מעמא פוחס. אבל מ' סאה לעולם און מקבלין שוממא: כל מקום שיש בו מ' סאה מובלין ומטבלין. קמס ה' המנהל לה בפ"ק מקום שיש בו מ' סאה מובלין ומטבלין וה' מ' סאה לי. ואפשר דתני כל מקום לאחויין בין חפירה שהיא נכשית מלחי כגון עמקי' שבצדו ובין נעשה ידיו דהם והיהו דפ"ק אבנאי' קאי שפכו מכלה ולא ידו ארס והכא קמ"ל כל מקום אפי' נעשה ידיו ארס דלא תימא ידיו ארס פקוליס דהא אחמי' מה מעין ידיו שמים אף מקום ידיו שמים קמ"ל דהתם לענין המים שנתפסו הוא ששם גאו ידיו ארס פקוליס אבל בחפירה אפי' ידיו ארס כשהי'. והוא הדבר אשר טבא שהי' בשם מהיריק בצלוחת הבבוי ידיו ארס והמים טבלין בהן דין מעין גמור יש לו אפ"פ דלמחי' מעין ידיו שמים לא קאי בחפירות אלא פל כותמא המים וכו' וכו' ולפ"ו נראה דכל מקום דקאמר היינו בין מעין ובין מקום וממס מובלין וכו' ולעובדא ארס א"כ המעין לרין מ' סאה וכמ"ס הפוסקים והביאם מו"ל. עמ"ס פ"ד ה"א במטבלין. במטבלין יבגמלין. פ"ה הר"ב מילין תניס ומנוגעין כמעשה ונענין לקבלין מלמטה ורחבים כגמול פ"ב וכו' בפ"ה דב"ק מ"ה מגמלא דהתם. אלא דלפ"ו לא ידע"ו חיי קמ"ל הכא ובגמלא שמתמידין בהן מים ממקום למקום שצדו ודרכן סוף ארובים כמו ארבעים ותשעים אמה ורחבן איש א"ה אמה והיינו אמה המים דהגן כגמה דוכחי. וכן נענין דהכא עמוקין הרבה וקלרים ג"כ כרוחב אמה או פחות. וקמ"ל דלפ"י שאין מ' סאה במקום אחד אלא במשך כל אורך החריץ ובמשך כל עומק הנענין מלפניו מלפניו לארבעים אמה. המקוה כשהי" כמו פרסת החמור ולשון המשנה דמעורבת בבקעה קאי אפרכה החמור למד ומיאו מדברי הר"ס פ"ו מ"ב מ"ב נראה מ"ס דגמל דמטבלין דמכשירי הו"לן שידו פלין גשמים אפ"פ שכו עמלון שהגשמים פלמס נעמלו וכן כהננו ברפ"ק לשעם הרמב"ם דמתברין גמי מקבלין שוממא דגלון. והשאה אי הו פחות מת' סאה לא תשכרי שארדכה שמה מעמא פוחס. אבל מ' סאה לעולם און מקבלין שוממא: כל מקום שיש בו מ' סאה מובלין ומטבלין. קמס ה' המנהל לה בפ"ק מקום שיש בו מ' סאה מובלין ומטבלין וה' מ' סאה לי. ואפשר דתני כל מקום לאחויין בין חפירה שהיא נכשית מלחי כגון עמקי' שבצדו ובין נעשה ידיו דהם והיהו דפ"ק אבנאי' קאי שפכו מכלה ולא ידו ארס והכא קמ"ל כל מקום אפי' נעשה ידיו ארס דלא תימא ידיו ארס פקוליס דהא אחמי' מה מעין ידיו שמים אף מקום ידיו שמים קמ"ל דהתם לענין המים שנתפסו הוא ששם גאו ידיו ארס פקוליס אבל בחפירה אפי' ידיו ארס כשהי'. והוא הדבר אשר טבא שהי' בשם מהיריק בצלוחת הבבוי ידיו ארס והמים טבלין בהן דין מעין גמור יש לו אפ"פ דלמחי' מעין ידיו שמים לא קאי בחפירות אלא פל כותמא המים וכו' וכו' ולפ"ו נראה דכל מקום דקאמר היינו בין מעין ובין מקום וממס מובלין וכו' ולעובדא ארס א"כ המעין לרין מ' סאה וכמ"ס הפוסקים והביאם מו"ל. עמ"ס פ"ד ה"א במטבלין. במטבלין יבגמלין. פ"ה הר"ב מילין תניס ומנוגעין כמעשה ונענין לקבלין מלמטה ורחבים כגמול פ"ב וכו' בפ"ה דב"ק מ"ה מגמלא דהתם. אלא דלפ"ו לא ידע"ו חיי קמ"ל הכא ובגמלא שמתמידין בהן מים ממקום למקום שצדו ודרכן סוף ארובים כמו ארבעים ותשעים אמה ורחבן איש א"ה אמה והיינו אמה המים דהגן כגמה דוכחי. וכן נענין דהכא עמוקין הרבה וקלרים ג"כ כרוחב אמה או פחות. וקמ"ל דלפ"י שאין מ' סאה במקום אחד אלא במשך כל אורך החריץ ובמשך כל עומק הנענין מלפניו מלפניו לארבעים אמה. המקוה כשהי" כמו פרסת החמור ולשון המשנה דמעורבת בבקעה קאי אפרכה החמור למד ומיאו מדברי הר"ס פ"ו מ"ב מ"ב נראה מ"ס דגמל דמטבלין דמכשירי הו"לן שידו פלין גשמים אפ"פ שכו עמלון שהגשמים פלמס נעמלו וכן כהננו ברפ"ק לשעם הרמב"ם דמתברין גמי מקבלין שוממא דגלון. והשאה אי הו פחות מת' סאה לא תשכרי שארדכה שמה מעמא פוחס. אבל מ' סאה לעולם און מקבלין שוממא: כל מקום שיש בו מ' סאה מובלין ומטבלין. קמס ה' המנהל לה בפ"ק מקום שיש בו מ' סאה מובלין ומטבלין וה' מ' סאה לי. ואפשר דתני כל מקום לאחויין בין חפירה שהיא נכשית מלחי כגון עמקי' שבצדו ובין נעשה ידיו דהם והיהו דפ"ק אבנאי' קאי שפכו מכלה ולא ידו ארס והכא קמ"ל כל מקום אפי' נעשה ידיו ארס דלא תימא ידיו ארס פקוליס דהא אחמי' מה מעין ידיו שמים אף מקום ידיו שמים קמ"ל דהתם לענין המים שנתפסו הוא ששם גאו ידיו ארס פקוליס אבל בחפירה אפי' ידיו ארס כשהי'. והוא הדבר אשר טבא שהי' בשם מהיריק בצלוחת הבבוי ידיו ארס והמים טבלין בהן דין מעין גמור יש לו אפ"פ דלמחי' מעין ידיו שמים לא קאי בחפירות אלא פל כותמא המים וכו' וכו' ולפ"ו נראה דכל מקום דקאמר היינו בין מעין ובין מקום וממס מובלין וכו' ולעובדא ארס א"כ המעין לרין מ' סאה וכמ"ס הפוסקים והביאם מו"ל. עמ"ס פ"ד ה"א במטבלין. במטבלין יבגמלין. פ"ה הר"ב מילין תניס ומנוגעין כמעשה ונענין לקבלין מלמטה ורחבים כגמול פ"ב וכו' בפ"ה דב"ק מ"ה מגמלא דהתם. אלא דלפ"ו לא ידע"ו חיי קמ"ל הכא ובגמלא שמתמידין בהן מים ממקום למקום שצדו ודרכן סוף ארובים כמו ארבעים ותשעים אמה ורחבן איש א"ה אמה והיינו אמה המים דהגן כגמה דוכחי. וכן נענין דהכא עמוקין הרבה וקלרים ג"כ כרוחב אמה או פחות. וקמ"ל דלפ"י שאין מ' סאה במקום אחד אלא במשך כל אורך החריץ ובמשך כל עומק הנענין מלפניו מלפניו לארבעים אמה. המקוה כשהי" כמו פרסת החמור ולשון המשנה דמעורבת בבקעה קאי אפרכה החמור למד ומיאו מדברי הר"ס פ"ו מ"ב מ"ב נראה מ"ס דגמל דמטבלין דמכשירי הו"לן שידו פלין גשמים אפ"פ שכו עמלון שהגשמים פלמס נעמלו וכן כהננו ברפ"ק לשעם הרמב"ם דמתברין גמי מקבלין שוממא דגלון. והשאה אי הו פחות מת' סאה לא תשכרי שארדכה שמה מעמא פוחס. אבל מ' סאה לעולם און מקבלין שוממא: כל מקום שיש בו מ' סאה מובלין ומטבלין. קמס ה' המנהל לה בפ"ק מקום שיש בו מ' סאה מובלין ומטבלין וה' מ' סאה לי. ואפשר דתני כל מקום לאחויין בין חפירה שהיא נכשית מלחי כגון עמקי' שבצדו ובין נעשה ידיו דהם והיהו דפ"ק אבנאי' קאי שפכו מכלה ולא ידו ארס והכא קמ"ל כל מקום אפי' נעשה ידיו ארס דלא תימא ידיו ארס פקוליס דהא אחמי' מה מעין ידיו שמים אף מקום ידיו שמים קמ"ל דהתם לענין המים שנתפסו הוא ששם גאו ידיו ארס פקוליס אבל בחפירה אפי' ידיו ארס כשהי'. והוא הדבר אשר טבא שהי' בשם מהיריק בצלוחת הבבוי ידיו ארס והמים טבלין בהן דין מעין גמור יש לו אפ"פ דלמחי' מעין ידיו שמים לא קאי בחפירות אלא פל כותמא המים וכו' וכו' ולפ"ו נראה דכל מקום דקאמר היינו בין מעין ובין מקום וממס מובלין וכו' ולעובדא ארס א"כ המעין לרין מ' סאה וכמ"ס הפוסקים והביאם מו"ל. עמ"ס פ"ד ה"א במטבלין. במטבלין יבגמלין. פ"ה הר"ב מילין תניס ומנוגעין כמעשה ונענין לקבלין מלמטה ורחבים כגמול פ"ב וכו' בפ"ה דב"ק מ"ה מגמלא דהתם. אלא דלפ"ו לא ידע"ו חיי קמ"ל הכא ובגמלא שמתמידין בהן מים ממקום למקום שצדו ודרכן סוף ארובים כמו ארבעים ותשעים אמה ורחבן איש א"ה אמה והיינו אמה המים דהגן כגמה דוכחי. וכן נענין דהכא עמוקין הרבה וקלרים ג"כ כרוחב אמה או פחות. וקמ"ל דלפ"י שאין מ' סאה במקום אחד אלא במשך כל אורך החריץ ובמשך כל עומק הנענין מלפניו מלפניו לארבעים אמה. המקוה כשהי" כמו פרסת החמור ולשון המשנה דמעורבת בבקעה קאי אפרכה החמור למד ומיאו מדברי הר"ס פ"ו מ"ב מ"ב נראה מ"ס דגמל דמטבלין דמכשירי הו"לן שידו פלין גשמים אפ"פ שכו עמלון שהגשמים פלמס נעמלו וכן כהננו ברפ"ק לשעם הרמב"ם דמתברין גמי מקבלין שוממא דגלון. והשאה אי הו פחות מת' סאה לא תשכרי שארדכה שמה מעמא פוחס. אבל מ' סאה לעולם און מקבלין שוממא: כל מקום שיש בו מ' סאה מובלין ומטבלין. קמס ה' המנהל לה בפ"ק מקום שיש בו מ' סאה מובלין ומטבלין וה' מ' סאה לי. ואפשר דתני כל מקום לאחויין בין חפירה שהיא נכשית מלחי כגון עמקי' שבצדו ובין נעשה ידיו דהם והיהו דפ"ק אבנאי' קאי שפכו מכלה ולא ידו ארס והכא קמ"ל כל מקום אפי' נעשה ידיו ארס דלא תימא ידיו ארס פקוליס דהא אחמי' מה מעין ידיו שמים אף מקום ידיו שמים קמ"ל דהתם לענין המים שנתפסו הוא ששם גאו ידיו ארס פקוליס אבל בחפירה אפי' ידיו ארס כשהי'. והוא הדבר אשר טבא שהי' בשם מהיריק בצלוחת הבבוי ידיו ארס והמים טבלין בהן דין מעין גמור יש לו אפ"פ דלמחי' מעין ידיו שמים לא קאי בחפירות אלא פל כותמא המים וכו' וכו' ולפ"ו נראה דכל מקום דקאמר היינו בין מעין ובין מקום וממס מובלין וכו' ולעובדא ארס א"כ המעין לרין מ' סאה וכמ"ס הפוסקים והביאם מו"ל. עמ"ס פ"ד ה"א במטבלין. במטבלין יבגמלין. פ"ה הר"ב מילין תניס ומנוגעין כמעשה ונענין לקבלין מלמטה ורחבים כגמול פ"ב וכו' בפ"ה דב"ק מ"ה מגמלא דהתם. אלא דלפ"ו לא ידע"ו חיי קמ"ל הכא ובגמלא שמתמידין בהן מים ממקום למקום שצדו ודרכן סוף ארובים כמו ארבעים ותשעים אמה ורחבן איש א"ה אמה והיינו אמה המים דהגן כגמה דוכחי. וכן נענין דהכא עמוקין הרבה וקלרים ג"כ כרוחב אמה או פחות. ו

